

CONSILIUL CONCURENȚEI

**Raport
anual**

2011

Cuprins

Cuvânt înainte al Președintelui Consiliului Concurenței	3
Capitolul 1. Consiliul Concurenței - prezentare, dezvoltarea cadrului de acțiune	5
Capitolul 2. Rezultatele activității - îmbunătățirea mediului concurențial, creșterea eficienței economice și protejarea intereselor consumatorilor	11
2.1. Progrese în activitatea de aplicare a regulilor de concurență	12
2.2. Cazuri de concurență finalizate	21
2.2.1. Acorduri interzise între concurenți	21
2.2.2. Înțelegeri anticoncurențiale verticale	24
2.2.3. Abuz de poziție dominantă	25
2.2.4. Afectarea concurenței prin acțiuni ale organismelor administrației publice	26
2.2.5. Încălcarea regulilor privind autorizarea concentrărilor economice	27
2.2.6. Aplicarea procedurii angajamentelor - primul caz al Consiliului Concurenței	28
2.3. Estimări ale efectelor resimțite la nivelul consumatorilor	30
2.4. Cazuri de concurență soluționate în instanță	32
2.5. Anchete sectoriale	34
2.6. Demersuri pentru un cadru legislativ conform regulilor de concurență	37
2.7. Îndeplinirea atribuțiilor în domeniul ajutorului de stat	41
2.7.1. Progrese înregistrate	41
2.7.2. Cazuri de ajutor de stat în anul 2011	42
2.7.3. Tendințe în acordarea ajutoarelor de stat	44
2.7.4. Studiul de impact în domeniul ajutoarelor de stat	46
2.7.5. Colaborare la nivel interministerial	47
2.7.6. Consultări tehnice cu executivul european și cu alte organisme internaționale	49
2.8. Combaterea concurenței neloiale și Consiliul de supraveghere în domeniul feroviar - rezultate în cele două noi arii de activitate ale autorității de concurență	50
Capitolul 3. Activitatea internațională	52
3.1. ECN și afaceri europene	53
3.2. Relații bilaterale și activitatea cu organisme internaționale	54
3.3. Consiliul Concurenței – furnizor de asistență tehnică	58
3.4. Instruire profesională în cadrul activităților internaționale	59
Capitolul 4. Acțiuni de promovare	61
Capitolul 5. Resursele Consiliului Concurenței	67
Capitolul 6. Direcții viitoare de acțiune	80
Statistici	83

Cuvânt înainte

Anul 2011 a reprezentat pentru Consiliul Concurenței o perioadă de activitate intensă, marcată de numeroase provocări. Ne-am intensificat activitatea și am creat mecanisme pentru a fi mai dinamici și mai prompti în identificarea și sancționarea practicilor anticoncurențiale. O dovadă în acest sens o constituie creșterea numărului de investigații aflate în derulare la sfârșitul anului 2011 (73), cu 22% față de anul 2010 și cu 43% comparativ cu 2009. În același timp, anul trecut am finalizat 22 de investigații, din care 32% au fost mai vechi de trei ani, ceea ce reprezintă un record, având în vedere că în 2010 au fost finalizate 20 de investigații, iar în 2009 doar 9.

Nu putem vorbi despre 2011 fără să amintim că a fost anul în care s-au aplicat cele mai mari sancțiuni din istoria Consiliului Concurenței, aproape 300 milioane euro, ceea ce reprezintă dublul valorii amenzilor aplicate de la înființarea autorității de concurență până la sfârșitul anului 2010. În urma finalizării investigației privind retragerea concertată de pe piață a combustibilului Eco Premium, am aplicat amenzi record de peste 200 de milioane de euro. Sancțiuni importante, în valoare de peste 63 de milioane de euro, au fost aplicate pentru abuzurile de poziție dominantă ale Orange și Vodafone, care împiedicau accesul pe piață a unui concurent mai mic.

După 15 ani de la apariția primei versiuni a Legii Concurenței, în 2011, am reușit să promovăm o nouă formă a acestei legi. Era necesar să modificăm legislația și procedurile atât pentru a ne adapta la noile realități economice, dar și pentru a putea acționa consecvent celorlalte autorități de concurență din statele membre ale Uniunii Europene. Noua lege ne oferă pârghii suplimentare pentru a interveni cu mai multă celeritate și eficiență, atunci când avem semnale din piață privind posibile practici anticoncurențiale. Aceste mecanisme au început deja să producă efecte. De exemplu, pentru prima dată, am finalizat o investigație prin acceptarea de angajamente, modalitate prin care se restabilește mai repede și mai eficient mediul concurențial decât s-ar fi realizat prin aplicarea de amenzi și/sau impunerea de măsuri corective. Un alt exemplu este aplicarea în premieră a procedurii de settlement, în cazul unei investigații pe piața distribuției de medicamente, unde două dintre întreprinderi și-au recunoscut fapta, beneficiind astfel de o reducere a amenzii. Prin aplicarea acestei proceduri, pe de-o parte, oferim companiilor posibilitatea de a-și reduce amenda prin recunoașterea faptei și, pe de altă parte, vom reduce numărul de dosare susținute în fața instanțelor judecătorești.

În anul 2011, am reușit să identificăm o primă serie de indicatori de monitorizare a piețelor, ceea ce ne permite evaluarea gradului de concurență în anumite sectoare economice strategice. Prin acest sistem nou de monitorizare, care va fi dezvoltat în continuare, vom putea orienta eforturile instituției spre ariile ce prezintă suspiciuni privind posibile acte și fapte anticoncurențiale.

Consiliul de supraveghere în domeniul feroviar și gestionarea legii privind combaterea concurenței neloiale sunt două noi atribuții pe care Consiliul Concurenței le-a dobândit în anul 2011, ceea ce ne-a determinat să facem eforturi suplimentare pentru a ne adapta noilor domenii de reglementare.

În ceea ce privește activitatea în domeniul ajutorului de stat, aceasta a fost influențată semnificativ de faptul că instituția este parte a programului de asistență pe care Uniunea Europeană îl derulează în România, împreună cu Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială. Programul implică restructurări și pregătiri pentru privatizare ale unor companii de stat, măsuri ce trebuie analizate din perspectiva ajutorului de stat și care au nevoie de aprobarea Comisiei Europene. În acest context, Consiliul Interministerial pentru Aplicarea Politicii în domeniul Ajutorului de Stat (CIAS), în cadrul căruia autoritatea de concurență joacă un rol foarte important, s-a dovedit a fi un instrument eficient.

În plan internațional, trebuie menționat faptul că România, prin Consiliul Concurenței, și-a reînnoit pentru doi ani statutul de Observator în cadrul Comitetului pentru concurență al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică. Acest fapt confirmă rezultatele înregistrate de autoritatea de concurență în ultima perioadă. De asemenea, începând cu luna martie 2011, în calitate de furnizor de asistență tehnică, cât și de coordonator de proiect, Consiliul Concurenței împreună cu autoritățile de concurență din Austria și Letonia acordă sprijin de specialitate în domeniul concurenței, al ajutorului de stat, precum și pentru întărirea capacității administrative în beneficiul Autorității Naționale pentru Protecția Concurenței din Republica Moldova.

Participarea domnului Joaquin Almunia, Comisarul European pentru Concurență și Vicepreședinte al Comisiei Europene, la evenimentul de lansare a Raportului anual asupra stării concurenței din România este o dovadă privind îmbunătățirea colaborării cu executivul comunitar.

În 2011, am intensificat colaborarea cu Banca Mondială, instituție ce a fost aleasă să acorde consultanță în domeniul analizei operaționale specifice domeniului concurenței din cadrul Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative. Prin acest proiect ne propunem să simplificăm procedurile administrative, ceea ce se va reflecta direct în beneficiul intereselor consumatorului român.

În anul 2012, din perspectiva activității de aplicare a legislației de concurență și de monitorizare a piețelor sensibile din punct de vedere concurențial, ne vom concentra pe sectorul de energie, pe cel al construcției de drumuri naționale și autostrăzi, al retail-ului alimentar, precum și pe procedurile de licitație publică pentru realizarea de proiecte de dezvoltare regională. Astfel, în cursul acestui an, vom finaliza analiza pe piața energiei electrice, investigațiile privind posibile înțelegeri între comercianți și furnizori pentru stabilirea prețurilor de revânzare, precum și cele din domeniul licitațiilor privind marcajele rutiere, achiziționarea de armament și cea referitoare la lucrările conexe distribuției de gaze naturale. De asemenea, vom continua să acordăm asistență în domeniul ajutorului de stat pentru a se asigura implementarea cu succes a strategiei de privatizare a Guvernului.

În contextul actualelor modificări economice la nivel comunitar, dar și al obiectivelor propuse, 2012 va fi un an important, în care ne vom intensifica eforturile pentru sprijinirea mediului de afaceri și pentru a satisface în cât mai mare măsură a interesele consumatorilor.

Bogdan M. Chirițoiu,
Președintele Consiliului Concurenței

Capitolul 1

CONSILIUL CONCURENȚEI – PREZENTARE, DEZVOLTAREA CADRULUI DE ACȚIUNE

Consiliul Concurenței este o autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, învestită în acest scop de Legea concurenței¹. În calitate de autoritate națională de concurență, instituția pune în aplicare și asigură respectarea **prevederilor naționale² și comunitare³ în domeniul concurenței**. În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de **autoritate națională de contact în domeniul ajutorului de stat⁴** între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

În anul 2011 Consiliul Concurenței a preluat⁵ de la Ministerul Finanțelor Publice administrarea Legii privind **combaterea concurenței neloiale⁶**. De asemenea, **Consiliul de supraveghere din domeniul feroviar a trecut⁷** de la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (unde a funcționat din anul 2005) în cadrul Consiliului Concurenței. Astfel, au fost întrunite cerințele de independență funcțională și decizională necesare acestui organism.

Viziune, misiune, valori

Viziunea: o economie de piață eficientă și dinamică, întemeiată pe recunoașterea și respectarea valorilor și principiilor concurenței, ca factor de progres, dezvoltare durabilă și bunăstare.

Misiunea autorității de concurență este de a aplica măsuri eficiente pentru menținerea unui mediu concurențial funcțional. Rolul autorității române de concurență este de a garanta funcționarea normală și corectă a piețelor prin aplicarea eficientă a regulilor de concurență, pentru ca, în final, să se asigure o promovare cât mai bună a intereselor consumatorilor.

Valorile pe care ne bazăm acțiunile și pe care le promovăm sunt: independență, responsabilitate, profesionalism, eficiență, integritate.

Organizare

Plenul Consiliului Concurenței este un organ colegial, format din șapte membri, respectiv un Președinte, doi Vicepreședinți și patru Consilieri de concurență, numiți de Președintele României, la propunerea Guvernului. Membrii Plenului Consiliului Concurenței nu reprezintă autoritatea care i-a numit și sunt independenți în luarea deciziilor.

¹ Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

² Prevăzute în Legea concurenței.

³ Art. 101 și 102 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene.

⁴ Conform Legii concurenței și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 137/2007.

⁵ Prin modificările aduse Legii concurenței.

⁶ Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare.

⁷ Ca urmare a intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2011.

BOGDAN M. CHIRIȚOIU - PREȘEDINTE

Domnul Bogdan Marius Chirițoiu este doctor în economie, profesor în cadrul Academiei de Studii Economice București. Președintele Consiliului Concurenței a deținut funcția de consilier de stat în cadrul Administrației Prezidențiale, Departamentele de „Planificare și analiză politică” și „Politici Economice și Sociale”, a fost consultant pe politici sociale la Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Umană, București, precum și consultant al Guvernului României pentru integrare europeană la Institutul European.

OTILIAN NEAGOE - VICEPREȘEDINTE

Domnul Otilian Neagoe, doctorand în științe politice și administrative, a fost prefect al județului Brașov, precum și Vicepreședinte al Consiliului Județean Brașov.

VALENTIN MIRCEA - VICEPREȘEDINTE

Domnul Valentin Mircea, doctorand în drept, a lucrat ca avocat senior în cadrul KPMG România și în cadrul firmei de avocatură Sinclair Roche & Temperly. A acordat asistență juridică membrilor Parlamentului și Guvernului României în redactarea unor proiecte de legi referitoare la îmbunătățirea procedurilor judiciare, restituirea proprietăților și mediul de afaceri.

DAN IONESCU - CONSILIER DE CONCURENȚĂ

Domnul Dan Ionescu, licențiat în economie, a fost Șef al Oficiului Concurenței (funcție asimilată celei de secretar de stat), director în cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

JÓZSEF NÁNDOR NEMÉNYI - CONSILIER DE CONCURENȚĂ

Domnul József Nándor Neményi, doctorand în sociologie economică, a publicat numeroase lucrări și articole pe probleme de concurență, tranziție economică și în domeniul bancar, fiind lector la Universitatea Creștină Partium – Oradea.

LÁSZLÓ GYERKÓ - CONSILIER DE CONCURENȚĂ

Domnul László Gyerkó a fost Vicepreședinte al Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului. Este licențiat în drept și economie, are un master în dreptul afacerilor și este absolvent al Universității Naționale de Apărare (specializarea securitate și bună guvernare).

Pe parcursul anului 2011, Plenul Consiliului Concurenței a mai avut următorii membrii:

ALEXE GAVRILĂ - VICEPREȘEDINTE

Domnul Alexe Gavrilă are opt ani de experiență în funcția publică de Secretar General de minister/agenție națională și un an și jumătate în calitate de Președinte al Comisiei de Recrutare a Înaltilor Funcționari Publici.

Domnul Gavrilă a ocupat funcția de Vicepreședinte al instituției până în data de 27 septembrie 2011, când a fost numit Vicepreședinte al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare.

VALENTIN MIRCEA - CONSILIER DE CONCURENȚĂ

Domnul Mircea a ocupat funcția de Consilier de concurență până în data de 19 decembrie 2011, moment la care a fost numit Vicepreședinte al Consiliului Concurenței.

ȘTEFAN NEAGOE - CONSILIER DE CONCURENȚĂ

Domnul Ștefan Neagoe a fost licențiat în drept și economie. Printre funcțiile deținute s-au numărat cea de Președinte al Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Teleorman, de Președinte al Casei de Asigurări de Sănătate Teleorman și de Director General al Autorității Electorale Permanente.

Domnul Neagoe a încetat din viață la data de 27 mai 2011.

Pe parcursul anului 2011, structura funcțională a autorității de concurență a fost următoarea:

DIRECȚII DE SPECIALITATE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI

Direcția Servicii	Director, Georgeta Fotino, Director adjunct (6 luni), Marian Ivan
Direcția Industrie și Energie	Director (3 luni), Georgeta Gavriloiu Director adjunct, Daniel Chilea
Direcția Bunuri de Consum	Director, Daniela Bădilă
Direcția Licitații și Petiții	Director, Grațiela Gheorghe
Direcția Autorizare Ajutor de Stat	Director, Cristina Cobianu (4 luni)/Maria Alexandru (8 luni)
Direcția Raportare, Monitorizare și Control Ajutor de Stat	Director, Daniel Diaconescu
Direcția Teritorială	Director, Gheorghe Rădulescu Director adjunct, Dumitru Ene
Direcția Cercetare - Sinteze	Director (4 luni), Maria Alexandru, Director adjunct/Director, Florin Andrei
Direcția Juridic - Contencios	Director, Cristina Butacu Director adjunct (6 luni), Andrei Pufulescu
Direcția Relații Externe și Comunicare	Director, Doina Ion Tudoran

SECRETARIAT GENERAL

Secretar General	Vasile Șeclăman
Direcția Buget, Resurse Umane	Director, Anca Tuluș / Daniela Stroe (6 luni)
Direcția Administrativă	Director, Tatiana Hațegan

COMPARTIMENTE ȘI SERVICII

Cabinet Președinte	Director, Dan Picu
Compartiment Audit Intern	Auditor, Ioan Suci
Serviciul Relații Publice și Comunicare	Șef serviciu, Marius Marin Petrescu

Modificarea Legii concurenței

În anul 2011, Legea concurenței a fost **îmbunătățită**⁸, atât din perspectiva instrumentelor de aplicare a legii, cât și în ceea ce privește anumite aspecte procedurale. Prezentăm în continuare cele mai importante modificări.

Numirea membrilor Plenului Consiliului Concurenței se va face la propunerea Colegiului Consultativ de către Președintele României, cu avizul Guvernului și după audierea candidaților în comisiile de specialitate ale Parlamentului. Anterior, numirea se făcea tot de către Președintele României, dar la propunerea Guvernului. Colegiul Consultativ reprezintă un organism nepermanent, format din reprezentanți ai mediului universitar de concurență, ai mediului de afaceri și ai asociațiilor de protecție a consumatorilor sau din alte persoane cu prestigiu din domeniul economic, juridic sau al concurenței. Aceste noi prevederi contribuie la îmbunătățirea modalităților de selecție a membrilor organului colegial de decizie al autorității române de concurență.

În domeniul concentrărilor economice, a fost simplificată modalitatea de calcul a taxei de autorizare, cuantumul maxim al acesteia fiind diminuat de la 100.000 euro la 25.000 euro. În situațiile în care o operațiune de preluare a controlului asupra unor întreprinderi sau a unor active prezintă riscuri pentru siguranța națională, Guvernul, la propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, va emite o hotărâre prin care aceasta să fie interzisă, cu respectarea competenței Comisiei Europene în acest domeniu.

În cadrul procedurii de *settlement* (posibilitatea Consiliului Concurenței de a diminua nivelul de bază al amenzilor atunci când întreprinderile recunosc expres săvârșirea faptelor anticoncurențiale ce fac obiectul investigațiilor în curs), limita maximă a reducerii ce poate fi acordată a fost majorată de la 25% la 30%, aplicarea sa fiind extinsă și în situația în care nivelul minim al amenzii este prevăzut de lege. Respectivile întreprinderi sancționate vor putea ataca în instanță decizia Consiliului Concurenței doar din perspectiva individualizării amenzii, fapt ce va determina scăderea numărului de dosare susținute de autoritatea de concurență în fața instanțelor judecătorești, creându-se posibilitatea reorientării resurselor instituției către alte priorități.

Prevederile Legii concurenței privind posibilitatea persoanelor fizice sau juridice, care se consideră prejudiciate de o practică anticoncurențială interzisă de lege, de a formula cerere privind acordarea de despăgubiri în instanță au fost completate. Astfel, acestea pot iniția acțiunile în instanță și atunci când decizia Consiliului Concurenței, pe care se întemeiază acțiunea, a rămas definitivă ori a fost menținută doar în parte, printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. În plus, acțiunea în instanță va putea fi intentată pentru consumatori și de către asociațiile de protecție a consumatorilor legal înregistrate, precum și de către asociațiile profesionale sau patronale pentru membrii acestora afectați de o practică anticoncurențială.

În urma modificării Legii concurenței, a fost derulat un amplu proces de **adaptare a legislației secundare**. Lista regulamentelor și instrucțiunile emise în anul 2011 pot fi consultate în secțiunea **Statistici**.

⁸ Prin Legea nr. 149/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2010 privind modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996.

Capitolul 2

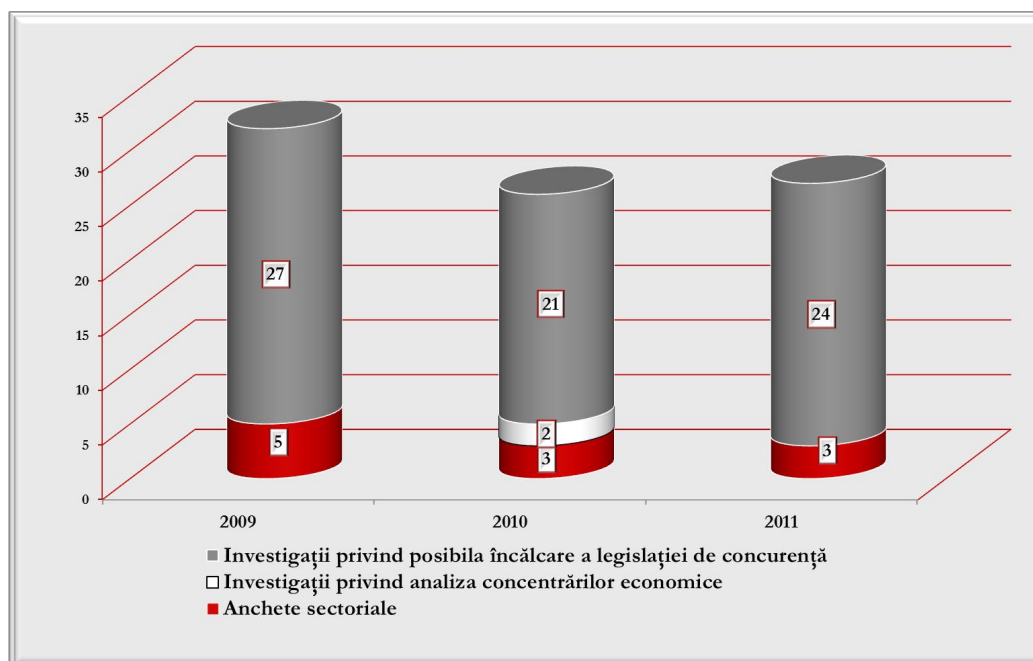
REZULTATELE ACTIVITĂȚII - ÎMBUNĂTĂȚIREA MEDIULUI CONCURENȚIAL, CREȘTEREA EFICIENȚEI ECONOMICE ȘI PROTEJAREA INTERESELOR CONSUMATORILOR

2.1. Progrese în activitatea de aplicare a regulilor de concurență

- Investigații declanșate

În anul 2011, Consiliul Concurenței a inițiat **27 investigații**, din care 24 privind posibile încălcări ale legislației de concurență și 3 privind anumite sectoare economice (anchete sectoriale).

Graficul nr. 1. Investigații declanșate (nr.), 2009-2011

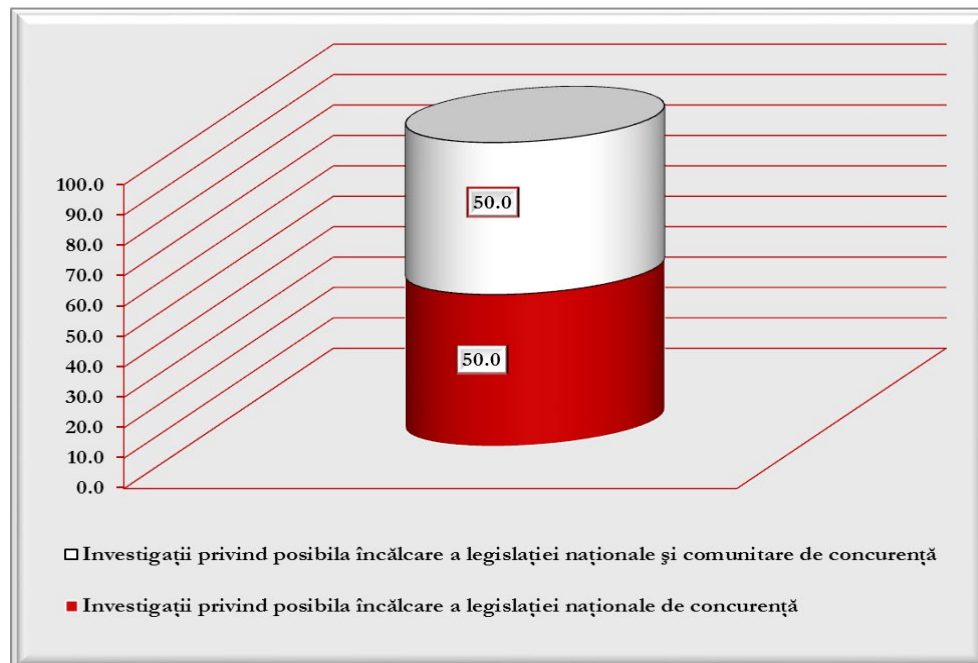

În 2010 și 2011, numărul investigațiilor nou deschise s-a diminuat față de anul 2009 cu 19%, respectiv cu 16%. Această evoluție indică faptul că autoritatea de concurență și-a accentuat eforturile pe finalizarea cazurilor aflate deja în derulare.

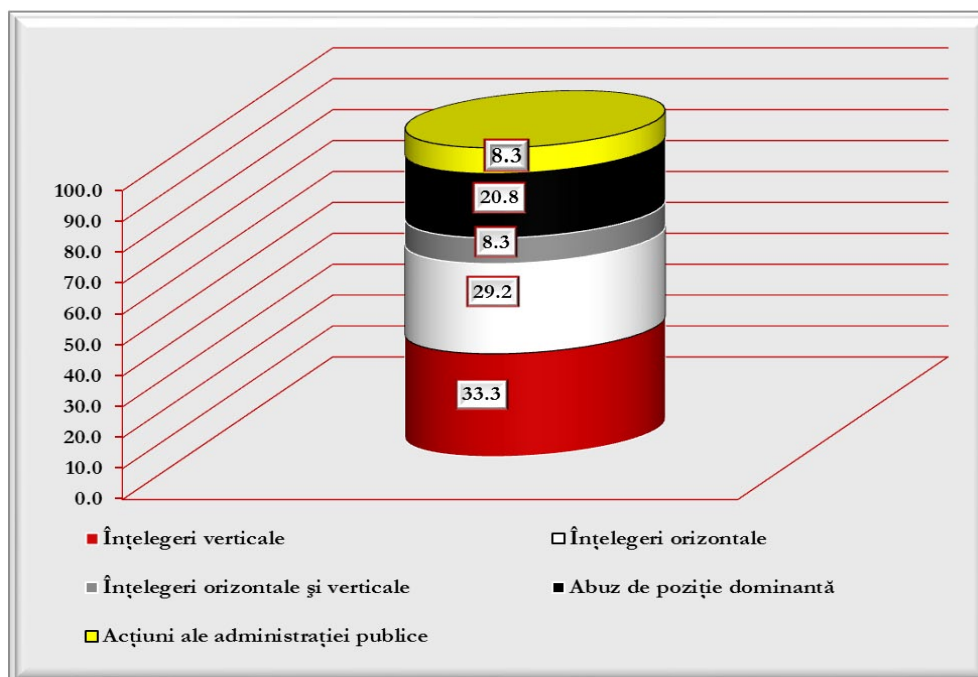
Referitor la cele **24 de investigații privind posibile încălcări ale legislației de concurență** declanșate în anul 2011, menționăm că aproximativ 60 % au fost inițiate prin autosesizare. Sectoarele economice în cadrul cărora au fost deschise sunt importante atât din punctul de vedere economic, cât și în ceea ce privește efectele directe ale posibilelor practici anticoncurențiale la nivelul consumatorilor. Principalul sector vizat a fost cel al energiei/gazelor (30% din numărul total al investigațiilor inițiate). Una dintre investigațiile inițiate în acest sector a fost rezultatul colaborării Consiliului Concurenței cu Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din cadrul Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În cele ce urmează, prezentăm structura acestor investigații, în funcție de legislația de concurență incidentă și de practica investigată.

Graficul nr. 2. Structura investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență inițiate în anul 2011, în funcție de legislația incidentă (%)

Graficul nr. 3. Structura investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență inițiate în anul 2011, în funcție de practica anticoncurențială investigată (%)

Menționăm faptul că 71% din investigațiile referitoare la posibile înțelegeri anticoncurențiale orizontale vizează trucări ale procedurilor de licitație publică.

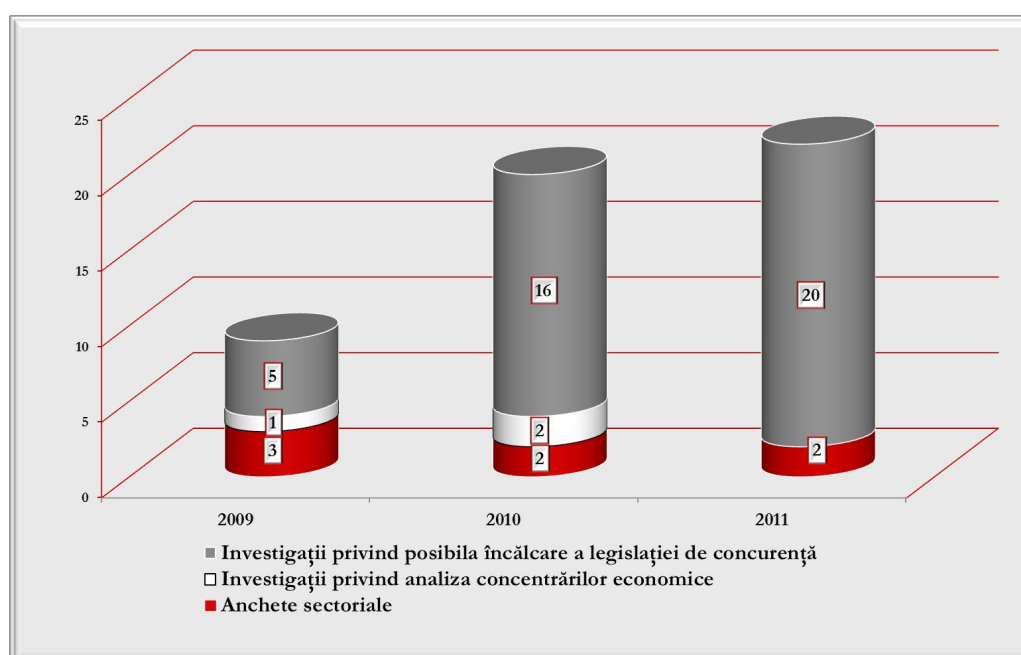
Cele **3 anchete sectoriale** declanșate în anul 2011 vizează:

- serviciile de plăți bancare;
- un produs de larg consum, respectiv berea;
- distribuția prin magazine virtuale a produselor electrocasnice și confecțiilor.

• Investigații finalizate

Au fost finalizate **22 de investigații**, din care 20 privind posibile încălcări ale legislației de concurență și 2 anchete sectoriale.

Graficul nr. 4. Investigații finalizate (nr.), 2009-2011

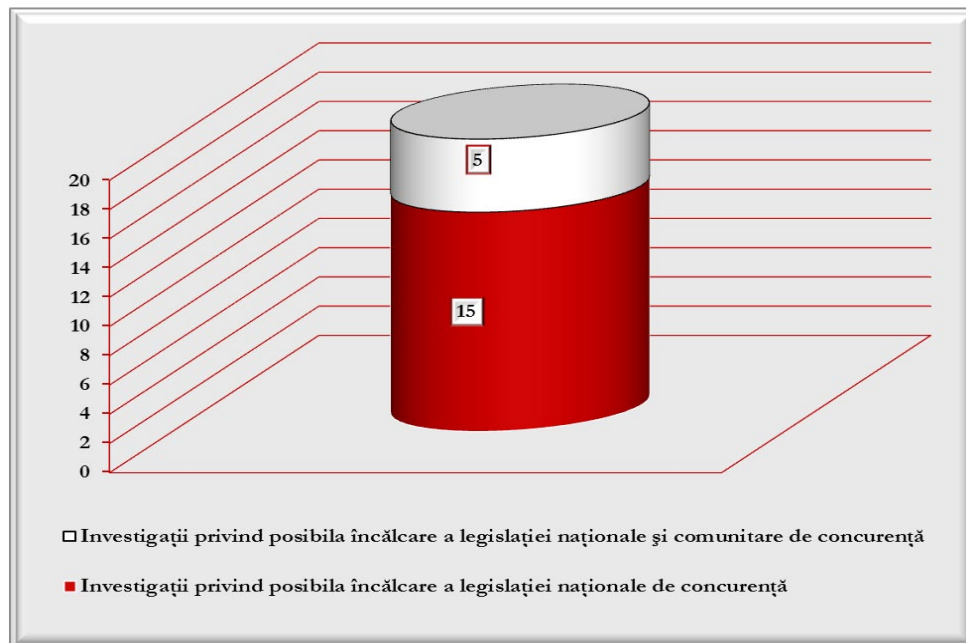
În anul 2011, a fost finalizat un număr record de investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență. Comparativ cu anul 2009, numărul lor a crescut de 4 ori, iar față de 2010, cu 25%.

În privința anchetelor sectoriale finalizate în perioada de analiză, numărul acestora a fost relativ similar, fapt ce demonstrează că, în perioada de analiză, resursele Consiliului Concurenței au fost direcționate cu prioritate pe finalizarea cazurilor de încălcare a legislației de concurență.

Luând în considerare numărul total al investigațiilor aflate în derulare la începutul anului 2011, precum și cele inițiate pe parcursul anului (exclusiv disjungerile și conexările diverselor proceduri), reiese faptul că, în 2011, Consiliul Concurenței a finalizat 22% din cazurile aflate în analiză.

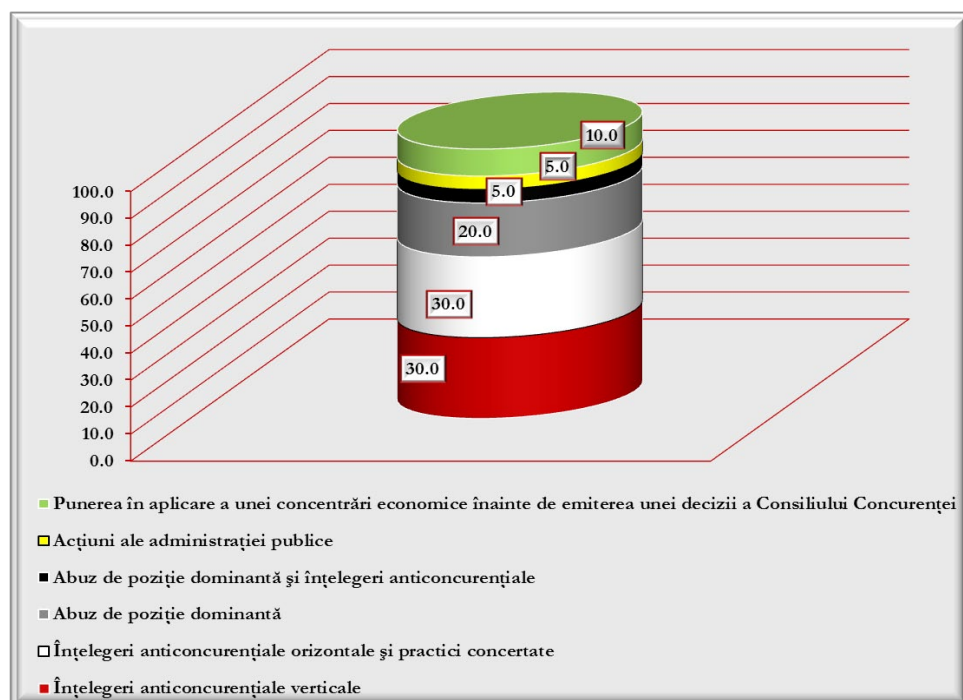
Prezentăm, mai jos, situația investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în anul 2011, în funcție de legislația incidentă și de practica investigată.

Graficul nr. 5. Investigații de încălcare finalizate în anul 2011, în funcție de legislația de concurență incidentă (nr.)

Procentual, din investigațiile privind posibile încălcări ale regulilor de concurență finalizate, aproximativ 25 % au vizat atât legislația națională, cât și pe cea comunitară.

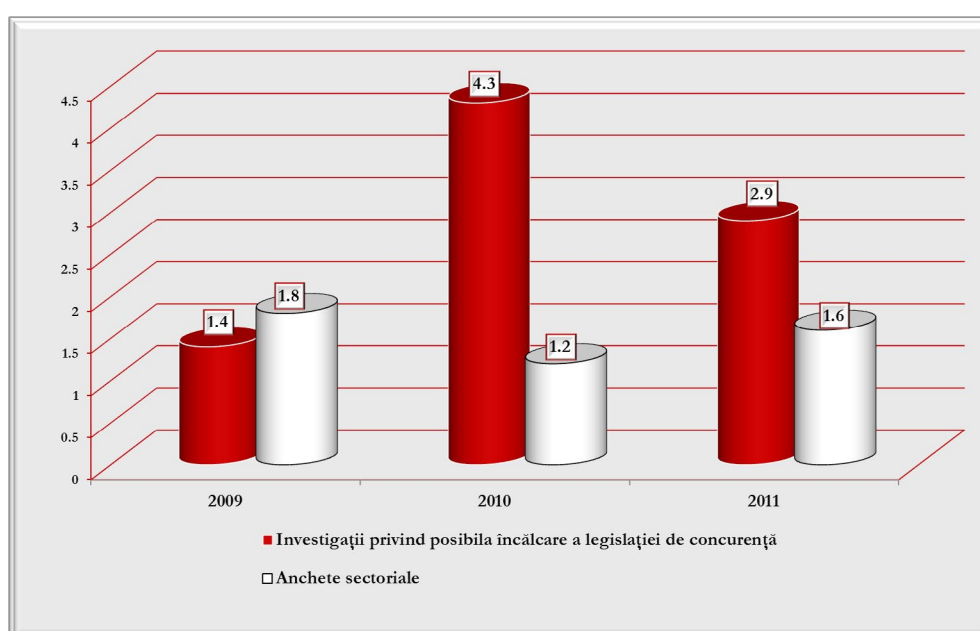
Graficul nr. 6. Structura investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în anul 2011, în funcție de practica investigată (%)

13 dintre aceste investigații s-au finalizat cu **sanctiuni** (65%). Șase au avut ca obiect înțelegeri anticoncurențiale verticale, trei înțelegeri anticoncurențiale orizontale și practici concertate și câte două abuzul de poziție dominantă, respectiv punerea în aplicare a unei concentrări economice înainte de emiterea unei decizii de către Consiliul Concurenței. În celelalte cazuri, nu au fost identificate dovezi suficiente privind încălcarea legii, care să justifice impunerea de amenzi sau luarea unor alte măsuri.

Durata medie a investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în anul 2011 a fost de circa 3 ani, iar cea a anchetelor sectoriale de 1,6 ani. Comparativ cu anii 2009 și 2010, situația este redată în graficul următor.

Graficul nr. 7. Durata medie de derulare a investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență și a anchetelor sectoriale finalizate, 2009-2011 (ani)

În anul 2011, perioada medie în care au fost finalizate cazurile de încălcare a regulilor de concurență s-a redus față de 2010 cu 33%, respectiv cu 1,4 ani (16,8 luni), fapt ce arată că autoritatea română de concurență și-a concentrat eforturile semnificativ în acest sens. Comparativ cu anul 2009, însă, durata de finalizare rămâne ridicată, această stare de fapt putând fi explicată de numărul ridicat al cazurilor aflate în analiză în anul 2011 (luând în calcul investigațiile aflate în derulare la începutul anului și pe cele nou deschise pe parcursul acestuia, în anul 2011 s-au aflat în evaluare cu 50% mai multe cazuri comparativ cu 2009). Multe dintre cazurile finalizate în anul 2011 au fost cazuri vechi, prezentând o complexitate ridicată.

Statistic, în funcție de natura încălcării legislației de concurență, investigațiile finalizate în anul 2011 au durat în medie: 6 ani – înțelegeri anticoncurențiale și abuz de poziție dominantă, 5,3 ani – abuz de poziție dominantă, 3 ani – cartel, 2 ani – înțelegeri verticale anticoncurențiale, 1,6 ani – punerea în aplicare a unei concentrări economice înaintea emiterii unei decizii de către Consiliul Concurenței, 1,1 ani – acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice.

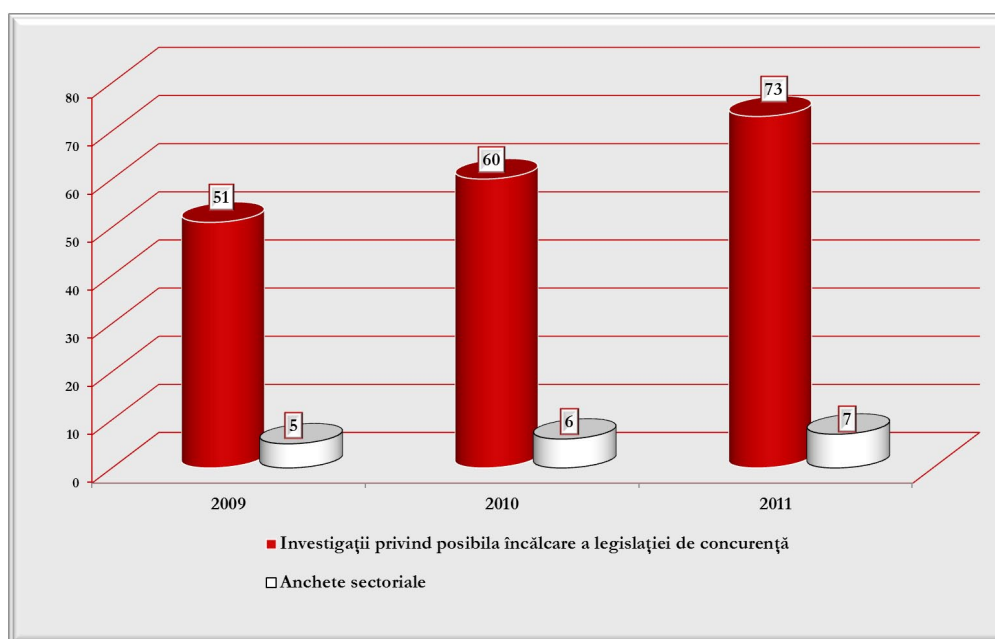
Din punctul de vedere al sectoarelor economice vizate de aceste investigații, cele mai multe au fost derulate în sectorul de sănătate (25%) și cel al telecomunicațiilor (15%).

În ceea ce privește anchetele sectoriale, durata medie înregistrată în anul 2011 este superioară celei din 2010, respectiv inferioară celei din 2009 cu 0,2 ani (2,4 luni). Această fluctuație poate fi rezultatul naturii sectoarelor a căror analiză a fost finalizată în cursul celor doi ani, ce a impus o cercetare mai amplă (spre exemplu, comercializarea produselor alimentare, distribuția angro de medicamente).

- **Investigații în derulare la finalul anului 2011**

La finalul anului 2011, erau în desfășurare **73 de investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență**, din care 16 mai vechi de 3 ani, și **7 anchete sectoriale**.

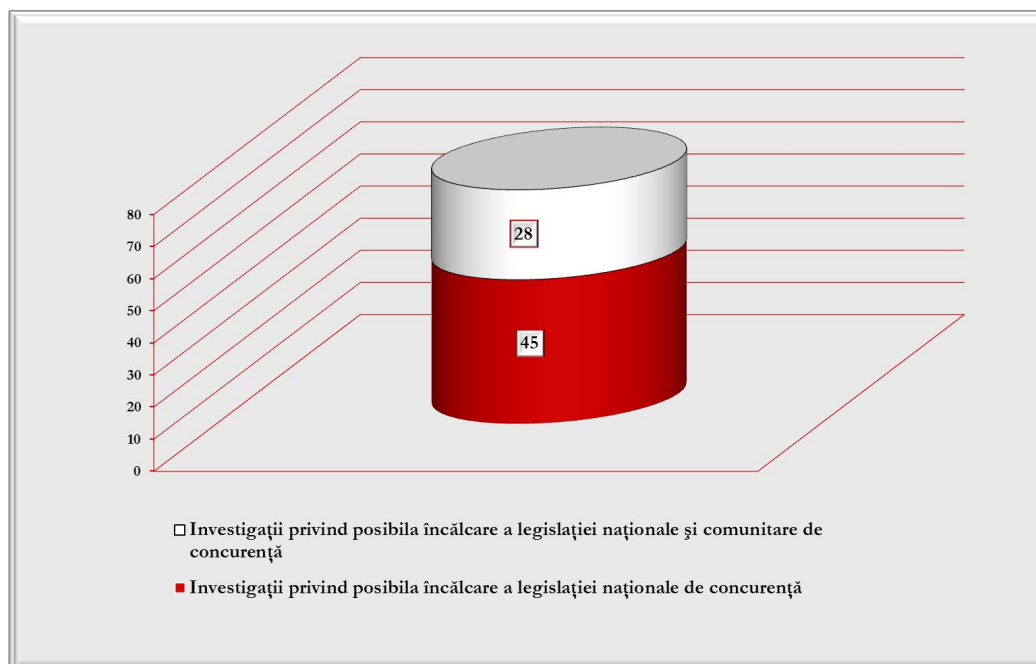
Graficul nr. 8. Investigații aflate în derulare la finalul anului (nr.), 2009-2011

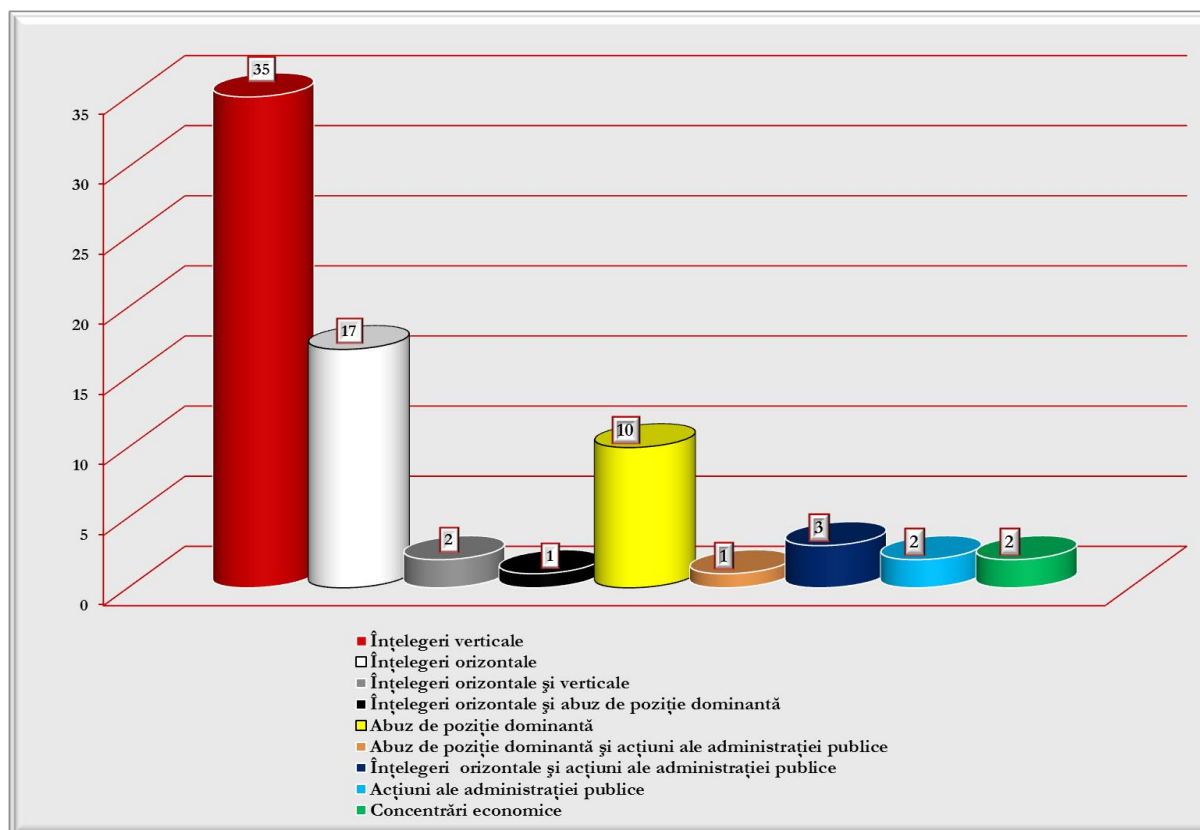
Numărul investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență aflate în derulare la finalul anului 2011 a crescut cu 22% față de cel înregistrat la sfârșitul anului 2010 și cu 43% comparativ cu sfârșitul anului 2009. În principal, această evoluție se datorează faptului că numărul investigațiilor deschise în acești ani a fost mai mare decât cel al investigațiilor finalizate, disjungerii în mai multe proceduri distincte a unor investigații în curs, precum și finalizării parțiale a anumitor investigații.

Situația investigațiilor privind posibila încălcare a legislației de concurență aflate în derulare la finalul anului 2011, în funcție de legislația incidentă și de practica investigată, este prezentată în următoarele două grafice.

Graficul nr. 9. Investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență aflate în derulare la sfârșitul anului 2011, în funcție de legislația incidentă (nr.)

Graficul nr. 10. Investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență aflate în derulare la sfârșitul anului 2011, în funcție de practicile anticoncurențiale investigate (nr.)

La finalul anului 2011, durata medie a investigațiilor în derulare a fost de 1,9 ani. Din punctul de vedere al posibilelor încălcări ale legislației de concurență investigate, durata investigațiilor a înregistrat următoarele valori: 6,4 ani – abuz de poziție dominantă și acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice; 6,3 ani – înțelegeri anticoncurențiale orizontale și abuz de poziție dominantă; 2,5 ani – înțelegeri anticoncurențiale orizontale și acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice; 2,2 ani – posibile încălcări ale regulilor din domeniul concentrărilor economice; 2,1 ani – abuz de poziție dominantă; 1,9 ani - înțelegeri anticoncurențiale verticale; 1,6 ani – înțelegeri anticoncurențiale orizontale; 0,5 ani – acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice și 0,2 ani – înțelegeri anticoncurențiale orizontale și verticale.

Durata medie a anchetelor sectoriale în curs la finalul anului 2011 a fost de 1,4 ani.

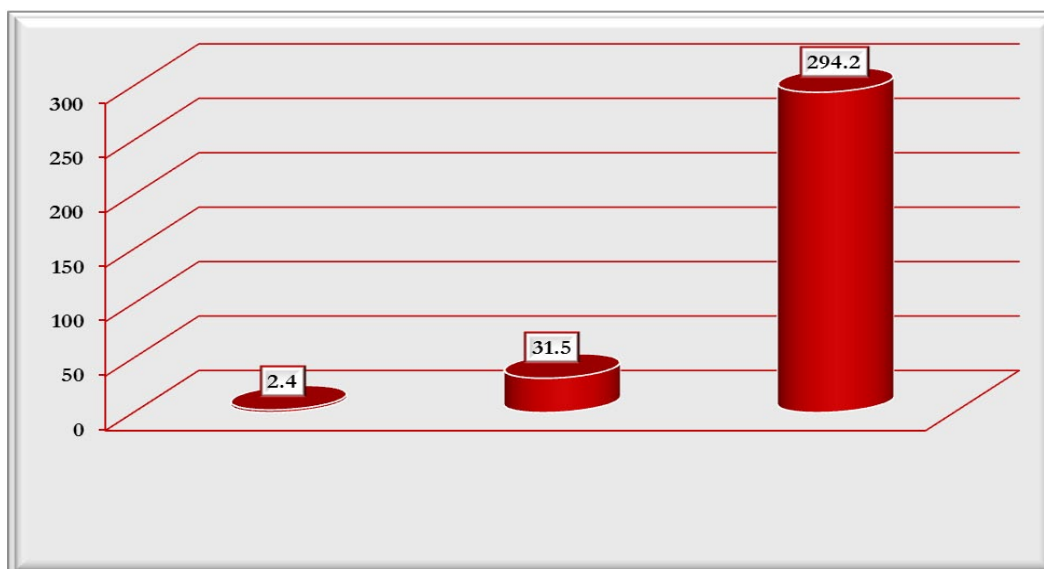
- **Inspecții inopinate**

În cadrul a 19 investigații aflate în derulare în cursul anului 2011, au fost efectuate **inspecții inopinate** la 136 de sedii/puncte de lucru deținute de 127 de întreprinderi.

- **Amenzi**

În anul 2011, au fost aplicate **amenzi în valoare de 1.246.641.324 lei (294.164.875 euro)**, fiind sancționate 64 de întreprinderi pentru practici anticoncurențiale, 39 pentru nefurnizarea de informații în cadrul anchetelor sectoriale și două pentru punerea în aplicare a unor concentrări înainte de emiterea unei decizii a Consiliului Concurenței. Comparativ cu anul 2010, valoarea amenzilor a crescut de 9,3 ori. Amenzile aplicate în anul 2011 au depășit de peste 36 de ori bugetul Consiliului Concurenței.

Graficul nr. 11. Amenzile aplicate, 2009-2011 (milioane euro)

Statistic, din punctul de vedere al naturii încălcării legislației de concurență, în anul 2011, 72% din cuantumul total al sancțiunilor aplicate au fost pentru carteluri, 22% pentru abuz de poziție dominantă, 6% pentru înțelegeri verticale anticoncurențiale, 0,3% pentru punerea în aplicare a unei concentrări economice înainte de emiterea unei decizii a Consiliului Concurenței și 0,2% pentru nefurnizarea informațiilor solicitate în cadrul anchetelor sectoriale.

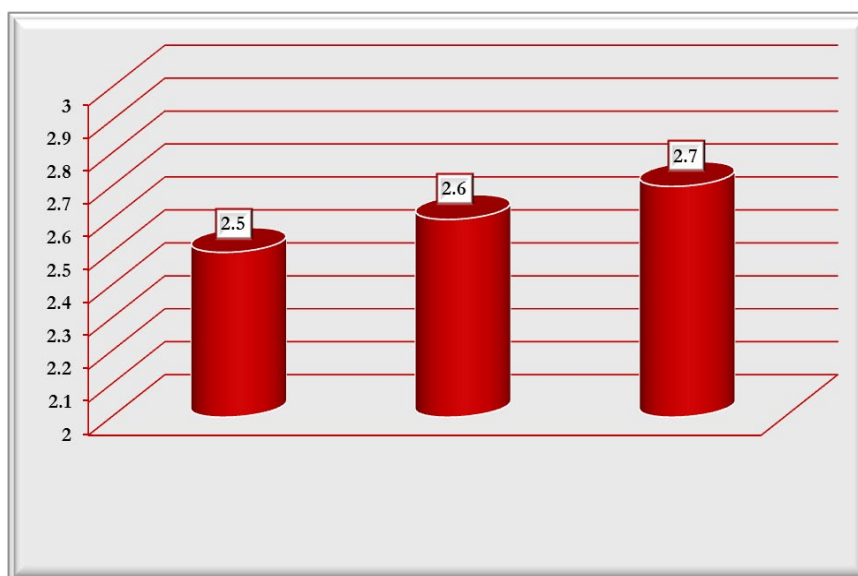
În ceea ce privește amenda medie pentru cazurile dovedite, valoarea înregistrată a fost: pentru cartel 297,6 milioane lei (70,2 milioane euro), abuz de poziție dominantă 134,2 milioane lei (31,7 milioane euro), înțelegeri anticoncurențiale verticale 13,3 milioane lei (3,1 milioane euro), punerea în aplicare a unei concentrări economice înainte de emiterea unei decizii a Consiliului Concurenței 1,8 milioane lei (431,2 mii euro), nefurnizare a informațiilor solicitate în cadrul anchetelor sectoriale 1,2 milioane lei (291,5 mii euro). Per întreprindere sancționată, valoarea medie a amenzii a fost: pentru cartel circa 47 milioane lei (11,1 milioane euro), abuz de poziție dominantă 134,2 milioane lei (31,7 milioane euro), înțelegeri verticale anticoncurențiale 1,9 milioane lei (436,1 mii euro), iar pentru nefurnizarea informațiilor solicitate în cadrul anchetelor sectoriale 63,4 mii lei (circa 15 mii euro).

• Concentrări economice

Au fost autorizate 35 de operațiuni de concentrare economică, valoarea **taxelor de autorizare** fiind de **2.956.103 lei**. Această valoare reprezintă mai puțin de jumătate din cea înregistrată în anul anterior, fapt datorat modificării sistemului de calcul al taxei de autorizare în favoarea întreprinderilor ce realizează astfel de operațiuni, precum și de scăderea numărului operațiunilor de concentrare economică analizate de Consiliul Concurenței. Toate concentrările economice au fost autorizate fără a necesita derularea procedurii de investigație.

Durata medie a cazurilor de concentrare economică soluționate în anul 2011 a fost de circa 2,7 luni, în creștere nesemnificativă față de 2010 și 2009 (cu 3, respectiv cu 6 zile).

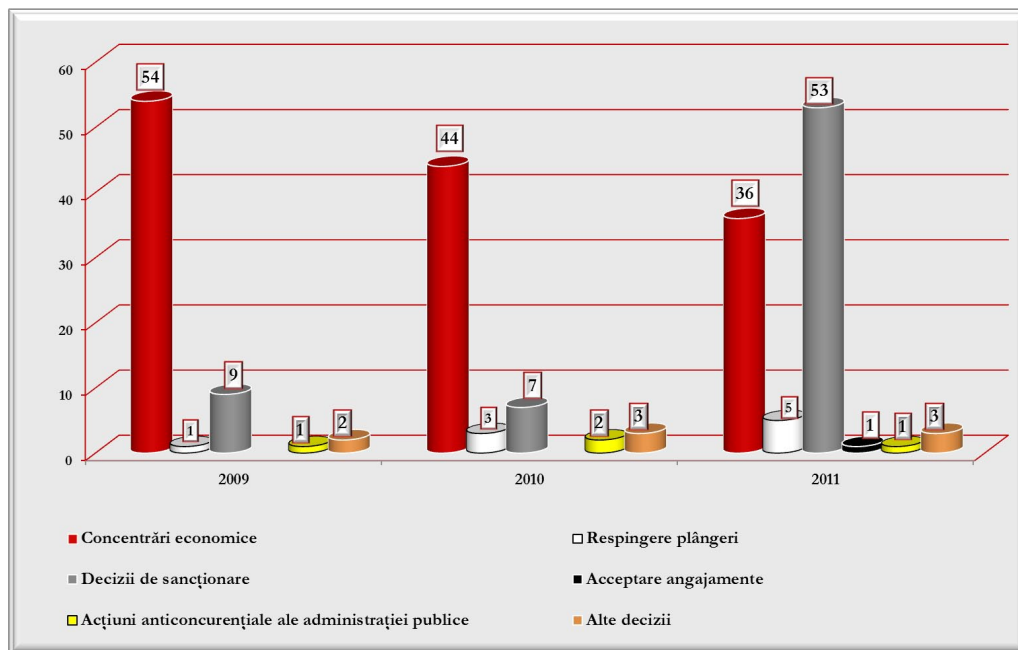
Graficul nr. 12. Durata medie de derulare a cazurilor de concentrare economică (fără investigație), 2009-2011 (luni)

• Decizii

Au fost emise **99 de decizii**, majoritatea (53,5%) fiind de sancționare. Numărul acestor decizii se află în creștere evidentă comparativ cu anii 2010 și 2009.

Graficul nr. 13. Tipul deciziilor emise, 2009-2011

În anul 2011, numărul de decizii privind concentrările economice a continuat trendul descendent. Această evoluție poate fi explicată de contextul economico-financiar, care a redus procesul fuziunilor și achizițiilor de întreprinderi din economie, având ca rezultat diminuarea numărului de cazuri analizate de Consiliul Concurenței, dar și de modificarea Legii concurenței din vara anului 2010, moment de la care s-a renunțat la deciziile de neintervenție (ce erau emise atunci când operațiunea nu intra sub incidența Legii).

Informații detaliate privind aplicarea legislației de concurență în anul 2011 sunt prezentate în cadrul secțiunii **Statistici**.

2.2. Cazuri de concurență finalizate

2.2.1. Acorduri interzise între concurenți

- **Cartel pe piața carburanților - retragerea de la comercializare a sortimentului de benzină Eco Premium**

În decembrie 2011, Consiliul Concurenței a finalizat investigația referitoare la posibila încălcare de către societățile active pe piața distribuției carburanților auto, benzină și motorină, angro și cu amănuntul, din România, a Legii concurenței și a dispozițiilor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, prin limitarea sau controlul producției, comercializării, dezvoltării tehnice sau investițiilor.

În urma audierilor întreprinderilor implicate, autoritatea de concurență a constatat încălcarea legislației de concurență de către OMV Petrom, OMV Petrom Marketing, Lukoil, Rompetrol Downstream, MOL și ENI, prin participarea la o înțelegere și/sau practică concertată având ca obiect renunțarea la comercializarea cu amănuntul a benzinei Eco Premium pe piața românească.

În acest caz, piața relevantă a fost definită ca fiind piața comercializării cu amănuntul a benzinei Eco Premium pe teritoriul României. Benzina Eco Premium era un sortiment de combustibil cu o cerere specifică, caracteristicile acestui produs satisfăcând necesitățile speciale ale anumitor tipuri de autoturisme, în special cele care nu erau echipate cu dispozitiv catalitic. Trebuie menționat că, în conformitate cu prevederile legale privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a benzinei și motorinei, începând cu 1 ianuarie 2005 s-a admis introducerea pe piață numai a benzinei fără plumb, fiind interzisă, practic, comercializarea benzinei care conținea tetraetil de plumb. La acel moment, toate întreprinderile implicate au ales, în mod liber, să comercializeze sortimentul de benzină Eco Premium, promovându-l în rândul consumatorilor care utilizau anterior benzină cu tetraetil de plumb ca fiind înlocuitorul acestui produs. În perioada 2005-2007, cererea de Eco Premium a reprezentat între 18-28% din volumul total al vânzărilor de benzină realizate de către părțile implicate.

În perioada mai 2007 - martie 2008, între OMV Petrom, OMV Petrom Marketing, Rompetrol Downstream, MOL, Lukoil și ENI au avut loc o serie de discuții pentru a se ajunge la un consens cu privire la încetarea comercializării benzinei Eco Premium de către aceste întreprinderi. Schimbul de informații cu privire la benzina Eco Premium a avut caracter strategic, sensibil din punct de vedere comercial, cunoașterea acestor informații reducând în mod substanțial incertitudinea cu privire la comportamentul pe care întreprinderile concurente urmau să-l adopte pe piață.

Pe parcursul discuțiilor dintre întreprinderile implicate asupra acestui subiect, s-a ajuns chiar la o formă preliminară scrisă a unei convenții pentru renunțarea la comercializarea de Eco Premium de către toate întreprinderile implicate. Textul proiectului convenției prevedea data de la care încetează comercializarea benzinei Eco Premium (1 aprilie 2008), cât și folosirea unor modalități de coerciție (penalizare), cu scopul de a sancționa întreprinderile care nu ar fi respectat înțelegerea. Deși nu au existat dovezi cu privire la încheierea acestei convenții în formă scrisă, părțile implicate au pus în aplicare planul comun de renunțare la comercializarea Eco Premium, eliminând gradual, începând cu data de 1 aprilie 2008 până la epuizarea stocurilor, acest produs de la vânzare.

Activitățile întreprinderilor implicate din perioada mai 2007 - aprilie 2008 au făcut parte dintr-un plan general de a restricționa concurența între părțile implicate, plan ce a determinat linia de acțiune a întreprinderilor implicate cu privire la comercializarea sortimentului de benzină Eco Premium și a limitat astfel autonomia comercială a fiecărei părți implicate.

Acest ansamblu de acțiuni este în contradicție vădită cu conceptele pro-concurențiale conform cărora fiecare operator economic trebuie să-și stabilească în mod independent politica pe care intenționează să o adopte pe piață. Legislația referitoare la concurență urmărește interzicerea oricăror forme de coordonare prin care întreprinderile substituie în mod deliberat riscurile inerente concurenței cu o cooperare practică între acestea.

În cazul de față, părțile implicate au hotărât de comun acord să nu mai comercializeze sortimentul de benzină Eco Premium, sortiment pe care înainte de aceste acțiuni l-au comercializat în mod liber.

În cursul procedurilor, părțile implicate au invocat existența unei obligații legale de retragere a sortimentului Eco Premium de pe piață începând cu 1 ianuarie 2009. În fapt, nu exista nicio interdicție legală de a continua comercializarea benzinei Eco Premium după data de 1 ianuarie 2009. Din punctul de vedere al legislației incidente, orice sortiment de benzină putea fi comercializat în continuare pe piața românească, cu condiția respectării obligației reducerii conținutului de sulf de la maxim 50 la maxim 10 mg/kg. Ajustarea respectivă era impusă pentru toate sortimentele de benzină. La data de 31 decembrie 2008, atât benzina Eco Premium, cât și celelalte două sortimente de benzină existente (benzina fără plumb COR 95 și benzina fără plumb COR 98) aveau un conținut de sulf de maxim 50 mg/kg. De la 1 ianuarie 2009, întreprinderile implicate și-au luat toate măsurile pentru

a putea vinde în continuare benzina fără plumb COR 95 și COR 98 cu un conținut de sulf de maxim 10 mg/kg. Aceste măsuri nu au fost întreprinse și pentru sortimentul Eco Premium, pe care întreprinderile hotărâseră să îl elimine de pe piață.

În consecință, discuțiile desfășurate pe o perioadă de aproximativ un an, și, în final, înțelegerea propriu-zisă prin care întreprinderile implicate au convenit să renunțe la comercializarea unui produs, au garantat părților implicate faptul că niciuna dintre ele nu va mai comercializa benzina Eco Premium și, implicit, nu va mai satisface cererea consumatorilor pentru acest sortiment de benzină. O asemenea garanție era importantă pentru întreprinderile implicate, deoarece prin intermediul ei părțile au eliminat practic riscurile și incertitudinile pe care le presupune concurența, înlocuindu-le cu cooperarea practică dintre ele. Înțelegerea a permis părților implicate să reducă gama sortimentală de produse și să nu se mai concureze între ele pentru toate cele trei categorii de benzină comercializate, așa cum o făceau în perioada anterioară încălcării incriminate. Această înțelegere a fost considerată de Consiliul Concurenței ca fiind o încălcare a Legii concurenței și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene.

Durata încălcării săvârșite de întreprinderile OMV Petrom, OMV Petrom Marketing, MOL, Lukoil și ENI a fost de la 10 mai 2007 până la 1 aprilie 2008, iar pentru Rompetrol Downstream, de la 1 noiembrie 2007 până la 1 aprilie 2008.

Cuantumul amenzilor aplicate prin Decizia 97/27.12.2011 au fost următoarele: OMV Petrom - 366.530.965 lei, OMV Petrom Marketing 137.288.031 lei, Lukoil – 136.894.846 lei, Rompetrol Downstream – 159.553.612 lei, MOL – 80.267.746 lei și ENI – 11.194.766 lei.

Decizia va putea fi consultată la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/industrie_și_energie.

- **Practică concertată de fixare a tarifelor – serviciile de taxi în municipiul Târgu Mureș**

Investigația a fost inițiată din oficiu în anul 2008 și a vizat posibila practică concertată aticoncurențială săvârșită de opt societăți active pe piața transportului de persoane în regim de taxi în municipiul Târgu Mureș: Transaldea, Royal Tours, Siletina Impex, Cristitaxi, Transimpex Bravo, Taxi Cornisa, Transrelaxa și Venus Taxi.

Practica anticoncurențială a vizat stabilirea concertată a tarifelor practicate de cele opt întreprinderi, restricționând astfel concurența prin fixarea unor tarife unice practicate în municipiul Târgu Mureș.

În intervalul 5-7 martie 2007, cele opt societăți au demarat procedurile tehnice de modificare a tarifelor, acestea fiind puse în practică în perioada imediat următoare. Practica concertată a vizat atât valoarea comună a tarifului principal de distanță, cât și tarifele subsecvente acestui tarif principal (tarifele de pornire, de staționare, de noapte, de exterior).

Conform jurisprudenței comunitare, conceptul de practică concertată indică orice cooperare între competitori care conduce la un comportament anticoncurențial, fără a se încheia o înțelegere scrisă sau un plan de acțiuni. O astfel de practică vizează o formă de coordonare între întreprinderi care, fără să fi mers la realizarea unei convenții propriu-zise, substituie în mod conștient riscurile concurenței cu o cooperare practică între acestea.

Faptele prezentate anterior reprezintă o încălcare *per se* a regulilor de concurență, ce nu poate fi subiectul vreunei exceptări de la aplicarea Legii concurenței, acestea reprezentând o practică concertată de fixare și majorare a tarifului de transport persoane în regim de taxi cu aceeași valoare și în aceeași perioadă de timp.

Prin Decizia nr. 96/27.12.2011, Consiliul Concurenței a constatat că, în perioada martie 2007-iulie 2011 cele opt întreprinderi au încălcat Legea concurenței, prin realizarea unei practici concertate ce restricționează prin obiect concurența, în sensul în care înțelegerea pe orizontală a determinat eliminarea concurenței pe piața transportului de persoane în regim de taxi din municipiul Târgu Mureș. Amenda totală aplicată celor opt întreprinderi a fost în valoare de aproximativ 963.000 de lei (aproximativ 224.000 euro), reprezentând între 0,69% și 5,2% din cifrele de afaceri individuale înregistrate de întreprinderile contraveniente în anul anterior sancționării.

Decizia va putea fi consultată la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/direcția_teritorială.

2.2.2. Înțelegeri anticoncurențiale verticale

- **Fixarea prețului de vânzare pe piața comercializării fructelor și legumelor**

Investigația a fost inițiată din oficiu în luna octombrie 2009 și a avut ca obiect posibila înțelegere anticoncurențială între Interfruct, Albinuța Shops și Profi Rom Food pe piața comercializării de fructe și legume din municipiul București. Consiliul Concurenței a constatat că cele trei companii au încheiat o serie de contracte, prin care furnizorul Interfruct stabilea prețurile de vânzare la raft pentru legumele și fructele comercializate prin magazinele din rețeaua Profi din București, aparținând detailiștilor Albinuța Shops și Profi Rom Food. Înțelegerea dintre Interfruct și Profi s-a derulat timp de un an, iar cea dintre Interfruct și Albinuța pe o perioadă de doi ani.

Având în vedere faptul că înțelegerile în speță au ca obiect fixarea prețurilor de vânzare a produselor către terți, acestea intră în categoria restricționărilor grave ale concurenței, interzise *per se* de legislația specifică.

Prin înțelegerea anticoncurențială, părțile și-au asigurat reciproc beneficiul rezultat din vânzarea fructelor și legumelor, în timp ce consumatorii nu au beneficiat de posibilitatea reducerii prețurilor de vânzare la raft sau de alternativa achiziționării de produse substituibile în incinta aceluiași magazin.

Prin urmare, prin Decizia nr. 18/31.05.2011, Consiliul Concurenței a hotărât sancționarea părților implicate, astfel: Interfruct cu 1,8 milioane lei (aproximativ 400 mii euro), Albinuța Shops cu 2,6 milioane lei (aproximativ 600 mii euro) și Profi Rom Food cu 12,3 milioane lei (aproximativ 3 milioane euro).

Decizia poate fi consultată la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/licitații_și_petitii.

- **Interdicția exporturilor pe piața distribuției de medicamente**

În anul 2011, Consiliul Concurenței a finalizat 3 investigații privind posibila încălcare a legislației naționale și comunitare de concurență pe piața distribuției de medicamente. Aceste investigații au fost declanșate din oficiu în anul 2009 (inițial au fost 4, două dintre acestea fiind conexe ulterior) și au privit posibile înțelegeri anticoncurențiale verticale încheiate între Belupo Croația, Bayer, Baxter Elveția, Sintofarm și fiecare dintre distribuitorii acestora. În cele ce urmează, prezentăm cazul Baxter.

Contractele încheiate între Baxter și distribuitorii exclusivi în România ai produselor sale (Actavis, Farmaceutica Remedia și Sofmedica), precum și actele adiționale ulterioare conțineau clauze de

interzicere a exporturilor, clauze de monitorizare (obligația distribuitorului de a raporta Baxter elemente referitoare la activitatea desfășurată) și clauze de nonconurență (interdicția distribuitorilor de a promova și de a comercializa produse concurente cu cele Baxter).

Efectul aplicării celor trei tipuri de clauze a fost acela că distribuitorii produselor Baxter nu au realizat exporturi de astfel de produse și nu au comercializat produse concurente cu cele Baxter. Astfel, aceste acte constituie înțelegeri anticoncurențiale, care au izolat piața românească și au împiedicat comerțul cu aceste produse în alte piețe, inclusiv în cadrul pieței comune.

Prin Decizia nr. 52/28.10.2011, Consiliul Concurenței a constatat încălcarea Legii concurenței și a Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene de către societățile investigate. Companiile Baxter și Farmaceutica Remedia și-au recunoscut fapta și, prin urmare, au beneficiat de o reducere de 20% a amenzii. Această reducere a amenzii a fost posibilă ca urmare a modificării Legii concurenței în anii 2010 și 2011 (posibilitatea de reducere a cuantumului amenzii cu procente cuprinse între 10 și 30%, atunci când întreprinderile recunosc expres săvârșirea faptelor anticoncurențiale ce fac obiectul investigațiilor în curs – procedura de *settlement*).

Cuantumul amenzilor aplicate prin decizia Consiliului Concurenței au fost: Baxter - 1,362 milioane lei (315.000 euro), Actavis - 2,981 milioane lei (691.011 euro), Farmaceutica Remedia SA - 1,051 milioane lei (echivalent 243.720 Euro) și Sofmedica - 0,598 milioane lei (echivalentul a 139.080 euro). Amenzile au reprezentat 3,36%, 0,72%, 0,57%, respectiv 0,96% din cifrele de afaceri înregistrate de întreprinderile contraveniente în anul anterior sancționării.

Decizia poate fi consultată la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/bunuri_de_consum.

2.2.3. Abuz de poziție dominantă

- **Comportamente abuzive pe piața telecomunicațiilor – Orange și Vodafone**

În luna iulie 2006, ca urmare a două plângeri ale societății Netmaster, Consiliul Concurenței a inițiat o investigație privind posibile practici anticoncurențiale săvârșite de societățile Orange, Vodafone și Romtelecom, având ca obiect înlăturarea de pe piață a acestei societăți. În anul 2010, investigația a fost disjunsă în patru investigații, în funcție de posibilele practici anticoncurențiale analizate și de părțile implicate.

În anul 2011, au fost finalizate trei dintre aceste investigații, ce vizau: un posibil abuz de poziție dominantă săvârșit de Orange, un posibil abuz de poziție dominantă săvârșit de Vodafone și o posibilă înțelegere anticoncurențială încheiată între Orange, Vodafone și Romtelecom. În ultimul caz, nu au fost identificate dovezi privind încălcarea Legii concurenței, care să justifice impunerea de măsuri sau sancțiuni.

În ceea ce privește primele două investigații, autoritatea de concurență a constatat că Orange și Vodafone au refuzat să acorde firmei Netmaster accesul la rețele lor de telefonie în vederea terminării apelurilor naționale și internaționale tranzitate de acest operator. Netmaster le solicitase interconectarea la tariful reglementat de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, tarif mai mic decât cele practicate de cele două firme de telefonie.

Interconectarea rețelelor operatorilor și, implicit, achiziția de către aceștia a serviciilor de terminare a apelurilor oferă abonaților din rețele diferite posibilitatea de a se apela între ei.

Astfel, realizarea acestor servicii implică preluarea apelurilor provenite sau tranzitate din/prin rețelele altor operatori (Netmaster, în acest caz) și livrarea lor la punctul final de destinație (utilizatorii finali ai rețelelor Orange și Vodafone). Pentru operatorii alternativi de telefonie (de tip Netmaster), aceste servicii constituie facilități esențiale, în vederea intrării și respectiv a menținerii lor pe piață.

Abuzurile Vodafone și Orange s-au manifestat pe piețele serviciilor de terminare a apelurilor în propriile rețele de telefonie, piețe pe care fiecare dintre acești operatori deține o poziție de monopol. Conform legislației în domeniul concurenței, în absența unei justificări obiective, un refuz reprezintă un abuz de poziție dominantă pe piața de acces.

Orange și Vodafone aveau nu numai obligația de a acorda accesul Netmaster la rețelele lor în vederea terminării apelurilor, dar și pe aceea de a respecta reglementările autorității din domeniu, inclusiv cea de a practica un tarif maxim pentru serviciile respective (indiferent de locul de inițiere a acestora, în afara sau în interiorul României).

Din analiza efectuată de Consiliul Concurenței a rezultat că, până la data de 01.01.2007, Vodafone și Orange și-au stabilit tarife mai mari pentru serviciul de terminare a apelurilor în internațional, fără a lua în considerare reglementările din domeniu, care stabileau un tarif maxim ce trebuia respectat. Dacă Vodafone și Orange ar fi acordat accesul Netmaster la tariful maxim reglementat, conform obligației de nediscriminare, ar fi trebuit să aplice același tarif tuturor operatorilor care solicitau acest serviciu, inclusiv celor cu care aveau încheiate contracte.

O companie care deține o poziție dominantă are obligația de a permite accesul, astfel încât bunurile și serviciile oferite companiilor din aval să le fie furnizate în condiții nu mai puțin favorabile decât cele acordate altor părți, inclusiv în condițiile aplicate propriilor operațiuni din aval.

Cele două companii nu au acordat Netmaster accesul la rețelele lor de telefonie pentru terminarea apelurilor originare în internațional și a celor originare în rețelele altor furnizori din România pentru o perioadă de un an și jumătate în rețeaua Vodafone și doi ani și patru luni în rețeaua Orange. De asemenea, pentru o scurtă perioadă de timp, cele două companii au limitat terminarea apelurilor naționale provenite din rețeaua Netmaster.

Constatând comportamentele abuzive ale celor două companii în relație cu Netmaster, prin deciziile nr. 1 și 2/14.02.2011, Consiliul Concurenței a amendat Orange cu 147,9 milioane lei (34,8 milioane euro), respectiv Vodafone cu 120,3 milioane lei (28,3 milioane euro). Sancțiunile au reprezentat 3,60%, respectiv 3,45% din cifrele de afaceri înregistrate de societăți în anul anterior sancționării.

Deciziile pot fi consultate la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/servicii.

2.2.4. Afectarea concurenței prin acțiuni ale organismelor administrației publice

- **Acțiuni anticoncurențiale ale Spitalului Clinic de Urgență Cluj**

Investigația a fost inițiată la plângerea societății Romdiamed, în luna noiembrie 2010, și a vizat procedura de achiziție publică derulată în anul 2010 de Spitalului Clinic de Urgență Cluj pentru atribuirea unui contract public de aprovizionare cu dispozitive și consumabile medicale, valabil pentru doi ani.

Romdiamed a participat în cadrul procedurii de licitație, în calitate de ofertant. Spitalului Clinic de Urgență Cluj a descalificat oferta sa, pe motiv că societatea nu a prezentat, conform documentației de atribuire, autorizația privind livrarea produselor de la producător pentru anul 2010. Romdiamed a menționat că deține în stoc toată cantitatea de produse solicitată ce urmează a fi derulată pe toată perioada contractului. În plus, în documentația depusă, societatea a prezentat o autorizație aferentă anului 2009.

Solicitarea de către o autoritate contractantă a autorizației privind livrarea produselor de la producător reprezintă, de fapt, o barieră artificială la intrarea pe piața licitațiilor, deoarece lasă la dispoziția unui producător posibilitatea de a alege care din distribuitorii săi să participe la licitație. În plus, potrivit legislației relevante din domeniul achizițiilor publice, documentele solicitate de o autoritate contractantă pentru demonstrarea criteriilor de calificare și selecție nu trebuie să limiteze posibilitatea ofertantului de a demonstra îndeplinirea acestora și prin alte mijloace relevante. De asemenea, ofertanții trebuie să depună doar documente emise de organisme independente, care prin decizia lor nu pot influența jocul liber al concurenței.

Acțiunea Spitalului Clinic Județean de Urgență de a solicita ofertanților autorizația de la producător privind livrarea produselor, precum și descalificarea ofertei Romdiamed pentru neprezentarea acesteia, în forma solicitată, fără a-i lăsa acesteia posibilitatea de a-și demonstra prin alte mijloace potențialul de a îndeplini condițiile contractuale, au condus la restrângerea concurenței care ar fi trebuit să se manifeste cu ocazia procedurii de achiziție publică și care ar fi putut avea ca efect scăderea prețului de achiziție al produselor ce au făcut obiectul procedurii.

Prin urmare, prin Decizia 93/8.12.2011, Consiliul Concurenței a constatat încălcarea Legii concurenței de către Spitalului Clinic Județean de Urgență, în calitatea sa de instituție a autorității publice locale în domeniul sănătății. În plus, Consiliul Concurenței a decis formularea unei recomandări către Ministerul Sănătății cu privire la dispunerea măsurilor ce se impun pentru atenționarea tuturor instituțiilor din subordine care organizează proceduri de achiziții publice asupra faptului că solicitarea în documentația de atribuire a autorizației privind livrarea produselor de la producător/autorizației de dealer constituie o încălcare a Legii concurenței.

Decizia poate fi consultată la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/licitații_și_petitii.

2.2.5. Încălcarea regulilor privind autorizarea concentrărilor economice

- **Punerea în aplicare a unei concentrări economice pe piața produselor IT înaintea notificării operațiunii și emiterii unei decizii a Consiliului Concurenței**

În luna decembrie 2009, Consiliul Concurenței a declanșat din oficiu o investigație privind posibila încălcare a Legii concurenței de către Asesoft Distribution, în sensul punerii în aplicare a unei concentrări economice înaintea notificării operațiunii și emiterii unei decizii de către Consiliul Concurenței.

În luna martie 2009, Asesoft Distribution și Flamingo International au încheiat un contract având ca scop facilitarea preluării de către Asesoft Distribution a afacerii de distribuție de produse IT dezvoltată de către Flamingo, precum și a activității de service în garanție. Prin această tranzacție, Asesoft Distribution a dobândit controlul asupra afacerii de distribuție de produse IT dezvoltată de Flamingo. Operațiunea în cauză reprezintă o concentrare economică, în sensul Legii concurenței. Prin urmare, Asesoft Distribution avea obligația de a notifica operațiunea de concentrare economică la

Consiliul Concurenței înainte de punerea sa în aplicare, în vederea analizării acesteia din perspectiva compatibilității cu un mediu concurențial normal pe piața românească.

Notificarea concentrării economice în cauză a fost transmisă Consiliului Concurenței la data de 25.02.2010, devenind efectivă la data de 22.11.2010. În luna decembrie 2010, Consiliul Concurenței a emis Decizia de neobiecțiune nr. 53/16.12.2010 privind operațiunea de concentrare economică, constatând că, deși operațiunea cade sub incidența legii, nu există îndoieli serioase privind compatibilitatea sa cu un mediu concurențial normal. Din analiza informațiilor și a documentelor aflate la dosarul cauzei, s-a constatat faptul că, anterior notificării concentrării și emiterii de către Consiliul Concurenței a deciziei de neobiecțiune, Asesoft Distribution a luat o serie de decizii care constituie măsuri de punere în aplicare a operațiunii de concentrare. Această faptă constituie o încălcare a Legii concurenței.

Prin urmare, prin Decizia nr. 14/27.04.2011, Asesoft Distribution a fost sancționată cu o amendă în valoare de 3,2 milioane de lei (aproximativ 775.000 euro), reprezentând 0,5% din cifra de afaceri totală a acestei întreprinderi înregistrată în anul anterior sancționării.

Decizia poate fi consultată la adresa: www.consiliulconcurente.ro/documente_oficiale/concurenta/decizii/bunuri_de_consum.

2.2.6. Aplicarea procedurii angajamentelor - primul caz al Consiliului Concurenței

- **Vânzarea în comun a drepturilor de difuzare a evenimentelor fotbalistice**

Procedura de angajamente a fost introdusă în legislația în domeniul concurenței odată cu modificarea Legii concurenței din anul 2010. Legislația secundară specifică fost adoptată în anul 2011.

Procedura de angajamente dă posibilitatea întreprinderilor aflate în investigație pentru posibile practici anticoncurențiale să își asume voluntar o serie de obligații în vederea remedierii unor aspecte care ar putea constitui încălcări ale legislației naționale și comunitare în domeniul concurenței. Inițiativa formulării angajamentelor aparține exclusiv întreprinderilor față de care Consiliul Concurenței are în derulare o investigație pentru posibila încălcare a legii. Închiderea unei investigații printr-o decizie de acceptare a unor angajamente constituie o situație de excepție și este limitată la acele cazuri în care, prin această procedură, se restabilește mai repede și mai eficient mediul concurențial decât s-ar fi realizat prin aplicarea de amenzi și/sau impunerea de măsuri corective printr-o decizie de constatare a încălcării legii. Decizia de acceptare a angajamentelor are forță juridică obligatorie. Neîndeplinirea angajamentelor asumate conduce la aplicarea de sancțiuni, amenzi cominatorii în cazul întârzierii punerii în aplicare a obligațiilor asumate sau poate determina Consiliul Concurenței să redeschidă, din oficiu sau la cerere, investigația respectivă.

În cazul de față, investigația a fost inițiată din oficiu de autoritatea de concurență în luna aprilie 2009 și a avut ca obiect posibila încălcare a Legii concurenței și a normelor comunitare de concurență de către Liga Profesionistă de Fotbal (LPF) și membrii acesteia, respectiv de către Federația Română de Fotbal (FRF) și membrii acesteia, cu privire la vânzarea în comun a drepturilor comerciale asupra competițiilor fotbalistice.

În cadrul investigației s-a stabilit că anumite documente adoptate de părți conțin prevederi ce pot intra sub incidența regulilor de concurență. Astfel, Statutul FRF conține prevederi care sunt rezultatul hotărârii membrilor FRF de a vinde în comun, prin intermediul federației, drepturile

de reclamă, de publicitate și de transmisii televizate și/sau radiofonice asupra competițiilor la care participă în nume propriu. De asemenea, acest document stipulează faptul că FRF este deținătoarea de drept a tuturor drepturilor care iau naștere din competițiile și celelalte evenimente care au loc sub jurisdicția FRF. În fapt, scopul cluburilor de fotbal a fost unul singur: acela de a vinde în mod colectiv aceste drepturi. În plus, membrii FRF care aparțin nivelului competițional Liga I au decis, prin Statutul LPF, să își vândă în comun drepturile de radio-televiziune, respectiv de transmitere directă, de înregistrare și retransmitere în întregime sau în rezumat prin radio-televiziune sau prin orice mijloace audio-vizuale a manifestărilor fotbalistice organizate în cadrul LPF. De asemenea, aceștia au decis ca drepturile de reclamă și publicitate din incinta terenurilor și, în general, a spațiilor ce privesc competiția sportivă profesionistă să fie valorificate individual de fiecare club în parte.

În ceea ce privește implementarea vânzării centralizate, atât FRF, cât și LPF s-au implicat activ în adoptarea regulamentelor secundare, în încheierea și gestionarea contractelor de vânzare a respectivelor drepturi comerciale, precum și în urmărirea respectării vânzării centralizate stabilite de cluburile de fotbal.

Prin vânzarea centralizată se poate ajunge la închiderea pieței pentru operatorii interesați de transmiterea evenimentelor sportive și, în cele din urmă, poate conduce la limitarea ariei de acoperire a transmiției meciurilor de fotbal în detrimentul consumatorilor. De asemenea, prin vânzarea colectivă a drepturilor comerciale se împiedică concurența prin preț dintre cluburi. S-a stabilit faptul că practica investigată afectează atât piața geografică a României, cât și comerțul intracomunitar, intrând sub incidența legislației naționale și comunitare de concurență.

În luna noiembrie 2010, FRF și LPF au prezentat propuneri de angajamente. Acestea au fost ulterior completate, astfel încât să înlăture îngrijorările concurențiale asupra practicii investigate, fiind supuse și consultării publice. Varianta finală a propunerilor de angajamente au fost prezentate de FRF și LPF în luna martie 2011.

Potrivit acestora, cele două organisme și-au asumat faptul că își vor modifica comportamentul pe piața investigată, asigurând:

- îmbunătățirea mediului concurențial (drepturile vor fi vândute prin procedură de licitație, drepturile puse în vânzare sunt pachetizate, ceea ce va permite o mai mare concurență pentru dobândirea lor);
- disponibilitatea pe piață a tuturor drepturilor, contribuind la dezvoltarea acestora și la satisfacerea cerințelor consumatorilor;
- îmbunătățirea accesibilității conținutului pentru operatorii de televiziune, radio, internet și telefonie mobilă;
- limitarea duratei pentru care se vor vinde drepturile pachetizate la trei ani, astfel ca operatorii interesați să aibă posibilitatea de a concura în mod regulat și frecvent pentru achiziționarea drepturilor respective;
- că toate contractele încheiate în urma licitației nu vor conține nicio clauză de reînnoire automată a contractului sau de „primă opțiune”, ceea ce va contracara pericolul înlăturării concurenței pentru un anumit drept sau consolidarea poziției pe piață a operatorului care a deținut și a exploatat dreptul în cauză;
- faptul că drepturile pentru meciurile din campionatul național de fotbal – Liga I și meciurile din Cupa României nu vor fi achiziționate de către același cumpărător, fapt de natură a permite concurența pe piețele unde aceste drepturi sunt exploatate.

Având în vedere angajamentele asumate, care au fost considerate suficiente pentru protecția concurenței și pentru înlăturarea situației care a determinat declanșarea investigației, prin Decizia

13/19.04.2011, Consiliul Concurenței a considerat că nu mai are motive pentru continuarea investigației și a decis închiderea procedurii de investigație în acest caz. Angajamentele FRF și LPF sunt valabile pentru sezoanele competiționale 2011/2012, 2012/2013 și 2013/2014. În ceea ce privește pachetizarea drepturilor de difuzare prin radio a competițiilor sportive, decizia se va aplica și pentru sezonul competițional 2014/2015.

Decizia poate fi consultată la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii/servicii.

2.3. Estimări ale efectelor resimțite la nivelul consumatorilor

- **Îmbunătățirea legislației privind contractele de credit pentru consumatori**

În anul 2011, Consiliul Concurenței a realizat o analiză privind impactul modificărilor generate la nivelul comisionului de rambursare anticipată asupra creditelor, conform prevederilor OUG nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori (denumită în continuare Ordonanță). Aceste modificări au fost rezultatul intervenției comune din 2010 ale Consiliului Concurenței și Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor având ca scop modificarea legislației în domeniu, în vederea creșterii concurenței pe această piață în beneficiul consumatorilor.

Scopul urmărit prin introducerea dispozițiilor referitoare la eliminarea sau, după caz, reducerea comisionului de rambursare anticipată la toate creditele destinate consumatorilor persoane fizice a fost creșterea concurenței între bănci, ca urmare a îmbunătățirii gradului de mobilitate a clienților. Un indicator important în constatarea realizării acestui obiectiv s-a concretizat în evoluția activității de refinanțare la nivelul sistemului bancar din România.

În perioada ulterioară apariției Ordonanței (iunie 2010 – mai 2011), numărul total al creditelor refinanțate s-a dublat comparativ cu perioada anterioară (iunie 2009 – mai 2010). În această perioadă s-au acordat aproximativ 160 mii de credite de refinanțare, comparativ cu 85,5 mii credite de refinanțare acordate în perioada iunie 2009 – mai 2010. Prin urmare, cel puțin 160 mii de clienți au beneficiat în mod direct de eliminarea/reducerea comisionului de rambursare anticipată. Aceștia li s-a adăugat clienții care au efectuat în această perioadă rambursări anticipate ale creditelor, parțiale (229 mii clienți) sau totale (altele decât refinanțările), precum și cei care și-au renegociat contractele în condiții mai favorabile.

Volumul cumulat al creditelor de refinanțare în lei în perioada iunie 2009 – mai 2010 este de 1,027 milioane lei, iar volumul cumulat al creditelor de refinanțare în lei în perioada iunie 2010 – mai 2011 este de 2,169 milioane lei. Pentru comparație, volumul de credite în sold acordate gospodăriilor populației la nivelul lunii mai 2011 a fost de 35,402 milioane lei. Prin urmare, în cele 12 luni ulterioare apariției Ordonanței, volumul total al creditelor de refinanțare în lei s-a dublat față de perioada anterioară corespunzătoare. În același timp, acest volum reprezintă 6% din volumul creditelor în sold acordate gospodăriilor populației.

Volumul creditelor refinanțate în valută, în perioada iunie 2010 – mai 2011, a fost de 338 milioane euro. Considerând, în medie, o reducere cu 3 puncte procentuale a comisionului de rambursare anticipată plătit de clienții bancari care și-au refinanțat creditele, în perioada următoare apariției Ordonanței, prevederile actului normativ au condus la economii de aproximativ 65 milioane lei și 10 milioane euro.

De asemenea, prevederile Ordonanței au influențat în mod direct un număr total de aproximativ 229 mii de rambursări anticipate parțiale ale creditelor acordate în lei și valută, iar volumul corespunzător plăților anticipate a fost de 542,2 milioane lei, respectiv 261,9 milioane euro. Totodată, aplicând o reducere medie de 3 procente a comisionului de rambursare anticipată clienților bancari care au rambursat anticipat o parte din credit, în perioada următoare apariției Ordonanței, rezultă economii de aproximativ 16 milioane lei, respectiv 7,85 milioane euro.

Analiza este prezentată în detaliu în raportul asupra stării concurenței elaborat de Consiliul Concurenței în anul 2011, *Mediul concurențial românesc - evoluții în sectoare esențiale*, ce poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/publicații/rapoarte_anuale.

- **Cazurile de abuz de poziție dominantă ale Orange și Vodafone**

Amenzile cumulate aplicate în anul 2011 de Consiliul Concurenței în aceste două cazuri au fost de 268,3 milioane lei. Autoritatea de concurență a constatat că, în perioada cuprinsă între sfârșitul anului 2004 și începutul anului 2007, întreprinderile Orange România SA și Vodafone România SA au refuzat să acorde accesul societății Netmaster Communications SRL la rețelele de telefonie mobilă individuale ale acestora în vederea terminării de apeluri.

Prin practicile Vodafone și Orange, a fost afectată activitatea Netmaster, întrucât nu a putut activa eficient pe piața serviciilor de tranzit ale apelurilor, dar au fost prejudiciați și consumatorii, respectiv cei de servicii de telefonie fixă, prin faptul că, în perioada analizată, reducerea cheltuielilor operatorilor de telefonie fixă s-ar fi putut reflecta în tarife de retail mai mici ale acestora.

- **Beneficii aduse consumatorilor ca urmare a restaurării mediului concurențial normal**

În anul 2011, Consiliul Concurenței a finalizat o serie de investigații derulate pe piețe ale produselor și serviciilor cu impact direct la nivelul consumatorilor. În urma deciziilor Consiliului Concurenței, mediul concurențial a fost restabilit, efectele fiind resimțite la nivelul utilizatorilor finali.

Spre exemplu, în urma finalizării investigației privind înțelegerea anticoncurențială încheiată între SC Producție Zarah Moden SRL Târgu Secuiesc și distribuitorii acesteia pe piața distribuției pantalonilor de stofă pentru bărbați, s-a restabilit libera concurență prin eliminarea restricțiilor privind aria geografică în care își puteau desfășura activitatea operatorii economici distribuitori. În acest fel, consumatorul a devenit beneficiarul unor prețuri de achiziție ale acestor produse, stabilite conform cererii și a ofertei, întrucât s-a restabilit concurența intra-marcă – între distribuitori.

Următoarele două cazuri vizează practicile anticoncurențiale de fixare a tarifelor pentru serviciile de transport în regim de taxi practicate pe piața locală a municipiului Târgu Mureș, respectiv a municipiului Baia Mare. În primul caz, punerea în aplicare a deciziei Consiliului Concurenței a avut ca efect ca efect practicarea de către părțile implicate (dispecerii de taxi) a unor tarife diferențiate, datorită restabilirii liberei concurențe pe această piață. Astfel, clienții (consumatorii) au posibilitatea să opteze pentru un anumit tarife, în funcție de calitatea serviciului oferit. În cazul din Baia Mare, s-a constatat transformarea modalității de acțiune a operatorilor pe piață. Evoluția prețurilor nu mai prezintă caracter paralel, fiecare dintre agenții economici implicați în activitatea de taximetrie adoptând propria politică de prețuri. În acest fel, consumatorilor le sunt create condițiile pentru a putea alege, pe baza propriei evaluări, un anumit nivel de tarif.

2.4. Cazuri de concurență soluționate în instanță

Date privind dosarele Consiliului Concurenței instrumentate în instanță se regăsesc în secțiunea **Statistici**.

În cele ce urmează, vor fi prezentate în mod succint aspecte reținute de instanțele judecătorești în dosare în care acestea s-au pronunțat în cursul anului 2011. Astfel, vor fi prezentate constatări ale instanțelor de judecată în ceea ce privește săvârșirea unor contravenții de fond, cât și procedurale - furnizarea de informații inexacte și refuzul de a se supune unei inspecții.

- **Cazul UPC / Consiliul Concurenței**

Prin Decizia nr. 237/2006, Consiliul Concurenței a constatat săvârșirea de către UPC a două fapte distincte care contravin Legii concurenței. În primul rând, UPC a fost sancționată pentru că, împreună cu SC HI-FI Quadral SRL (a cărei succesoare este SC RCS&RDS SA), a încheiat și pus în practică o înțelegere anticoncurențială pentru partajarea pieței serviciilor de retransmisie prin cablu a programelor TV în municipiul Timișoara. În cel de-al doilea rând, UPC, în calitate de succesoare a SC Astral Telecom SA, a fost sancționată pentru că a abuzat de poziția sa dominantă în municipiul București, prin impunerea de tarife majorate în mod nejustificat de creșterea costurilor.

UPC a atacat decizia autorității de concurență la Curtea de Apel București, instanță care a admis acțiunea și a anulat decizia Consiliului Concurenței.

În ceea ce privește înțelegerea anticoncurențială de partajare a pieței, instanța a reținut că dreptul Consiliului Concurenței de a aplica sancțiunea contravențională era prescris. Cu privire la abuzul de poziție dominantă, instanța a considerat greșită definirea pieței relevante (geografice și a produsului) pe care s-a constatat practica anticoncurențială a UPC, precum și faptul că autoritatea de concurență nu a stabilit în mod neechivoc faptul că UPC a practicat tarife inechitabile.

Împotriva sentinței pronunțate de Curtea de Apel, Consiliul Concurenței a formulat recurs, admis de Înalta Curte de Casație și Justiție, care a modificat în parte sentința atacată.

Astfel, instanța de recurs a menținut soluția Curții de Apel în ceea ce privește dreptul Consiliului Concurenței de a sancționa UPC pentru înțelegerea anticoncurențială de partajare a pieței, ținând cont de propria sa jurisprudență anterioară – în anul 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat prescripția dreptului autorității de concurență de a sancționa SC RCS&RDS SA (în calitate de continuatoare a SC HI-FI), cealaltă parte a UPC la înțelegerea anticoncurențială de partajare a pieței. Referitor la abuzul de poziție dominantă al UPC, instanța de recurs a constatat că autoritatea de concurență a definit în mod corect piața relevantă și că întreprinderea sancționată a impus prețuri inechitabile de vânzare a serviciului, astfel cum a stabilit și Consiliul Concurenței.

- **Cazul SC Raiffeisen Bank SA / Consiliul Concurenței**

În anul 2010, SC Raiffeisen Bank SA (în continuare Raiffeisen) a fost sancționată de Consiliul Concurenței cu amendă contravențională pentru furnizarea de informații inexacte, ca răspuns la o solicitare efectuată de autoritatea de concurență în cadrul unei investigații declanșată în anul 2008 privind posibila încălcare a legislației naționale și comunitare de concurență pe piața serviciilor bancare și interbancare din România (înțelegeri anticoncurențiale). Autoritatea de concurență a constatat că informațiile transmise de Raiffeisen, având la bază documente întocmite la momente temporale diferite, sunt contradictorii, sancționând, prin proces-verbal, această faptă.

Raiffeisen a contestat la instanța competentă procesul-verbal de sancționare, susținând că i-a fost afectat dreptul la apărare și că a fost încălcat privilegiul împotriva autoincriminării. Privilegiul împotriva autoincriminării reprezintă dreptul întreprinderilor de a nu răspunde acelor întrebări care ar putea implica o recunoaștere a săvârșirii unei fapte anticoncurențiale, dar nu presupune un drept absolut la tăcere.

Cu privire la susținerea Raiffeisen referitoare la încălcarea dreptului său la apărare, instanța a constatat că nu se poate reține acest motiv, deoarece societatea a înțeles care este obiectul investigației și a stabilit că există legătură între informațiile solicitate de Consiliul Concurenței și obiectul investigației, fiind astfel în măsură să-și delimiteze obligația pe care o avea de a colabora cu autoritatea de concurență în exercitarea atribuțiilor sale. Instanța de fond a constatat că nu se poate reține nici încălcarea privilegiului împotriva autoincriminării, deoarece societatea a răspuns întrebărilor adresate de Consiliul Concurenței, întrebări pe care nu le-a indicat ca fiind autoincriminatoare la momentul primirii solicitării de informații. Totodată, instanța a stabilit că a fost respectată și prezumția de nevinovăție a Raiffeisen, autoritatea de concurență sancționând întreprinderea pe baza unor probe temeinice împotriva acesteia.

Instanța a respins plângerea formulată de Raiffeisen și, pe cale de consecință, a menținut procesul-verbal de sancționare emis de Consiliul Concurenței. Împotriva hotărârii instanței de fond, Raiffeisen a declarat recurs, acesta fiind pe rolul Tribunalului București.

- **Cazul SC TCE 3 Brazi SRL / Consiliul Concurenței**

În anul 2008, SC TCE 3 Brazi SRL (în continuare TCE) a fost sancționată contravențional pentru refuzul de a se supune inspecției inopinate efectuată la sediul său de inspectorii Consiliului Concurenței.

TCE a contestat procesul-verbal de constatare și sancționare la instanța de fond, Judecătoria Piatra Neamț.

Instanța de fond a reținut că motivul invocat de TCE privind lipsa autorizației judiciare este nefondat, întrucât o astfel de autorizare nu este necesară atâta vreme cât temeiul legal al acestui tip de inspecție este prevăzut în Legea concurenței⁹. Având în vedere că era vorba despre o inspecție inopinantă, care conferă dreptul celor ce o efectuau de a intra în toate spațiile, terenurile și mijloacele de transport aparținând celui investigat, instanța de fond nu a putut reține nici motivele invocate de TCE referitoare la imposibilitatea obiectivă de a pune la dispoziția inspectorilor de concurență documentele companiei, deoarece acestea nu au fost nominalizate și identificate precis de inspectorii de concurență. Indicarea precisă a unor astfel de documente ar fi lipsit de eficiență operațiunea de căutare și ar fi dat posibilitatea celui investigat să ia măsuri de precauție privind distrugerea anumite documente. În plus, este posibil ca inspectorii de concurență să nu cunoască decât generic ce ar putea descoperi cu ocazia efectuării inspecției și să nu fie în măsură să indice precis (dată, număr, natură act) documentele căutate.

Din aceste motive, Judecătoria Piatra Neamț a respins plângerea TCE. Împotriva acestei sentințe, TCE a declarat recurs.

Referitor la lipsa autorizației judiciare prealabile, instanța de recurs a menționat că aceasta este obligatorie numai în situația în care inspecția se realizează în orice alte spații, inclusiv domiciliul, terenuri sau mijloace de transport aparținând conducătorilor și altor angajați ai întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi supuse investigației. În ceea ce privește temeinicia procesului-verbal contestat, instanța de recurs a menținut concluzia instanței de fond, constatând că societatea TCE a refuzat solicitarea inspectorilor de concurență de a avea acces la documentele aflate atât în arhivă, cât și pe suport electronic. TCE a recunoscut refuzul de a da curs solicitărilor inspectorilor de concurență, motivarea acestui refuz constând în aceea că inspectorii nu au indicat ce documente doresc să consulte, nefiind prezentate, totodată,

⁹ Art.36 și nu dispozițiile art. 37-38 din lege.

indiciile referitoare la săvârșirea unei fapte anticoncurențiale. Cu privire la aceste motive, instanța a stabilit că nu pot constitui o justificare a refuzului de a se supune inspecției, de vreme ce, potrivit Legii concurenței, inspectorii au posibilitatea în cadrul inspecțiilor să verifice orice documente, inclusiv cele din arhiva scriptică și electronică referitoare la activitatea TCE în domeniul avut în vedere în investigație, urmând ca cele nerelevante să fie înlăturate. Instanța de recurs a respins și susținerea TCE potrivit căreia nu a predat documentele deoarece acestea nu se aflau la sediul principal, ci la sediul secundar din altă localitate, deoarece TCE nu a probat veridicitatea celor menționate. În plus, nimic nu îi împiedica pe reprezentanții societății să le permită accesul inspectorilor de concurență la documentele din arhivă, unde ar fi constatat acest lucru și care, dacă s-ar fi confirmat, ar fi disculpat TCE.

Din aceste motive, instanța de recurs a respins acțiunea TCE.

2.5. Anchete sectoriale

• Ancheta sectorială privind distribuția angro de medicamente

Declanșată în anul 2009, ancheta sectorială a analizat modul de funcționare a sistemului de distribuție angro de medicamente din România, dar și modificările ce ar putea interveni în acest sistem pe termen scurt și mediu.

Concluziile și propunerile Consiliului Concurenței au vizat următoarele:

○ Legislația cu impact asupra distribuției angro de medicamente:

Referitor la organizarea *programelor naționale de sănătate*, este necesar ca autoritățile contractante să analizeze caracteristicile fiecărui program și, în funcție de acestea, să recurgă la una dintre procedurile disponibile, respectiv licitația națională, licitațiile județene, eliberarea prin farmacii cu circuit deschis și negocierea cu sursă unică. Consiliul Concurenței a identificat pentru fiecare dintre cele patru posibilități, atât avantajele, cât și dezavantajele din punct de vedere concurențial, precum și măsurile ce pot fi luate pentru ca acestea să conducă la obținerea celui mai bun rezultat calitate-preț.

Având în vedere creșterea importantă înregistrată în cazul cheltuielilor cu medicamentele ca urmare a eliberării medicamentelor prin farmaciile cu circuit deschis, dacă se continuă utilizarea acestei proceduri, este necesară introducerea unui sistem de referențiere a prețurilor, cel puțin în cazurile în care există mai multe medicamente cu aceeași DCI (denumire comună internațională). Introducerea acestui sistem conduce la reducerea cheltuielilor cu medicamentele, stimularea concurenței prin preț, de la nivel de producător până la nivel de farmacie și, în final, la practicarea unor prețuri mai mici.

În ceea ce privește Lista cuprinzând DCI-urile de care beneficiază asigurații în ambulatoriu, este necesară modificarea legislației existente în sensul:

- introducerii criteriilor folosite la stabilirea celor trei subliste și a gradului de compensare a medicamentelor incluse în acestea,
- compensării automate a unui medicament după emiterea de către Ministerul Sănătății a unei decizii favorabile de includere în Listă și
- legiferării unor căi adecvate de atac a deciziilor nefavorabile ale Ministerului Sănătății cu privire la includerea unei DCI în Listă, unui organism independent cu funcții judiciare.

De asemenea, pentru creșterea gradului de transparență a întregului proces de includere a unei DCI pe listă, Consiliul Concurenței a propus publicarea de către Ministerul Sănătății pe site-ul instituției atât a deciziilor individuale de includere în listă, cât și a proiectului acestui document, în conformitate cu legislația în vigoare

în domeniul transparenței decizionale. În ceea ce privește achiziția medicamentelor de care beneficiază asigurații în tratamentul spitalicesc, este necesară renunțarea la solicitarea autorizației de dealer, document care nu este conform cu prevederile legislației în domeniul achizițiilor publice, și folosirea instrumentelor prevăzute de reglementare cu același scop, respectiv garanția de participare și garanția de bună execuție. Suplimentar, pentru demonstrarea capacității de distribuție, se poate solicita o variantă neconfidențială a contractului în baza căruia distribuitorul are acces la medicamentele care fac obiectul licitației.

- **Analiza situației concurențiale pe piața distribuției angro de medicamente**

În ceea ce privește relațiile de distribuție exclusivă identificate, Consiliul Concurenței a considerat necesară reevaluarea sistemelor de distribuție folosite în cazul acelor produse cu cote de piață de peste 30% și o durată de peste 5 ani, precum și a acelor în care distribuția se realizează printr-un număr limitat de distribuitori, care ar putea conduce la o restrângere nejustificată a concurenței pe piețele respective, precum și în cazul piețelor pe care distribuția este restricționată ca urmare a unor rețele paralele de restricționări, care acoperă peste 50% din piață.

Referitor la relația dintre medicamentele inovatoare și cele generice, cadrul legal s-a îmbunătățit ca urmare a reintroducerii obligativității medicului de a prescrie medicamentele compensate pe DCI și a obligării farmaciștilor de a elibera medicamentul care dă prețul de referință. Cu toate acestea, același cadru legal ar trebui să fie aplicabil și în cazul medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate, cel puțin în cazul DCI-urilor pentru care există mai multe medicamente pe piață, pentru a reduce cheltuielile cu aceste medicamente și a promova folosirea genericelor, pe măsură ce acestea intră pe piață. Având în vedere faptul că bugetele publice, inclusiv cele alocate pentru a acoperi cheltuielile din domeniul sănătății, sunt supuse unor constrângeri semnificative, concurența din partea medicamentelor generice este esențială pentru a menține bugetele publice sub control și a permite în continuare accesul pe scară largă al pacienților la medicamente.

Suplimentar, este oportună o mai bună reglementare a cadrului legal privind promovarea medicamentelor. Pentru a evita influențarea prescrierii anumitor medicamente în detrimentul altora în funcție de „cadourile” primite de la companiile producătoare, prin Decizia nr. 43/27.09.2010, Consiliul Concurenței a recomandat deja Ministerului Sănătății elaborarea, în legislația secundară, a unor Norme care să definească sintagmele cadouri, avantaje în bani sau în natură care au o „valoare simbolică” și „care nu sunt costisitoare”, prevăzute în Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.

Având în vedere importanța medicamentelor generice, acestea ar trebui să ajungă pe piață fără întârzieri inutile sau nejustificate. Prin urmare, Consiliul Concurenței va acorda o atenție deosebită acestui subiect în activitatea sa viitoare pentru a se asigura că intrarea genericelor nu este în niciun fel afectată de posibile practici anticoncurențiale.

Raportul anchetei sectoriale poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurente.ro/publicatii/rapoarte-diverse.

- **Ancheta sectorială privind piața producerii, transportului, distribuției și furnizării energiei termice din Municipiul București**

Ancheta sectorială a fost declanșată în anul 2010 și a avut ca obiectiv să furnizeze autorității de concurență, precum și oricărei alte instituții sau persoană interesată, o imagine reală și un ansamblu de date și informații cu privire la piața energiei termice din municipiul București, sub aspectul ei organizatoric, tehnic - funcțional și al legislației de reglementare. Această anchetă sectorială oferă o radiografie a segmentelor de producere, transport, distribuție și furnizare de energie termică din municipiul București și urmărește să identifice eventualele disfuncționalități de natură anticoncurențială, cât și măsurile care se impun.

Principalele concluzii și propuneri ale Consiliului Concurenței au fost următoarele:

Configurația tehnică și administrativă actuală nu poate asigura un cadru concurențial normal pe piața producerii energiei termice (ELCEN-S.E.B. deține cota majoritară de 90%), cât și pe piața distribuției acesteia (R.A.D.E.T. este unicul distribuitor al ELCEN-S.E.B.). Piețele implicate sunt reglementate și nu permit deschiderea și liberalizarea acestora. Ambele piețe dispun de capacități neutilizate de producție, respectiv de transport și distribuție. În această situație, devine imposibil ca un nou producător de energie termică să dorească să investească în acest domeniu, în sistemul actual de organizare și funcționare, fără să-i fie asigurate unele garanții sau stimulente financiare. Orice investiție nouă presupune costuri ridicate care se reflectă în nivelul prețului de producție a energiei termice, devenind necompetitiv.

Divizarea rețelei centralizate de transport și distribuție a municipiului București, cuprinsă ca obiectiv în Strategia Energetică a municipiului București, ridică o serie de probleme de natură tehnică, de costuri aferente, de proprietate privind traseul rețelelor, de legislație etc. Divizarea în mai multe zone de distribuție impune măsuri concrete de privatizare. În același timp, divizarea rețelei, deși poate aduce beneficii pentru operatori, ar putea să însemne, din punct de vedere concurențial, o menținere a monopolului local divizat la nivelul fiecărui operator.

Starea tehnică a rețelei de termoficare din municipiul București este precară și constituie un impediment real în calea oricărei măsuri de deschidere spre concurență. Probleme sunt și la nivelul rețelelor de transport și distribuție, care necesită investiții de miliarde de euro.

Măsurile de reglementare propuse a fi adoptate în viitor de Consiliul General al Municipiului București și de Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice sunt menite să regleze piața energiei termice, din punct de vedere funcțional și al disciplinei contractuale, dar pot crea efecte favorabile și în plan concurențial.

În absența unui mecanism de piață liber, în multe țări este introdusă o altă formă de concurență care se bazează pe măsurarea performanței. În municipiul București, aplicarea acestui sistem ar fi o măsură practic nerealistă în acest moment, întrucât performanța depinde de tipul centralelor, vârsta și regimul lor de funcționare, centralele și rețelele de transport și distribuție fiind depășite din punct de vedere tehnologic.

În perspectivă, piața energiei termice din municipiul București trebuie gândită ca o piață competitivă, în cadrul căreia nu este nevoie de un monopol sau de companii dominante pentru a crește eficiența economică a producerii, transportului și distribuției energiei termice. Pentru a fi asigurată concurența pe ambele segmente ale pieței, Strategia energetică a municipiului București menționează, printre altele, privatizarea sau parteneriatul public-privat. Până la punerea în practică a cel puțin uneia dintre aceste soluții, ar trebui accelerat procesul de implementare a Schemei de sprijin de tip bonus, care prevede un singur preț pentru producătorii care utilizează același combustibil, ceea ce ar putea elimina una dintre inegalitățile existente între aceștia în relația cu R.A.D.E.T. și ar stimula revenirea în piață a producătorilor afectați, sau intrarea pe piață de noi producători.

Mediul concurențial normal trebuie să decurgă din adoptarea unei strategii unitare la nivelul municipiului București, care să trateze împreună cele două segmente de piață și care să coreleze modul de funcționare al acestora, scopul final atins al obiectivelor strategiei fiind asigurarea continuității și securității în serviciul de alimentare cu energie termică a locuitorilor, energie de calitate și la prețuri sustenabile, în condiții de liberă concurență.

Raportul anchetei sectoriale poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/publicatii/rapoarte-diverse.

2.6. Demersuri pentru un cadru legislativ conform regulilor de concurență

În anul 2011, Consiliul Concurenței a continuat să supravegheze cadrul legislativ în vederea identificării și eliminării eventualelor prevederi anticoncurențiale. Acțiunea sa a vizat atât proiectele de acte normative, asupra cărora autoritatea română de concurență a emis avize și puncte de vedere, cât și actele normative deja în vigoare, atunci când au fost realizate intervenții pentru compatibilizarea lor cu regulile de concurență.

În acest context, un rol deosebit de important a fost jucat, și în acest an, de participarea unui specialist al Consiliului Concurenței în cadrul reuniunilor pregătitoare ale ședințelor de guvern, fapt ce a permis analizarea tuturor proiectelor de acte normative propuse spre adoptare. În același scop, autoritatea română de concurență a menținut cooperarea continuă cu reprezentanții comisiilor de specialitate din cadrul celor două camere parlamentare.

Lista avizelor, punctelor de vedere, opiniilor/intervențiilor în domeniul modificării proiectelor de actele normative sau a celor în vigoare, precum și stadiul cunoscut al acestora sunt prezentate în secțiunea **Statistici**.

Prezentăm, în cele ce urmează, câteva rezultate ale Consiliului Concurenței pe acest segment de activitate.

• Domeniul farmaceutic

În acest domeniu, Consiliul Concurenței a continuat să înregistreze o activitate intensă în ceea ce privește armonizarea cadrului legislativ cu regulile de concurență.

Astfel, autoritatea română de concurență a emis mai multe puncte de vedere către Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) cu privire la proiectul de Hotărâre de Guvern privind contractul cadru de furnizare medicamente pentru anul 2011, conform cărora introducerea valorii orientative de contract nu reprezintă o alternativă viabilă, datorită faptului că proiectul de act normativ nu conținea prevederi privind modul de lucru după depășirea acestei valori.

Autoritatea de concurență și-a exprimat punctul de vedere și asupra propunerii de modificare a Legii 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. Aceasta prevedea modificarea sistemului de suplimentare a surselor de finanțare a sistemului public de sănătate, cunoscut sub denumirea de *claw-back*. În sinteză, acest sistem, practicat sub diferite forme și în alte state, impune obligația deținătorilor autorizațiilor de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanților legali ai acestora să contribuie cu un anumit procent din valoarea medicamentelor comercializate și care sunt decontate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, precum și din bugetul Ministerului Sănătății.

În principal, modificările se referă la nivelul procentului aplicat în vederea determinării contribuției și la situațiile când se aplică (doar medicamentelor decontate, atunci când creșterea pieței depășește un anumit nivel, care nu mai poate fi suportat din bugetul de asigurări sociale de sănătate). În vechea formă a sistemului, contribuția se calcula în funcție de veniturile din comercializarea în România a tuturor medicamentelor, decontate sau nu de la buget.

Consiliul Concurenței a subliniat că propunerea nu conduce la scăderea cheltuielilor statului, acesta suportând 80% din creșterea pieței și că sistemul discriminează medicamentele nou-intrate pe piață. Ulterior, autoritatea de concurență a avizat proiectul de act normativ¹⁰, cu recomandarea analizării periodice a impactului măsurilor în piață.

¹⁰ Adoptat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77 din 21 septembrie 2011 privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății.

În legătură cu sistemul *claw-back*, autoritatea română de concurență a prezentat mai multe puncte de vedere privind un proiect legislativ¹¹ care să asigure punerea în aplicare a sistemului. Consiliul Concurenței a salutat propunerea de taxare diferențiată a medicamentelor inovative, respectiv generice și folosirea aceleiași baze de calcul pentru toți plătorii de contribuție, atrăgând, în același timp, atenția asupra unor probleme, precum este cazul cuantumului taxării, care ar putea avea un efect descurajator pentru producători de a vinde pe teritoriul României medicamentele ce intră în sfera de aplicare a contribuției, aceștia putând renunța la comercializarea acelor medicamente pentru care nu mai realizează o marjă de profit acceptabilă.

Una dintre propunerile Consiliului Concurenței în urma finalizării anchetei sectoriale privind piața distribuției de medicamente, respectiv introducerea unui sistem de referențiere a prețurilor, cel puțin în cazurile în care există mai multe medicamente cu aceeași DCI a fost preluată de Ministerul Sănătății, fiind inclusă în Ordinul ministrului sănătății nr. 1275/2011¹². Introducerea acestui sistem va conduce la reducerea cheltuielilor cu medicamentele și stimularea concurenței prin preț, ceea ce va aduce beneficii consumatorilor.

Consiliul Concurenței și-a exprimat punctul de vedere și asupra propunerii Ministerului Sănătății privind modificarea modului de calcul al prețurilor de decontare a medicamentelor care se acordă bolnavilor cuprinși în cadrul programelor naționale de sănătate, astfel încât să fie realizate economii la bugetul alocat sănătății.

Astfel, prețul cu ridicata ar fi fost prețul de producător¹³ diminuat cu 15%, la care urma să se adauge adaosul de distribuție. Consiliul Concurenței a atras atenția asupra faptului că această metodă de calcul ar putea avea ca efect creșterea atractivității exporturilor de astfel de medicamente. Prin urmare, măsura ar putea conduce la înregistrarea unui deficit de medicamente pe piața românească, cu posibile consecințe asupra stării de sănătate a bolnavilor cronici incluși în programe naționale de sănătate. De asemenea, din punctul de vedere al impactului asupra disponibilității medicamentelor, scăderea cu 15% a prețului de producător ar putea influența strategiile comerciale ale producătorilor, în sensul de a diminua/renunța la comercializarea medicamentelor al căror preț scăzut determină marje diminuate de profit. Consiliul Concurenței a recomandat ca o soluție alternativă a reducerii cu 15% a prețului de producător aplicarea acestei reduceri la prețul de rambursare.

¹¹ Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru stabilirea nivelului contribuției, metodologiei de calcul, procedurii de raportare, cea de control și cea de sancționare, precum și destinația contribuției trimestriale pentru medicamentele incluse în programele naționale de sănătate, precum și pentru medicamentele folosite în tratamentul ambulatoriu.

¹² Privind aprobarea listelor și prețurilor de decontare ale medicamentelor care se acordă bolnavilor în cadrul programelor naționale de sănătate și a metodologiei de calcul al acestora.

¹³ Aprobare conform Ordinului ministrului sănătății nr.75/2009 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul al prețurilor la medicamentele de uz uman.

- **Comerțul cu amănuntul**

Consiliul Concurenței a recomandat Guvernului abrogarea și modificarea unor articole din cadrul actului normativ¹⁴ care reglementează construcția spațiilor comerciale de mari dimensiuni. Autoritatea română de concurență apreciază că impunerea, prin acte normative, a unor condiții privind implantarea unor structuri comerciale, care invocă rațiuni legate de asigurarea unui mediu concurențial echilibrat peste cadrul stabilit de Legea concurenței, poate conduce la un protecționism nejustificat al întreprinderilor deja existente pe o piață, contrar principiilor economiei de piață și a liberei concurențe.

Totodată, prevederile actului normativ contravin Directivei europene privind serviciile și ale legislației românești care transpune această Directivă. Acestea condiționează acordarea anumitor autorizații de implantare a spațiilor comerciale de dimensiuni mari de dovedirea existenței unei nevoi economice sau a unei cereri a pieței, a unei evaluări a efectelor economice asupra competitorilor sau prevăd intervenția întreprinderilor concurente în adoptarea deciziilor individuale de către autoritățile competente. Aceste prevederi restricționează libertatea de stabilire în cadrul Uniunii Europene, iar Directiva impune statelor membre să elimine din sistemul lor juridic astfel de cerințe.

Recomandările Consiliului Concurenței sunt susținute și de prevederile Memorandumului de înțelegere încheiat între Uniunea Europeană și România¹⁵, unde se precizează că trebuie eliminate restricțiile de înființare a magazinelor de vânzare cu amănuntul. În acest context, Consiliul Concurenței colaborează cu Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri pentru înlăturarea restricțiilor la deschiderea marilor lanțuri de retail.

În anul 2011, în atenția autorității române de concurență s-a aflat și o propunere de modificare a actului normativ¹⁶ care reglementează comercializarea produselor și serviciilor pe piață. Propunerea viza obligația impusă centrelor comerciale de a expune spre comercializare, într-un procent de cel puțin 10% din suprafața acestora, produse tradiționale alimentare și nealimentare. Textul propunerii conținea prevederi ce contraveneau reglementărilor naționale și europene în domeniul concurenței și libertății de circulație a mărfurilor și serviciilor, efectele anticipate putând afecta consumatorii români. O astfel de măsură este discriminatorie în raport cu alți agenți economici (ex. structuri de vânzare cu suprafață mică, cash&carry etc.) și constituie o formă de discriminare între produsele tradiționale și alte produse fabricate în România. Faptul ca produsele tradiționale ar avea, astfel, o piață de desfacere garantată nu asigură consumatorului final produse de calitate la prețuri mai mici, producătorii nefiind, în acest mod, stimulați să-și crească eficiența și să concureze prin preț.

Acțiunea propusă poate intra sub incidența prevederilor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, în conformitate cu care piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne, în care libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor este asigurată. Totodată, propunerea legislativă poate intra sub incidența Directivei europene privind serviciile datorită faptului ca impune cerințe discriminatorii pentru accesul la o activitate de servicii sau exercitarea acesteia. În ceea ce privește afectarea consumatorilor, propunerea legislativă poate constitui o restrângere a libertății comerciale a agenților economici, putând conduce la creșterea costurilor și a sarcinilor administrative și economice, iar concurența existentă pe piață ar putea fi restrânsă sau denaturată, cel puțin în zonele unde producția sau cererea din partea comercianților cu amănuntul este limitată. Comisia pentru industrii și servicii din cadrul Camerei Deputaților a respins propunerea legislativă.

¹⁴ Hotărârea de Guvern nr. 1454/2004 referitoare la implantarea spațiilor comerciale de mari dimensiuni.

¹⁵ Care prevede condițiile de reformă economică ce trebuie îndeplinite de Guvern astfel încât România să beneficieze de o asistență financiară pe termen mediu din partea Uniunii Europene, complementară sprijinului acordat de Fondul Monetar Internațional.

¹⁶ Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață.

O altă propunere legislativă¹⁷ asupra căreia Consiliul Concurenței și-a exprimat punctul de vedere a vizat instituirea obligației operatorilor economici (producători și comercianți) de a comercializa produsele sau serviciile însoțite de documente care să specifice costul de producție al acestora.

Consiliul Concurenței consideră că afișarea costurilor de producție ale unui produs constituie o formă de transparentizare a unor informații strategice aparținând operatorilor economici și, implicit, a politicilor comerciale ale acestora. Concurența ar putea fi înlocuită de cooperări tacite între agenții economici concurenți, în sensul alinierii și uniformizării practicilor comerciale și, implicit, a prețurilor finale. Pe de altă parte, propunerea legislativă poate crea în mod artificial bariere la intrarea pe piață sau în calea comerțului liber cu produse și servicii. Condiția de a furniza costurile de producție nu va putea fi implementată la nivelul produselor fabricate în afara țării. În aceste condiții, produsele fabricate în România vor suferi creșteri artificiale de prețuri.

Pe un lanț de distribuție care include mai multe întreprinderi, costul de producție și adaosul comercial aplicat de ultimul vânzător nu oferă consumatorului final toate informațiile privind formarea prețului final. Astfel, consumatorul final ar avea posibilitatea să identifice doar costul de producție al produsului, diferența până la prețul de vânzare fiind percepută de acesta drept adaos al comerciantului. Această percepție ar fi una inexactă, deoarece diferența include numeroase alte categorii de cheltuieli înregistrate atât de producător, cât și de distribuitor și de comerciant.

Proiectul Guvernului „Coșul de solidaritate”, program guvernamental de sprijin pentru pensionari, a fost, de asemenea, analizat de autoritatea română de concurență. Prin acest program, Guvernul intenționa să achiziționeze, prin intermediul consiliilor locale, produse alimentare de bază pentru a le asigura pensionarilor prețuri reduse. Propunerile Consiliului Concurenței au privit necesitatea realizării unei proceduri de licitație pentru asigurarea unui proces competitiv de selecție a furnizorilor și pentru asigurarea unui tratament egal și nediscriminatoriu al acestora. Totodată, a fost subliniat faptul că orice resursă publică trebuie utilizată în schimbul unui preț care corespunde prețului pieței. În acest mod, programul nu era incident legislației ajutorului de stat.

• Telecomunicații

În anul 2011, Consiliul Concurenței a avizat proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind constituirea „Infrastructurii comune de comunicații electronice a statului” (ICCES), transmis de Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale. Cu această ocazie, a fost identificată o serie de posibile distorsionări a concurenței pe piețele serviciilor de comunicații electronice, prin alocarea unui segment de piață către Serviciului de Telecomunicații Speciale (STS), în calitate sa de operator unic și integrator al ICCES, cât și pe piețele de gros ale serviciilor de acces la elementele de infrastructură și/sau a altor servicii de acces la rețea, precum și a serviciilor asociate acestora, prin obligarea STS de a utiliza numai elementele de infrastructură de rețea și serviciile de comunicații electronice furnizate de companiile specializate.

De asemenea, prin crearea ICCES, ar fi existat posibilitatea realizării unei operațiuni de concentrare economică, în ipoteza în care operatorul STS ar fi acționat ca un operator pe piață, precum și posibilitatea coordonării comportamentului concurențial a companiilor specializate și, eventual, a STS (în ipoteza în care această autoritate acționează pe piață ca întreprindere), inclusiv prin acțiunea Consiliului de Coordonare Interministerial constituit în scopul coordonării ICCES. În plus, exista posibilitatea ca proiectul să conțină elemente de natura ajutorului de stat.

¹⁷ Referitoare la modificarea și completarea Legii nr.294/2004 privind Codul Consumului, a Ordonanței Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață și a Ordonanței Guvernului nr. 97/2001 privind reglementarea producției, circulației și comercializării alimentelor.

Consiliul Concurenței a propus modificarea proiectului de act normativ prin introducerea unor prevederi prin care întreprinderile vizate să nu poate utiliza ICCES pentru susținerea activităților lor economice (serviciile asigurate de ICCES nu pot avea caracter comercial, infrastructura având ca scop exercitarea autorității statului - e-guvernare). De asemenea, numărul întreprinderilor (cu capital majoritar sau integral de stat) care beneficiază de ICCES trebuie restrâns la cele care au o importanță strategică din punct de vedere al siguranței naționale, oferă servicii de interes național, ori sunt de facto parte a administrației publice, iar constituirea/dezvoltarea, operarea și utilizarea ICCES trebuie făcută cu respectarea principiului separării funcției de reglementare de funcția de operare. În condițiile precizate de Consiliul Concurenței, proiectul nu ar mai fi intrat sub incidența normelor din domeniul ajutorului de stat.

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale a acceptat condițiile impuse de Consiliul Concurenței, proiectul de act normativ privind avizul favorabil al autorității de concurență. Cu toate acestea, există riscul ca îngrijorările concurențiale legate de posibila alocare a unui segment de piață către STS să apară în condițiile emiterii altor acte normative subsecvente.

2.7. Îndeplinirea obligațiilor în domeniul ajutorului de stat

2.7.1. Progrese înregistrate

Consiliul Concurenței, în calitatea sa de autoritate de contact în raporturile cu Comisia Europeană, asigură aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice și mediul privat, a regulilor în domeniul ajutorului de stat, precum și o comunicare eficientă cu forul comunitar.

Activitatea autorității de concurență în domeniul ajutorului de stat în anul 2011 poate fi prezentată sintetic astfel:

- acordarea de consultanță de specialitate, prin intermediul a 200 întâlniri de lucru cu furnizorii de ajutor de stat, 97 opinii scrise referitoare la proiecte de acte normative/administrative și alte 230 opinii scrise/clarificări;
- colaborarea cu ministerele și autoritățile publice locale ce administrează fondurile naționale; astfel, au fost elaborate 16 scheme de ajutor *de minimis* pentru 47.496 de beneficiari, bugetul total fiind de 451.099.983 lei (din care 97.385.000 lei pentru anul 2011);
- emiterea a 10 avize privind notificări de ajutoare de stat/informări privind ajutoare de stat exceptate de la obligația notificării;
- notificarea oficială a două măsuri de ajutor de stat;
- organizarea și participarea în cadrul a șapte reuniuni ale Consiliului interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat;
- elaborarea Inventarului ajutoarelor de stat și a *Scoreboard*-ului ajutoarelor de stat, transmis Comisiei Europene;
- elaborarea unui raport și a unui studiu de impact în domeniul ajutorului de stat;
- formularea a 60 răspunsuri/poziții la solicitările Comisiei Europene (investigații în curs și cazuri informale);
- participarea în cadrul a patru consultări purtate cu forul comunitar.

Lista avizelor poate fi consultată la secțiunea **Statistici**.

2.7.2. Cazuri de ajutor de stat în anul 2011

Printre cazurile de ajutor de stat relevante, care s-au aflat în atenția Consiliului Concurenței și care au rămas în analiza Comisiei Europene la sfârșitul anului 2011, s-au numărat:

- **Presupusul ajutor de stat acordat în favoarea Ford** - În urma primirii unei plângeri referitoare la un posibil ajutor ilegal în favoarea Ford, Comisia Europeană a solicitat transmiterea unei poziții a României. Experții Consiliului Concurenței au acordat consultanță pentru elaborarea materialului de răspuns autorității implicate, respectiv Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului.
- **Posibilul ajutor de stat acordat de aeroportul Cluj - Napoca companiei Wizz Air** - Urmare primirii unei plângeri, Comisia Europeană a solicitat autorităților române transmiterea unor informații privind relațiile contractuale dintre Wizz Air și aeroportul Cluj-Napoca.
- **Schema de ajutor de stat pentru realizarea de infrastructură în beneficiul aeroporturilor regionale** - Având dubii referitoare la compatibilitatea ajutoarelor de stat acordate în cadrul Schemei de sprijin în favoarea aeroporturilor regionale pentru realizarea de infrastructură, Comisia Europeană a decis deschiderea unei investigații în acest caz, solicitând autorităților române transmiterea de clarificări.
- **Notificarea măsurilor de sprijin cuprinse în Planul de închidere a minelor de cărbune necompetitive la Compania Națională a Huilei Petroșani SA** - Autoritățile române au transmis Comisiei Europene pre-notificarea ajutoarelor de stat pentru închiderea unui număr de trei exploatare miniere aparținând Companiei Naționale a Huilei Petroșani, conform prevederilor deciziei Consiliului Uniunii Europene. În luna august 2011, a fost transmisă prin SANI (Sistemul Interactiv de Notificare a Ajutoarelor de Stat) notificarea ajutorului de stat pentru închiderea minelor de cărbune necompetitive, ce a fost urmată de o serie de solicitări de informații suplimentare din partea Comisiei Europene, ce se află în atenția autorităților române.
- **Măsurile de sprijin în favoarea SC Olchim SA Râmnicu Vâlcea** - În cadrul investigației deschise de Comisia Europeană, au fost solicitate clarificări autorităților române. În urma colaborării între reprezentatii Consiliului Concurenței și cei ai Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, ai Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului, precum și ai Ministerului Finanțelor Publice, au fost elaborate materiale ce au fost ulterior transmise Comisiei Europene. Totodată, au avut loc la Bruxelles discuții tehnice privind acest caz, la sfârșitul anului acesta fiind subiect al procesului de consultare informală între experții Comisiei Europene și autoritățile române în vederea soluționării.

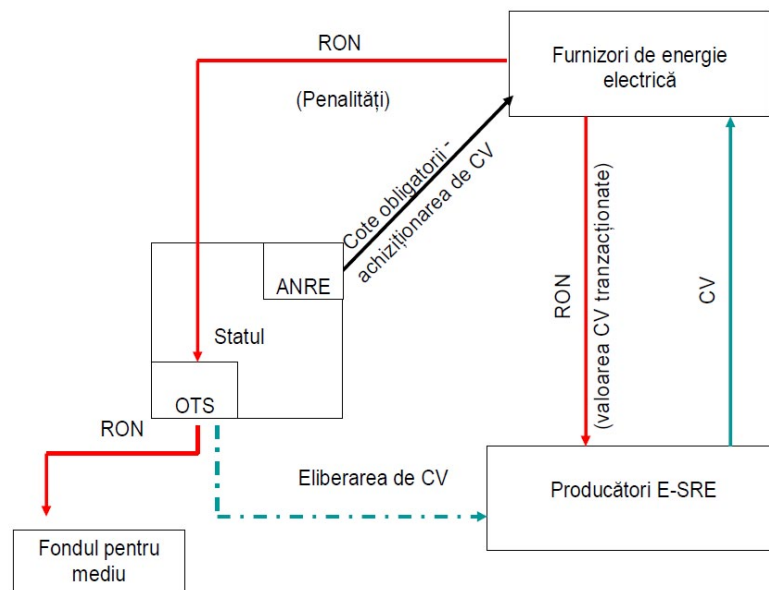
Pe parcursul anului 2011, Comisia Europeană a emis două decizii de autorizare privind măsuri de ajutor de stat notificate de România în următoarele cazuri:

- **Schema de ajutor de stat constând în acordarea de certificate verzi în vederea promovării producției de energie din surse regenerabile**

Principalul obiectiv al măsurii de ajutor de stat este de a asigura respectarea, până în anul 2020, a țintei obligatorii privind energia din surse regenerabile (energia hidro, eoliană etc.) prevăzută de legislația comunitară. În cazul României, această țintă a fost stabilită la nivelul de 24 % din consumul final de energie.

Schema presupune eliberarea de certificate verzi producătorilor de energie electrică din surse regenerabile (E-SRE), în timp ce furnizorilor de electricitate le este impusă obligația de a achiziționa astfel de certificate, în caz contrar fiind aplicate penalizări. Acestea reprezintă venituri ale Fondului pentru mediu și vor fi utilizate pentru a sprijini producția de energie din surse regenerabile de către persoane fizice care investesc în anumite facilități de producție. Certificatele sunt acordate lunar de Operatorul de transport (OTS), iar Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) stabilește numărul de certificate verzi pe care furnizorii de energie electrică au obligația de a le achiziționa anual.

Figura nr. 1 Funcționarea sistemului de certificate verzi

Durata schemei este până la 31 decembrie 2016, dată până la care noii beneficiari vor putea intra în sistem. Bugetul total a fost estimat la 80,713 miliarde lei (aproximativ 19,5 miliarde euro), iar numărul beneficiarilor între 101 și 500.

- **Schema temporară de acordare a ajutorului de stat sub forma de garanții**

În cursul anului 2011, în contextul modificărilor aduse *Comunicării Comisiei privind Cadrul temporar al Uniunii pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice*, EximBank, în calitate de furnizor de ajutor de stat, a considerat oportună inițierea unei noi scheme de garantare, în condițiile în care evoluțiile la nivelul pieței financiar-bancare relevaseră existența unor dificultăți în relansarea activității unor sectoare economice. Prin implementarea acestei scheme, se avea în vedere deblocarea accesului la finanțare a agenților economici și asigurarea continuității în desfășurarea activității acestora.

Schema de ajutor de stat a fost finanțată cu 200 milioane lei din fonduri de la bugetul de stat și a expirat la finele anului 2011.

Ajutorul de stat consta în garanții ce puteau acoperi maxim 80% din valoarea unui credit nou, acordat de o banca comercială. În cazul întreprinderilor mici și mijlocii, garanția se acorda atât pentru credite pentru investiții, cât și pentru creditele pentru capital de lucru, iar în cazul întreprinderilor mari, garanția se acorda doar creditelor pentru investiții.

Garanția emisă de Eximbank se acorda întreprinderilor mici și mijlocii și întreprinderilor mari care activează în toate sectoarele de activitate, cu excepția producției de armament, jocurilor de noroc, producției de alcool și tutun și tranzacțiilor imobiliare. În plus, întreprinderile nu trebuie să se fi încadrat în categoria întreprinderilor în dificultate.

Deciziile Comisiei Europene în domeniul ajutorului de stat, relevante pentru România, pot fi consultate la adresa www.ajutordestat.ro/decizii/decizii_ale_Comisiei_Europene.

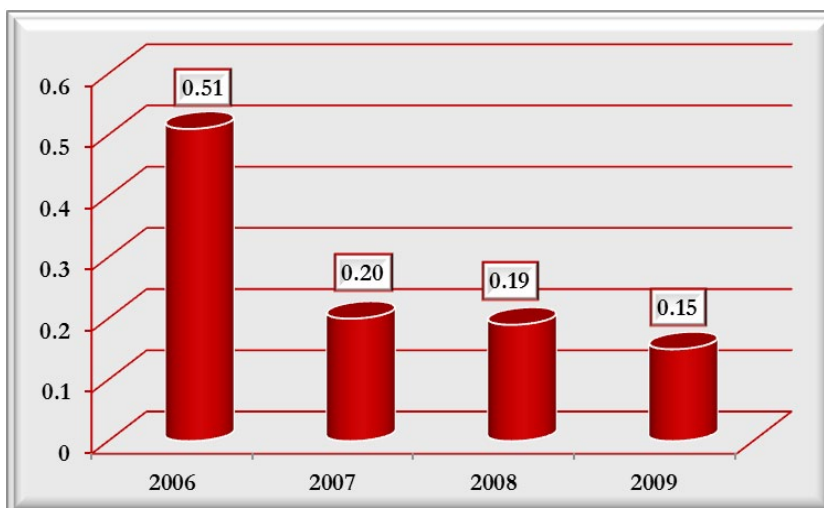
2.7.3. Tendințe în domeniul acordării ajutoarelor de stat

În luna noiembrie 2011, Consiliul Concurenței a publicat **Raportul anual al ajutoarelor acordate în România**. Documentul prezintă o situație a nivelului, structurii și tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în țara noastră în perioada 2007-2009, fiind elaborat pe baza datelor și informațiilor transmise de către toți furnizorii de ajutor de stat, autorități publice centrale și locale, precum și de organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale.

Ajutorul de stat total (exceptând agricultura, pescuitul, transporturile, serviciile de interes economic general și ajutoarele *de minimis*) exprimat în prețuri constante 2006, prezintă o **tendință generală de scădere** de la 749 milioane lei în anul 2007 la 556 milioane lei în anul 2009.

Din punctul de vedere al ponderii în produsul intern brut (PIB), evoluția sa este prezentată în graficul următor.

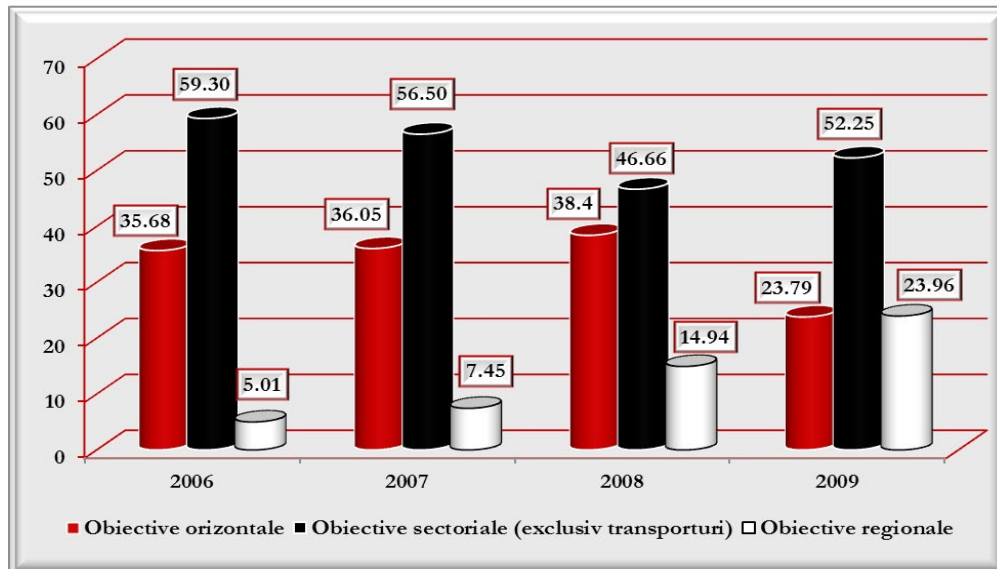
Graficul nr.14. Ponderea ajutorului de stat în PIB (%), 2006-2009

Se observă o **tendință continuă de reducere** a ajutorului de stat acordat la nivel național, ponderea sa în PIB situându-se sub nivelul de sub 1%.

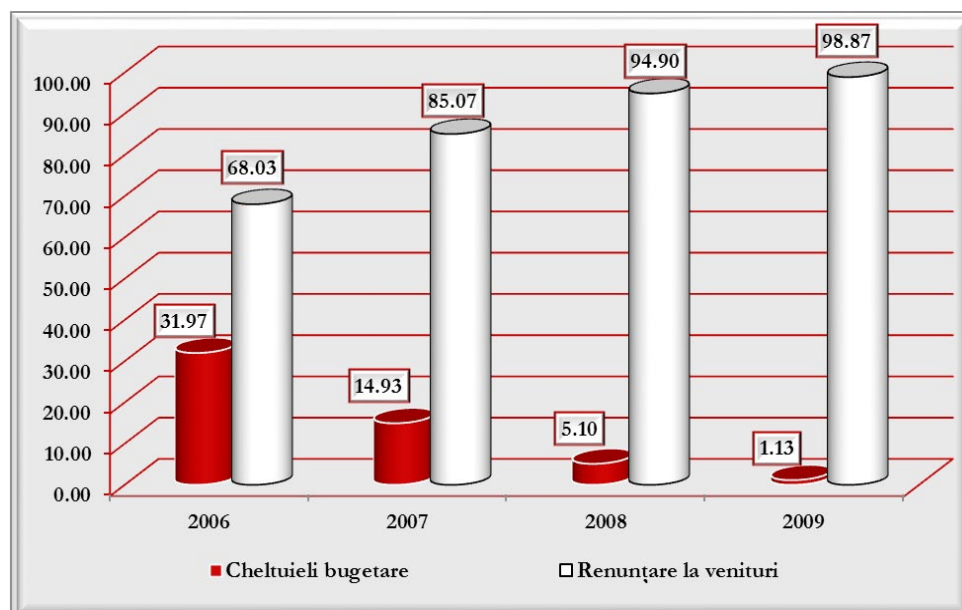
Din perspectiva obiectivelor, ca procent din PIB, raportul ajutoarelor de stat a pus în evidență următoarea evoluție:

Graficul nr. 15. Structura ajutorului de stat pe obiective (%), 2006-2009

Nivelul scăzut înregistrat în anul 2009 față de anul 2008 s-a datorat în special, reducerii semnificative a ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale (cercetare, dezvoltare și inovare, mediu înconjurător, salvare-restructurare, crearea de locuri de muncă) și menținerii la un nivel de aproximativ 50% al ajutoarelor de stat acordate pentru obiective sectoriale (cărbune-extracția uleiului, media și cultură, alte obiective sectoriale). Totodată, ajutoarele de stat autorizate pentru dezvoltare regională au crescut în anul 2009 față de anul 2008.

Graficul nr. 16. Structura ajutorul de stat în funcție de instrumentul financiar utilizat(%), 2006-2009

În anul 2009 a continuat tendința de creștere a ponderii ajutoarelor de stat de natura „cheltuielilor bugetare” în total ajutor de stat, în defavoarea ajutoarelor de stat de natura „renunțării la venituri” din partea statului. Acest lucru s-a datorat în special nivelului ridicat al ajutoarelor de stat de natura subvențiilor, granturilor, alocațiilor, primelor, creditelor cu dobândă subvenționată, altor sume nerambursabile (93,05%) acordate de către furnizorii de ajutor de stat, în principal, agenților economici care își desfășoară activitatea în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, Companiei Naționale a Huilei Petroșani, care își desfășoară activitatea în sectorul extracției huilei, precum și în cadrul schemei de ajutor de stat pentru promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural având ca scop susținerea producției de filme.

Această situație este în concordanță cu cerințele Comisiei Europene de reducere a ajutoarelor de stat de natură fiscală și reflectă aplicarea corectă a *acquis*-ului comunitar, România **aliniindu-se politici comunitare în domeniul ajutorului de stat**.

Raportul poate fi consultat la adresa [www.ajutordestat.ro/raportări în domeniul ajutorului de stat](http://www.ajutordestat.ro/raportări%20în%20domeniul%20ajutorului%20de%20stat).

2.7.4. Studiu de impact în domeniul ajutoarelor de stat

În anul 2011, Consiliul Concurenței a elaborat studiul *Impactul ajutoarelor de stat acordate agenților economici care operează în Zonele Libere din România*, document care prezintă efectele pe care le-au produs ajutoarele de stat acordate agenților economici care operează în zonele libere¹⁸ asupra dezvoltării socio-economice a regiunilor în care sunt localizate zonele libere. Totodată, acest studiu reprezintă și ultima raportare transmisă Comisiei Europene, conform prevederilor Tratatului de aderare a României la UE, referitoare la ajutorul de stat acordat în zonele libere pentru care Comisia Europeană a acordat o perioadă de tranziție (până la sfârșitul anului 2011) datorită incompatibilității, prin caracterul său fiscal, la cerințele *acquis*-ului comunitar.

Dezvoltarea comerțului și alinierea economiei naționale la procesul mondial de globalizare a condus la crearea unor zone strict delimitate pe teritoriul României, pentru care s-au implementat reguli specifice din punct de vedere vamal asemenea altor areale existente în Europa și în lume. S-a considerat că existența unor zone libere va conduce la dezvoltarea afacerilor, la crearea de locuri de muncă și, în final, la creșterea bunăstării în zonă. Pentru a stimula realizarea de investiții, au fost create măsuri de sprijinire a firmelor ce doreau să opereze în aceste locații, sub forma scutirii totale sau parțiale de la plata impozitului pe profit și a redevenței datorate pentru imobilele concesionate.

Acțiunea de monitorizare a ajutoarelor de stat a vizat un număr de 28 de companii beneficiare ale unor ajutoare de stat. Societățile economice monitorizate și-au desfășurat în 5 zone libere: Zona Liberă Arad (2 firme), Zona Liberă Brăila (2 firme), Zona Liberă Constanța (5 firme), Zona Liberă Galați (2 firme) și Zona Liberă Giurgiu (17 firme).

Agenții economici analizați în cadrul studiului au cheltuit 14.225.891 USD pentru realizarea investițiilor necesare desfășurării activității în zonele libere și considerate eligibile conform reglementărilor în domeniul ajutorului de stat regional. Valoarea totală a ajutorului de stat acordat însumează 7.295.916 USD, din care 6.501.439 USD reprezintă scutirea de la plata redevenței, iar 794.477 USD – scutire la plata impozitului pe profit.

¹⁸ Aceste ajutoare au fost acordate printr-o schemă de ajutor regional inițiată în România în baza prevederilor Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere.

Măsurile de ajutor de stat implementate au avut o serie de efecte pozitive, după cum urmează: susținerea liberei inițiative în zonele libere, realizarea de investiții în zonă, crearea de noi locuri de muncă, cu mențiunea că, per total, numărul salariaților a scăzut la finele perioadei analizate, angajarea de personal calificat (în proporție de peste 60%), încasarea de taxe și impozite către bugetul de stat (cuantumul ajutorului de stat acordat reprezintă circa 5,60% din valoarea taxelor și impozitelor plătite).

În același timp, au fost constatate și o serie de efecte negative, printre care pot fi menționate următoarele: multe dintre companii s-au bazat în mod excesiv pe facilitățile fiscale puse la dispoziție în zonele libere, solicitând menținerea acestora și în perioada următoare fără a întreprinde demersuri în identificarea unor alte măsuri de sprijin care să le permită dezvoltarea afacerilor, caracterul temporar al efectelor ajutoarelor de stat, nu s-a diversificat activitatea economică în zonele libere, măsurile de ajutor de stat nu au atras investiții majore în zonele libere.

Față de aceste concluzii, Consiliul Concurenței consideră necesară întreprinderea de noi demersuri de către autoritățile publice pentru a susține zonele libere din România în vederea menținerii acestui sistem de comerț utilizat la nivel internațional și creării premiselor pentru realizarea de investiții și crearea de locuri de muncă. În acest sens, enumerăm principalele acțiuni, ce ar trebui demarate de autoritățile publice:

- elaborarea unei strategii naționale privind menținerea și dezvoltarea zonelor libere, cu menționarea rolului pe care acest tip de organizare îl va deține în economia națională;
- implicarea activă a autorităților locale în acțiunile de cunoaștere a realității mediului economic din zonă, identificarea oportunităților de dezvoltare și inovare și sprijinirea celor ce au contribuții în acest sens;
- crearea de către autoritățile publice a infrastructurii necesare zonelor libere, pe baza fondurilor comunitare sau în parteneriat public - privat;
- lărgirea atribuțiilor Administrațiilor Zonelor Libere în ceea ce privește informarea companiilor asupra posibilităților de finanțare din fonduri bugetare/comunitare existente la nivel național, precum și privind accesarea de fonduri, în cadrul schemelor de ajutor de stat, pentru realizarea de investiții;
- în situația în care se consideră necesară implementarea unei scheme de ajutor de stat dedicată companiilor ce vor activa în aceste areale, să se utilizeze grantul ca instrument de acordare, condiționat de realizarea de investiții sau de noi locuri de muncă;
- separarea unor suprafețe de teren neutilizate din arealul zonelor libere și transformarea acestora în parcuri industriale, pentru a elimina taxele suplimentare aferente regimului vamal de zonă liberă pentru companiile ce nu desfășoară activitate de comerț extracomunitar.

Studiul poate fi consultat la adresa [www.ajutordestat.ro/raportări în domeniul ajutorului de stat](http://www.ajutordestat.ro/raportări%20în%20domeniul%20ajutorului%20de%20stat).

2.7.5. Colaborarea la nivel interministerial

- **Consiliul interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat**

În anul 2011, au avut loc un număr de șapte reuniuni ale Consiliului interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat (CIAS)¹⁹, la care au participat reprezentanții celor mai importanți furnizori de ajutor de stat din România. În cadrul reuniunilor, s-a urmărit analizarea de către ministerele furnizoare de ajutor de stat a schemelor de ajutor de stat inițiate

¹⁹ Înființat în baza Hotărârii de Guvern nr. 98 din 10 februarie 2010.

În perioada 2007-2010, autorizate, dar neimplementate/blocate sau aflate în diferite etape de implementare. În acest sens, s-a demarat o procedură de analiză și întocmire a unor situații clare și bine argumentate cu privire la oportunitatea menținerii acestor scheme de ajutor de stat și a deblocării sumelor prevăzute pentru implementarea acestora.

Având în vedere actuala criză bugetară cu care se confruntă România, se impune ca banii alocați de la bugetul de stat pentru schemele de ajutor de stat neimplementate să fie direcționați spre alte scheme de ajutor de stat, creându-se astfel spațiile fiscale necesare relansării economiei naționale.

În acest scop, Consiliul Concurenței a întocmit situația tuturor schemelor de ajutor de stat inițiate în perioada 2007-2010 și stadiul implementării lor, document de lucru în cadrul ședințelor CIAS. Analiza centralizată a ajutoarelor de stat acordate de furnizori a avut ca obiectiv raportarea și urmărirea indicatorilor de eficiență a măsurilor de ajutor de stat existente, identificarea măsurilor neperformante și a bugetelor neutilizate. Tot în cadrul acestor reuniuni, Consiliul Concurenței a discutat cu reprezentanții ministerelor furnizoare de ajutor de stat pe marginea celor mai importante cazuri aflate în analiză la Comisia Europeană.

De asemenea, în cadrul întâlnirilor CIAS, au fost prezentate o serie de materiale și/sau situații întocmite de către Consiliul Concurenței în scopul urmăririi eficienței ajutoarelor de stat, respectiv:

- concluziile „Studiului privind impactul economic și social al ajutoarelor de stat cu obiectiv de restructurare, acordate întreprinderilor aflate în dificultate”;
- concluziile „Studiului privind impactul ajutoarelor de stat acordate în zonele defavorizate din România”;
- documentul privind ajutoarele de stat acordate pentru serviciile de interes economic general din România;
- situația ajutoarelor de stat acordate parcurilor industriale.

• **Comitetul interministerial în domeniul ajutorului de stat**

În anul 2011, Consiliul Concurenței a organizat, prin Programul ReNAS (Rețeaua Națională de Ajutor de Stat), două reuniuni ale Grupului de lucru interministerial pe probleme de ajutor de stat.

Pentru a pregăti noul an de raportare, experții Consiliului Concurenței au organizat în cursul lunii februarie o întâlnire interministerială cu furnizorii de ajutor de stat, ministere, agenții sau autorități publice centrale, având ca temă aspecte specifice privind întocmirea corectă a raportării privind ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2008-2010 și care a vizat clarificarea unor probleme de ajutor de stat. Cu această ocazie, s-au analizat deficiențele întâmpinate în cadrul procedurilor de raportare, aspecte privind baza legală de acordare a ajutoarelor de stat, cât și referitoare la durata de acordare a acestora și s-au dat lămuriri cu privire la modalitatea de ținere a evidenței ajutoarelor de stat.

Cea de a doua întâlnire, organizată în luna noiembrie, a avut ca invitați reprezentanții autorităților publice centrale care au calitatea de furnizori de ajutor de stat (ministere, Eximbank, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Centrul Național al Cinematografiei, etc.) și a avut ca tematică problemele/deficiențele întâmpinate de Consiliul Concurenței în activitatea de inventariere a fișelor/raportărilor de ajutor de stat și s-au dat lămuriri și cu privire la modalitatea de ținere a evidenței specifice. Totodată, au fost prezentate rezultatele Inventarului ajutoarelor de stat acordate în perioada 2008-2010 și s-au discutat problemele semnalate de Comisia Europeană cu ocazia transmiterii *Scoreboard*-ului.

2.7.6. Consultări tehnice cu executivul european și cu alte organisme internaționale

- **Consultări tehnice cu Comisia Europeană cu privire la cazurile în domeniul ajutorului de stat aflate în analiză**

În vederea aplicării cu strictețe a regulilor în domeniul ajutorului de stat și a evitării unor situații de incompatibilitate cu prevederile comunitare a schemelor/ajutoarelor individuale elaborate de furnizorii de ajutor de stat, în perioada supusă analizei, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la diverse consultări tehnice cu experții Comisiei Europene în vederea clarificării și soluționării cu celeritate a 7 cazuri.

- **Mecanismul de pre-consultare cu Comisia Europeană în domeniul privatizărilor**

În perioada 01.01.2011 – 17.03.2011, în cadrul mecanismului de pre-consultare cu experții din cadrul Comisiei Europene în domeniul privatizărilor²⁰ au fost transmise Comisiei Europene un număr de 11 fișe de informații cu privire la societățile comerciale ce urmează a fi privatizate de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului.

Având în vedere faptul că privatizările preconizate de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului se vor realiza exclusiv prin licitație și singurul criteriu atașat privatizării va fi prețul de ofertă, începând data de 17.03.2011, la solicitarea Comisiei Europene, acest mecanism nu a mai fost utilizat.

- **Consultări cu Comisia Europeană în vederea dezbaterii propunerilor legislative comunitare în domeniul ajutorului de stat**

În anul 2011, experții Consiliului Concurenței au participat la o serie de întâlniri multilaterale organizate la nivelul Comisiei Europene, în vederea discutării modificărilor pe care forul european intenționează să le opereze asupra reglementărilor în domeniul ajutorului de stat regional, precum și a unui regulament de procedură în ceea ce privește obligațiile statelor membre de raportare a ajutoarelor de stat existente. De asemenea, Consiliul Concurenței a transmis Comisiei Europene punctele sale de vedere referitoare la poziția României față de revizuirea acestuia din urmă, precum și a reglementărilor privind serviciile de interes economic general.

- **Consultări tehnice cu Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană și Banca Mondială**

În decursul anului 2011, experții Consiliului Concurenței au participat la o reuniune tehnică cu reprezentanții Comisiei Europene, Fondului Monetar Internațional și Băncii Mondiale, având ca temă posibilitățile de soluționare a arieratelor aferente unor companii de stat. La reuniune au participat și reprezentanți ai autorităților implicate din România (Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri și ai Ministerului Finanțelor Publice), precum și ai respectivelor societăți.

Reuniunea a reprezentat prima oportunitate de dialog având ca scop fundamentarea unor soluții pentru fiecare dintre societățile comerciale în parte, urmând ca autoritățile române, cu sprijinul Consiliului Concurenței, să elaboreze materiale care să demonstreze respectarea legislației comunitare în materie de ajutor de stat. Acestea vor fi trimise la Comisia Europene, în vederea viitoarei notificări a măsurilor.

²⁰ Acest mecanism a fost inițiat în luna februarie 2008. Scopul său constă în preîntâmpinarea și rezolvarea din timp a oricăror probleme de ajutor de stat ce pot apărea la privatizarea unor societăți.

2.8. Combaterea concurenței neloiale și Consiliul de supraveghere în domeniul feroviar - rezultate în cele două noi arii de activitate ale autorității de concurență

• Combaterea concurenței neloiale

Având în vedere noile atribuții ale autorității de concurență în acest domeniu, precum și necesitatea îmbunătățirii cadrului legal existent, s-a realizat o analiză privind modul de reglementare a concurenței neloiale la nivel comunitar și național, precum și practica în domeniu. Ca urmare, au fost identificate soluții legislative de modificare și completare a Legii privind combaterea concurenței neloiale, care s-au concretizat într-un proiect de lege. În luna decembrie 2011, acesta a fost supus spre dezbateră publică.

În ceea ce privește aplicarea acestei legi, Consiliul Concurenței a primit în anul 2011 un număr de 66 de sesizări. Din acest total, au fost finalizate 46 de cazuri. Sesizările au avut ca subiect:

- deturnarea clientelei de către un fost angajat al respectivului comerciant;
- oferirea de servicii de către salariatul exclusiv al unui comerciant unui concurent al acestuia;
- divulgarea unui secret comercial de către un comerciant sau un salariat al acestuia, fără consimțământul deținătorului legitim al respectivului secret comercial și într-un mod contrar uzanțelor comerciale cinstite;
- comunicarea/răspândirea de către un comerciant de afirmații mincinoase asupra unui concurent, de natură să dăuneze bunului mers al întreprinderii concurente;
- oferirea/promiterea de daruri ori de alte avantaje salariatului unui comerciant pentru ca prin purtare neloială să poată afla procedeele sale industriale, pentru a cunoaște sau a folosi clientela sa ori pentru a obține alt folos pentru sine ori pentru altă persoană în dauna unui concurent;
- folosirea unor mărci, desene sau ambalaje de natură să producă confuzie cu cele folosite legitim de alt comerciant.

• Consiliul de supraveghere în domeniul feroviar (CSDF)

Președintele CSDF este numit de către Președintele Consiliului Concurenței dintre membrii Plenului Consiliului Concurenței, iar în componența organismului se numesc specialiști cel puțin din domeniile: feroviar, afaceri europene, economic și juridic. Președintele și membrii CSDF sunt numiți pe o perioadă de patru ani. Președintele și membrii CSDF nu se subordonează ierarhic din punctul de vedere administrativ în ceea ce privește exercitarea atribuțiilor specifice funcției de membru în CSDF. Organismul este independent din punct de vedere organizatoric, juridic, decizional și în ceea ce privește deciziile de ordin financiar față de administratorii infrastructurii feroviare, organismele de tarificare a infrastructurii feroviare, organismele de alocare a capacităților de infrastructură feroviară și operatorii de transport feroviar.

Printre principalele atribuții ale organismului se regăsesc: analiza și soluționarea contestațiilor împotriva deciziilor luate de administratorul infrastructurii feroviare sau, dacă este cazul, de operatorul de transport feroviar, urmărirea și asigurarea faptului că tarifele stabilite de administratorul infrastructurii feroviare sunt în conformitate cu prevederile legale în vigoare și că au un caracter nediscriminatoriu, autorizarea negocierilor dintre solicitanți și administratorul infrastructurii feroviare cu privire la nivelul tarifelor de utilizare a infrastructurii feroviare, supravegherea negocierilor dintre aceștia cu privire la nivelul tarifelor de utilizare a infrastructurii feroviare și, dacă este cazul, intervenția imediată în cazul în care negocierile ar putea să contravină prevederilor legale în vigoare,

monitorizarea concurenței pe piața de servicii de transport feroviar, inclusiv pe piața de transport feroviar de marfă.

Membrii CSDF au fost numiți prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 656/05.08.2011, astfel:

- Președinte: Otilian Neagoe, Vicepreședinte al Consiliului Concurenței;
- Vasile Șeclăman, Secretar General al Consiliului Concurenței;
- Anca-Andreea Atomi, inspector de concurență în cadrul Consiliului Concurenței;
- Daniel Picu, Director cabinet în cadrul Consiliului Concurenței;
- Liliana Mușat, Director general în cadrul Ministerul Transporturilor și Infrastructurii;
- Marin Stancu, consilier superior în cadrul Ministerul Transporturilor și Infrastructurii;
- Petru Mărculeț, Șef serviciu în cadrul Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

În urma numirii membrilor CSDF, au fost organizate ședințe lunare, pe agenda cărora s-au regăsit probleme organizatorice, analize privind evoluția pieței feroviare în ultimii doi ani, dar și dezbateri cu privire la modificările de ordin legislativ pentru a eficientiza activitatea autorității de reglementare din domeniul feroviar.

De asemenea, pentru o mai bună cunoaștere a problemelor cu care se confruntă actorii din acest sector, CSDF și-a propus realizarea de analize cu reprezentanții acestora. În acest sens, în anul 2011 au fost realizate analize privind activitatea Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA (gestionarul infrastructurii) în ultimii ani și previziuni privind activitatea din 2012. S-a analizat și activitatea CFR Marfă (operatorul național de transport feroviar de marfă), precum și măsurile propuse de societate a fi luate în teritoriu.

Raportul anual aferent anului 2011 al CSDF poate fi consultat la adresa: [www.consiliulferoviar.ro/rapoarte anuale](http://www.consiliulferoviar.ro/rapoarte_anuale).

Capitolul 3

ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ

În anul 2011, activitatea la nivel internațional a autorității române de concurență a vizat atât cooperarea cu celelalte autorități de concurență, cu organismele internaționale din domeniu, cât și pregătirea profesională a personalului instituției în cadrul activităților internaționale.

Astfel, principalele domenii de activitate ale Consiliului Concurenței pe plan internațional au fost:

- ECN (Rețeaua Europeană de Concurență²¹) și afaceri europene;
- Relații bilaterale și acțiuni în colaborare cu organisme internaționale;
- Furnizarea de asistență tehnică altor autorități de concurență;
- Instruire profesională în cadrul activităților internaționale.

3.1. ECN și afaceri europene

Pe parcursul anului 2011, Consiliul Concurenței s-a alăturat DG Concurență în procesul de creștere a gradului de convergență procedurală în domeniul programelor naționale de clemență și al instrumentelor de investigare din domeniul antitrust, prin derularea continuă a unui schimb de informații și de bune practici în ceea ce privește aplicarea normelor de concurență comunitare în cele 27 de state membre ale Uniunii Europene.

• Arii comune de intervenție

În cadrul rețelei ECN, Comisia Europeană și autoritățile naționale de concurență au avut ca arii comune de intervenție politica de aplicare a sancțiunilor, procedura negocierii directe în cazul cartelurilor, precum și bunele practici privind procedurile de investigare în domeniul antitrust.

La acestea s-au adăugat proiectele grupurilor de lucru ce au vizat, în principal, mecanismul de cooperare în domeniul antitrust (convergența procedurală) și în materie de concentrări economice (cooperare prin schimb de informații între autoritățile naționale de concurență, în cazul concentrărilor economice cu potențial de afectare a comerțului intracomunitar).

În anul 2011, grupurile de lucru Carteluri, Cooperare, Concentrări, Forensic IT și subgrupurile Food și Pharma au fost deosebit de active, în contextul proiectelor derulate de aceste formațiuni de lucru și rapoartelor de sinteză elaborate pe parcurs.

• Acțiuni derulate în anul 2011

În domeniul antitrust, Consiliul Concurenței a informat Comisia Europeană cu privire la un număr de 18 cazuri în domenii precum: industria farmaceutică, sectorul telecomunicațiilor, servicii financiare, sectorul combustibililor auto.

În materie de concentrări economice a fost demarat procesul de modificare a Regulamentului Consiliului Concurenței privind concentrările economice, astfel încât autoritatea română de concurență să poată beneficia de avantajele schimbului de informații confidențiale și să participe nerestricționat, în cadrul cooperării cu celelalte autorități de concurență, în analiza concentrărilor economice notificate în mai multe jurisdicții.

²¹ Reprezintă mecanismul de cooperare între autoritățile de concurență ale statelor membre ale Uniunii Europene și Comisia Europeană în vederea aplicării unitare a prevederilor de concurență comunitare, constituind cadrul necesar elaborării documentelor de poziție comune, schimbului de informații sau coordonării în materie de investigații deschise de Comisia Europeană sau de autoritățile naționale de concurență din ECN, în baza Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene.

Decizia Curții Europene de Justiție (CEJ)²² la întrebarea preliminară în cazul C-360/09 Pfleiderer/ Bundeskartellamt a generat noi provocări pentru programele naționale de clemență, prin prisma accesului părților vătămate la informațiile protejate din dosarul de clemență în cursul acțiunilor în despăgubire. Evoluțiile înregistrate au condus la dezbateri în grupurile de lucru Carteluri și Cooperare. Totodată, decizia CEJ va fi analizată în cadrul unui proiect derulat de Grupul de lucru privind convergența programelor naționale de clemență.

• Contribuțiile Consiliului Concurenței în consultări publice organizate de Comisia Europeană

La nivelul anului 2011, Comisia Europeană a continuat dezbaterile pe marginea acțiunilor în despăgubire inițiate în instanță de persoanele prejudiciate de încălcarea regulilor comunitare de concurență. Consiliul Concurenței a transmis observațiile sale pe marginea documentelor aflate în consultare publică pe site-ul Directoratului General pentru Concurență din cadrul Comisiei Europene (DG Concurență). Cele două documente au vizat:

- drepturile persoanelor prejudiciate în cadrul acțiunilor colective în instanță - consultare publică desfășurată în trimestrul doi al anului, în scopul identificării principiilor juridice comune privind acțiunile colective și
- cuantificarea prejudiciilor în cadrul acțiunilor private în despăgubire - consultare publică desfășurată în trimestrul trei al anului; demersurile Comisiei Europene de a publica un document orientativ pentru instanțele judecătorești și părților vătămate, implicate în acțiunile în despăgubire, se succed publicării în anul 2008 a cărții albe în acest domeniu, document care recomandă crearea unui cadru de orientări pragmatice, fără caracter obligatoriu, pentru cuantificarea prejudiciilor suferite de terți.

3.2. Relații bilaterale și activitatea cu organisme internaționale

Globalizarea economică presupune o permanentă consolidare a eforturilor în scopul cooperării internaționale în domeniul politicii de concurență. Principalele căi prin care Consiliul Concurenței poate să contribuie la promovarea celor mai bune practici în aplicarea regulilor de concurență sunt reprezentate de cooperarea cu autorități similare din diferite țări. Astfel de colaborări oferă posibilitatea efectuării de schimburi utile de informații specifice, precum și susținerii reciproce în vederea promovării culturii concurenței în economiile naționale și în rezolvarea unor cazuri similare de încălcare a legislației de concurență.

De asemenea, participarea Consiliului Concurenței la lucrările unor organisme internaționale, cum ar fi Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), Rețeaua Autorităților de Concurență Europene (ECA), Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) sau ICN (Rețeaua Internațională de Concurență) are ca rezultat creșterea notorietății autorității pe plan internațional și accesul la o platformă de bune practici în domeniul concurenței, ce pot fi ulterior preluate în legislația și practica națională.

• Relații bilaterale

Printre cele mai importante evenimente care au avut loc la nivel bilateral s-au numărat:

- participarea la schimbul de experiență organizat de autoritatea de concurență din Bulgaria, ce a avut ca temă **experiența și provocările înregistrate în procesul de combatere a practicilor**

²² Astfel, CEJ a lăsat la latitudinea instanțelor naționale reglementarea accesului la informațiile confidențiale protejate de programele de clemență, în funcție de interesul legitim al părților.

anticoncurențiale. Acțiunea a avut ca principal scop efectuarea unui schimb de experiență între reprezentanții autorităților cu care autoritatea de concurență din Bulgaria colaborează. În cadrul acestei acțiuni, reprezentanții Consiliului Concurenței au susținut o prezentare cu tema „Abuzul de poziție dominantă și cazuri recente ale Consiliului Concurenței din România”.

- participarea Consiliului Concurenței la evenimentele care au marcat **aniversarea a 5 ani de la înființarea autorității de concurență din Serbia**, în data de 12 aprilie, la Belgrad. Aceste evenimente au inclus o sesiune aniversară introductivă și un workshop cu tema „Sanctiuni și remedii – criterii pentru stabilirea tipului și nivelului amenzi”. Aceste reuniuni s-au bucurat de participarea șefilor de autorități din mai multe țări europene, precum și a unor experți din partea Comisiei Europene și UNCTAD.
- vizita la Oficiul pentru Comerț Loial din Marea Britanie (OFT - Office of Fair Trading) a Președintelui Consiliului Concurenței în perioada 10-11 noiembrie 2011. Pe ordinea de zi a reuniunii s-au regăsit aspecte importante din punct de vedere concurențial din sectorul bancar, piața achizițiilor publice și sectorul alimentar. O altă tematică abordată a fost cea referitoare la delimitarea competențelor între autoritățile de concurență și cele de reglementare, cadrul legal aplicabil și mecanismele de cooperare inter-instituțională.

• Organisme internaționale

OCDE

Anul 2011 a marcat **înnoirea cu unanimitatea membrilor OCDE a statutului de observator acordat României, reprezentată de Consiliul Concurenței, la Comitetul de concurență** al acestei importante organizații internaționale pentru perioada 2012-2013.

În același timp, s-au intensificat și eforturile de demonstrare a capacității Consiliului Concurenței de a-și asuma rolul de observator activ, prin contribuții scrise, prin intervenții și participări în cadrul reuniunilor, precum și prin derularea activității de promotor regional al bunelor practici în domeniu.

În vederea asimilării la nivel instituțional a Recomandării Consiliului OCDE privind evaluarea impactului propunerilor de reglementări din punct de vedere al regulilor de concurență, Consiliul Concurenței a acordat o atenție deosebită completării de către inițiatorii de proiecte de acte normative a analizei impactului propunerilor de reglementări din punct de vedere al regulilor de concurență și ajutor de stat în metodologia de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice în România, potrivit Hotărârii de Guvern²³ adoptate în 2010 ca urmare a intervenției autorității române de concurență.

Mai mult, în 2011, Instrucțiunile emise de Comitetul de Concurență OCDE privind modalitățile de detectare a licitațiilor trucate în domeniul achizițiilor publice au fost transpuse și detaliate într-un Ghid al Consiliului Concurenței de detectare a licitațiilor trucate. Acest document a fost diseminat în rândul autorităților contractante publice centrale și locale din România, acțiunea urmând a fi continuată în anul 2012

Printre rezultatele semnificative obținute în activitatea în cadrul OCDE menționăm:

- o participarea Consiliului Concurenței cu contribuții naționale pe teme relevante pentru evoluția actuală a politicii de concurență la nivel internațional, atât cu ocazia reuniunilor Comitetului de Concurență OCDE din februarie, iunie și octombrie 2011, cât și cu ocazia celei de-a X-a sesiuni a Forumului Global de Concurență, după cum urmează:

²³ Hotărârea de Guvern nr. 219/24.03.2010 pentru modificarea și completarea Anexei la Hotărârea de Guvern nr. 1361/27 septembrie 2006 privind conținutul instrumentului de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse aprobării Guvernului.

- aspecte instituționale și procedurale ale relației între autoritatea de concurență și instanțele naționale;
 - analiza economică în controlul concentrărilor economice;
 - apărarea întreprinderilor pe baza comportamentului reglementat;
 - probleme de concurență specifice porturilor;
 - remedii în cazurile de concentrări economice;
 - conformarea mediului de afaceri cu regulile de concurență;
 - analiza ex-post a deciziilor în domeniul concentrărilor economice;
 - evoluții în domeniul politicii și legii concurenței în România în anul 2010.
- o susținerea de prezentări și de intervenții în cadrul a cinci seminarii și conferințe organizate sub egida Centrului Regional de Concurență OCDE de la Budapesta, pe teme cum ar fi:
 - coluziunea - teorie și probe – prezentarea cazului cartelului școlilor de șoferi;
 - problemele de ordin concurențial care pot apărea în cazurile în care întreprinderile concurente cooperează pentru realizarea unor obiective aparent legitime – prezentarea cazului referitor la împărțirea clienților de către întreprinderile concurente pe piața pensiilor obligatorii administrate privat (Pilonul II);
 - utilizarea analizei economice în practica autorităților de concurență;
 - *Competition litigation* – prezentarea unei lucrări privind analiza de către instanțele judecătorești a probelor din două cazuri instrumentate de către autoritatea de concurență și aflate în instanță, respectiv A&A Medical SRL vs Consiliul Concurenței și Carpatcement vs Consiliul Concurenței.

ICN

În anul 2011, în calitate sa de membru al ICN, Consiliul Concurenței a continuat activitățile derulate în cadrul grupurilor de lucru ale rețelei privind cartelurile, concentrările economice, comportamentul unilateral al firmelor dominante, eficiența unei autorități de concurență și promovarea politicii de concurență.

Printre rezultatele semnificative ale activității Consiliului Concurenței în cadrul ICN în 2011, menționăm următoarele:

- Președintele Consiliului Concurenței a moderat o sesiune *break-out* a conferinței anuale ICN Haga 2011, cu tema „Strategii pentru a promova conștientizarea și utilizarea programelor de clemență” și a avut o prezentare intitulată „Strategia de promovare a politicii de clemență în România”.
- Au fost elaborate și transmise către autoritatea de concurență din Olanda răspunsurile Consiliului Concurenței referitoare la Proiectul special privind bunăstarea consumatorilor, proiect ale cărui rezultate au fost diseminate cu ocazia conferinței anuale.
- Au fost elaborate și transmise coordonatorilor Grupului de lucru ICN privind eficiența autorităților răspunsurile Consiliului Concurenței la chestionarul privind managementul cunoștințelor, proiect diseminat de acest grup de lucru cu ocazia conferinței anuale.
- Inspectorii Consiliului Concurenței au participat la 9 teleconferințe și teleseminarii ICN.
- Participarea unui membru al Plenului Consiliului Concurenței la Atelierul de lucru anual privind cartelurile, găzduit de Comisia Europeană la Bruges, în perioada 10-13 octombrie 2011.

ECA

Consiliul Concurenței a participat la reuniunea plenară a ECA, organizată la Varșovia de autoritatea de concurență din Polonia, ocazie cu care Președintele Consiliului Concurenței a prezentat noile amendamente aduse Legii concurenței, precum și cele mai importante cazuri aflate în derulare. Cu acest prilej, autoritatea română de concurență și-a exprimat intenția de a-și prezenta candidatura pentru organizarea acestei reuniuni în anul 2013.

- **Cooperarea între autoritățile de concurență din zona Marea Neagră-Marea Caspică**

Inițiativa Consiliului Concurenței de a extinde cooperarea din regiunea Marea Neagră-Marea Caspică a fost o consecință a fructificării relațiilor sale bilaterale anterioare cu autoritățile de concurență din Federația Rusă, Bulgaria, Turcia, Armenia și Ucraina. Aceasta inițiativă, demarată în 2010, a continuat în anul 2011 printr-o serie de activități, precum:

- participarea unei delegații conduse de Președintele Consiliului Concurenței la conferința internațională organizată la Chișinău de autoritatea de concurență din Republica Moldova. Conferința a avut ca temă „Modalități de depășire a crizei: rolul autorităților de concurență, perspective, probleme întâmpinate”.
- participarea la evenimentele care au marcat aniversarea a 20 de ani de la Independența Republicii Kazahstan. Aceste evenimente au inclus o conferință internațională privind concurența cu două secțiuni: „Practici eficiente în depistarea cartelurilor” și „Promovarea culturii concurenței - factor eficient de dezvoltare a politicii de concurență”.
- participarea Vicepreședintelui Consiliului Concurenței la a 20-a aniversare a autorității de concurență din Federația Rusă și la întâlnirea jubiliară a Consiliului Interstatal privind Politica Antimonopol din cadrul Comunității Statelor Independente. Prezentarea Consiliului Concurenței a avut ca subiect principal modul în care se efectuează inspecțiile inopinate în România.
- participarea unei delegații conduse de Vicepreședintele Consiliului Concurenței la evenimentele care au marcat aniversarea a 10 ani de la înființarea autorității de concurență din Armenia. Aceste evenimente au inclus un atelier de lucru cu tema „Dominanța: consecințe și provocări” și o conferință internațională care a avut ca scop diseminarea rezultatelor evaluării voluntare efectuate de UNCTAD privind politica și dreptul concurenței în Armenia. Delegația Consiliului Concurenței a susținut o prezentare cu tema „Abuzul de poziție dominantă în România: politica și jurisprudența recentă”.
- masa rotundă organizată de Consiliul Concurenței, în data de 20 octombrie 2011 la București, cu participarea conducerii autorităților de concurență din zona Mării Negre – Mării Caspice. Întâlnirea a avut ca scop dezbaterile ultimelor evoluții înregistrate în domeniul concurenței de către autoritățile participante, precum și efectuarea unui schimb de informații cu privire la concurență în domeniul achizițiilor publice.

3.3. Consiliul Concurenței – furnizor de asistență tehnică

Proiectul de Twinning (înfrățire instituțională) reprezintă modalitatea clasică de acordare de asistență tehnică pentru îmbunătățirea capacității unei autorități de concurență tinere de a funcționa la standarde europene.

Începând cu luna martie 2011, Consiliul Concurenței, în cooperare cu autoritățile de concurență din Austria și Letonia, acordă asistență tehnică Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC) din Republica Moldova pe o perioadă de 18 luni, în cadrul Proiectului de Twinning *Support to implementation and enforcement of competition and State aid policy* (Sprijin pentru implementarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat). Consiliul Concurenței deține calitatea de lider de proiect, fiind responsabil și de îndeplinirea obiectivelor uneia dintre cele trei componente ale proiectului, respectiv cea privind ajutorul de stat.

Proiectul contribuie la dezvoltarea capacității ANPC de instrumentare a cazurilor de concurență prin introducerea unor tehnici noi de detectare și sancționare a practicilor anticoncurențiale, precum și la crearea unui pachet legislativ în domeniul ajutorului de stat, în concordanță cu Acordul de parteneriat încheiat între Uniunea Europeană și Republica Moldova.

În anul 2011, printre rezultatele obținute în cadrul proiectului cu contribuția experților Consiliului Concurenței sau în colaborare cu omologii din cadrul autorităților de concurență partenere, amintim următoarele documente și proiecte de acte normative:

- În cadrul componentei proiectului privind întărirea capacității administrative a ANPC:
 - Raport de evaluare a capacității instituționale a ANPC;
 - Evaluarea procedurilor interne ale ANPC;
 - Strategia de dezvoltare a ANPC 2012-2014;
 - Proceduri interne în domeniul ajutorului de stat - procedura de acordare a asistenței tehnice în domeniul ajutorului de stat și procedura de adoptare a deciziilor de ajutor de stat.
- În cadrul componentei privind concurența, observații și recomandări pe marginea proiectului de Lege a concurenței.
- În cadrul componentei privind ajutorul de stat:
 - Proiect de lege a ajutorului de stat;
 - Document de poziție privind susținerea introducerii legii ajutorului de stat în Moldova;
 - Șapte proiecte de regulamente în domeniul ajutorului de stat vizând: ajutoarele regionale, cele pentru cercetare-dezvoltare, referitoare la protecția mediului, *de minimis*, salvare și restructurare, procedura de notificare, analiză, investigare și adoptare a deciziilor de ajutor de stat, precum și privind monitorizarea, raportarea și elaborarea registrului de ajutoare de stat.

Toate proiectele de acte normative propuse de către experții Consiliului Concurenței au fost elaborate în conformitate cu cadrul legislativ comunitar, având în vedere necesitatea respectării obligațiilor asumate de către Republica Moldova în demersurile de încheiere a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Comprehensiv cu Uniunea Europeană.

Trebuie menționat și faptul că reprezentanții României în proiect au participat alături de experții ANPC la toate dezbaterile publice și din Parlamentul Republicii Moldova privind adoptarea acestor proiecte de acte normative. În prezent, aceste proiecte de legi sunt în fază finală de adoptare.

Proiectul de înfrățire instituțională continuă și în anul 2012, vizând, în special, atât acordarea de asistență tehnică autorității de concurență din Moldova în ceea ce privește aplicarea regulilor din domeniul concurenței și ajutorului de stat, cât și crearea unui mecanism eficient și transparent de acordare și inventariere a ajutoarelor de stat. Pe lângă acestea, proiectul va susține ANPC în realizarea unei promovări intense a noilor reglementări specifice și a rolului autorității de concurență în dezvoltarea unei economii de piață funcționale.

Totodată, Consiliului Concurenței a depus o ofertă pentru viitorul **program de asistență tehnică în domeniul ajutorului de stat** de care va beneficia autoritatea de concurență din Macedonia. Participarea la concursul de oferte a contribuit la consolidarea imaginii internaționale a Consiliului Concurenței, ca autoritate activă și potențial furnizor de asistență tehnică în regiune.

De asemenea, în anul 2011, a avut loc vizita de studiu în domeniul ajutorului de stat a reprezentanților autorităților din Ucraina, organizată și finanțată în cadrul proiectului comunitar „**Armonizarea concurenței și achizițiilor publice din Ucraina cu standardele europene**”. Guvernul Ucrainei și-a exprimat interesul să efectueze un schimb de experiență cu noile state membre UE în ceea ce privește ajutorul de stat. În acest sens, DG Concurență a recomandat România ca fiind un bun exemplu. În cadrul acestei vizite s-au purtat discuții pe următoarele tematici: sistemul de control al ajutoarelor de stat în România, raportarea ajutoarelor de stat, legislația primară și secundară în domeniul ajutoarelor de stat înainte de aderarea la Uniunea Europeană, precum și aspecte instituționale.

Proiectele derulate în cadrul programului TAIEX, instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații din cadrul Comisiei Europene, Directoratul General pentru Extindere, reprezintă un alt instrument important la care Consiliul Concurenței a apelat pentru a împărtăși din experiența în domeniul concurenței și ajutorului de stat autorităților de concurență mai tinere din țări din afara spațiului comunitar, cum ar fi Bosnia-Herțegovina, Albania, Libia, Turcia. Experții Consiliului Concurenței au participat în anul 2011 la patru astfel de misiuni TAIEX.

3.4. Instruire profesională în cadrul activităților internaționale

- **Stagii la Comisia Europeană**

În decursul anului 2011, trei inspectori de concurență au participat la stagii de pregătire profesională la Comisia Europeană. Stagiile au avut ca obiective principale asimilarea reglementărilor comunitare, a procedurilor și activităților Comisiei Europene, în special, în domeniul controlului concentrărilor economice și al politicilor regionale, precum și colaborarea concretă în cadrul unor echipe însărcinate cu analiza controlului unor cazuri de concentrări economice, respectiv cu analiza elementelor de ajutor de stat și achiziții publice.

- **Academia de Drept European (ERA)**

Participarea anuală la evenimentele ERA asigură o continuă pregătire profesională a experților Consiliului Concurenței. În anul 2011, Consiliul Concurenței a fost prezent la două evenimente care au permis familiarizarea cu ultimele tendințe și reglementări la nivel european în domeniul ajutorului de stat și cu dreptul european în domeniul achizițiilor publice.

Astfel, participarea la „Forumul de Drept European în domeniul ajutorului de stat” a permis familiarizarea delegației Consiliului Concurenței cu ultimele dezvoltări legislative în ceea ce privește politica pentru salvarea și restructurarea sectorului bancar, ajutorul de stat de natură fiscală, precum

și serviciile de interes economic general, dar și cu jurisprudența europeană privind cazurile cele mai relevante din domeniul ajutorului de stat.

- **Instruire în domeniul Forensic IT**

Tehnicile Forensic IT permit analiza și recuperarea datelor în format electronic. Utilizarea acestor tehnici este deosebit de utilă în activitatea unei autorități de concurență, în special, în cadrul inspecțiilor inopinate.

Instruirea în materie se desfășoară în cadrul unui proiect multianual derulat la nivelul instituției. Pe parcursul anului 2011, s-a urmărit pregătirea cadrului necesar participării la proiectul comunitar de instruire în acest domeniu²⁴, ce este finanțat din fonduri europene și prevăzut a se desfășura în perioada 01.09.2011 – 31.08.2014. Un specialist IT din cadrul Consiliului Concurenței a fost desemnat drept coordonator pentru zona țărilor din Europa de Est pentru una din componentele importante ale acestui proiect de instruire. De asemenea, pe parcursul anului 2011, s-a realizat și dotat tehnic un Laborator Forensic IT.

²⁴ Programul de instruire profesională în domeniul antitrust și de schimburi de experiență între specialiști Forensic IT, EATEP_FIT.

Capitolul 4

ACȚIUNI DE PROMOVARE

Promovarea regulilor de concurență este o activitate desfășurată de autoritatea de concurență prin mijloace ce nu sunt legate direct de aplicarea efectivă a legii. Acestea se referă, în special, la întărirea relațiilor de cooperare cu alte instituții și la creșterea încrederii tuturor părților interesate în beneficiile aduse de concurență (ministere și instituții de stat, agenți economici, magistrați, organizații profesionale și sindicale, organizații neguvernamentale, consumatori etc.). Promovarea regulilor de concurență se realizează prin participarea la întâlniri (mese rotunde/seminarii/susținerea de prelegeri) organizate atât în București, cât și la nivel local, care vizează anumite grupuri țintă: mediul de afaceri, administrația publică locală, reglementatorii anumitor piețe sau alte autorități de concurență din regiune.

- **Colaborare cu alte instituții**

În anul 2011, au fost încheiate protocoale de colaborare cu Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Universitatea București – Facultatea de Drept și cu Patronatul Confindustria România. Protocolul de colaborare cu Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a încheiat în cadrul Modulului de Licitatii Trucate, înființat la nivelul Consiliului Concurenței în luna noiembrie 2010. Una dintre principalele realizări din cadrul Modulului de Licitatii Trucate în anul 2011 a fost eliminarea autorizației de la producător/dealer ca cerință în documentația de atribuire. Totodată, Consiliul Concurenței a elaborat și diseminat „Ghidul privind detectarea licitațiilor trucate” la 111 autorități publice contractante din cadrul administrației publice centrale și locale.

Pentru a intensifica dialogul cu structurile parlamentare, în anul 2011 au fost realizate 4 întâlniri cu comisiile parlamentare privind zonele adiacente de interes (de exemplu, Comisa de Buget, Finanțe, Bănci și Piața de Capital, Comisia de Politică Economică, Industrie și Servicii). De asemenea, pe parcursul revizuirii cadrului legislativ din domeniul concurenței, au avut loc întâlniri săptămânale cu comisiile parlamentare. Pe de alta parte, a fost păstrat un contact permanent cu șefii de comisii, parlamentari și europarlamentari.

În anul 2011, au fost estimate efectele modificării legislației în domeniul contractelor de credit pentru consumatori, care au fost rezultatul intervenției comune din anul 2010 a Consiliului Concurenței și a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (a se vedea subcapitolul 2.6).

- **Consultări publice**

În anul 2011, Consiliul Concurenței a organizat două evenimente dedicate consultării cu toți factorii interesați pe tema concluziilor anchetei sectoriale pe piața distribuției angro de medicamente, precum și în cazul angajamentelor acceptate de autoritatea de concurență în cadrul investigației privind posibila încălcare a Legii concurenței și a normelor comunitare de concurență de către Liga Profesionistă de Fotbal și membrii acesteia, respectiv de către Federația Română de Fotbal și membrii acesteia, cu privire la vânzarea în comun a drepturilor comerciale asupra competițiilor fotbalistice.

De asemenea, rapoartele finale neconfidențiale ale anchetelor sectoriale finalizate în anul 2011 au fost supuse consultării tuturor celor interesați prin publicarea lor pe site-ul instituției.

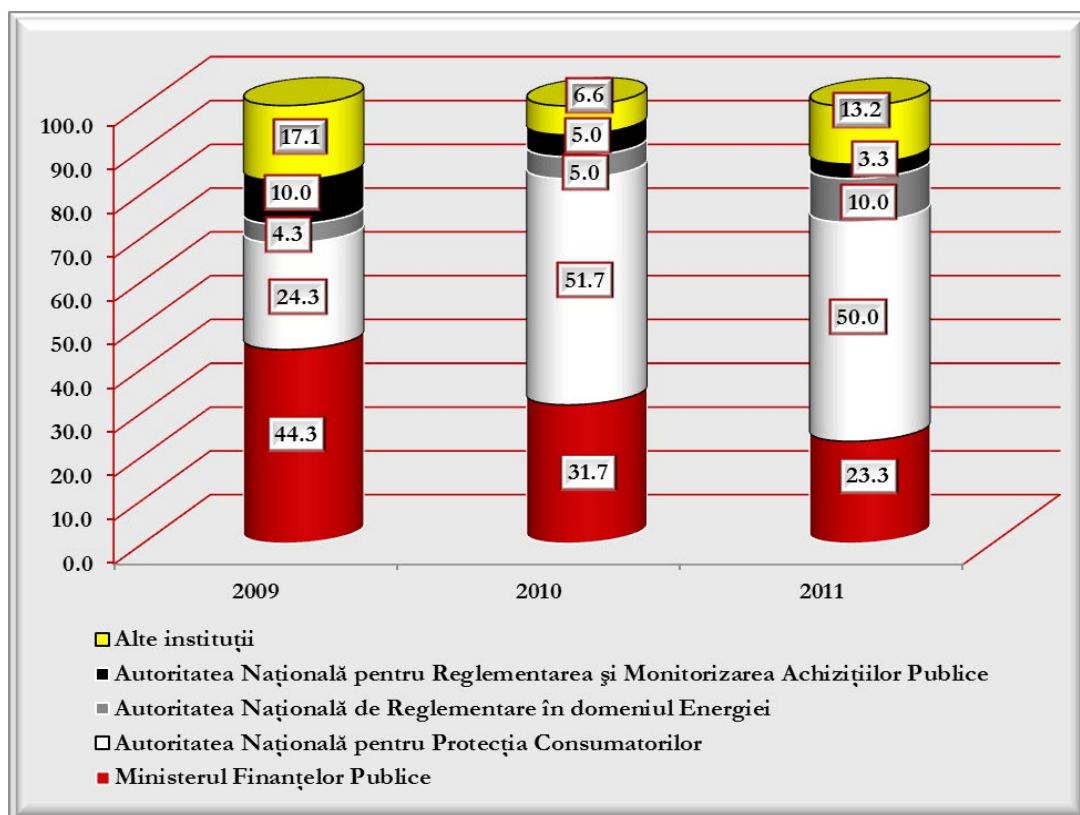
- **Relația cu mass-media**

Numărul aparițiilor în presă a fost de 4.950, în creștere cu 48% față de anul 2010, și de 2,7 ori mai ridicat comparativ cu 2009. Acest fapt demonstrează creșterea eforturilor de comunicare ale instituției, cât și un nivel de interes mai ridicat al mass-media de a prelua informații privind Consiliul Concurenței și domeniul său de activitate. Dintre acestea, 65% au fost relatări ale activității autorității române de concurență, 25% au fost articole pozitive la adresa instituției, restul de 10% fiind materiale negative.

Au fost organizate 15 evenimente de presă, cu 25% mai mult decât în anii 2010 și 2009 și au fost transmise 50 de comunicate de presă.

Gradul de transparență al Consiliului Concurenței, datorat inclusiv unei comunicări eficiente cu publicul larg, s-a îmbunătățit. Acest fapt este dovedit de scăderea numărului solicitărilor de informații de interes public, cât și al petițiilor care nu cădeau în aria de competență a autorității române de concurență, fiind redirectionate către alte instituții și autorități. Evoluția structurii acestor documente în funcție de instituția/autoritatea competentă în perioada 2009-2011 este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 17. Structura petițiilor redirectionate către alte instituții în funcție de instituția competentă (% în total petiții), 2009-2011

În ceea ce privește numărul de solicitări de informații depuse în baza legislației privind accesul la informații publice, acesta s-a redus cu 35,3% față de anul 2010 și cu 71,2% comparativ cu anul 2009.

În anul 2011, Consiliul Concurenței a continuat publicarea de buletine trimestriale, revista *Concurența – studii, analize și cercetări privind protecția concurenței economice*, coordonată de domnul Consilier de concurență József Nándor Nemény, materiale și ghiduri în domeniul concurenței și al ajutorului de stat. Site-ul oficial instituției (www.consiliulconcurenței.ro) a fost îmbunătățit, informația prezentată fiind mai ușor accesibilă tuturor celor interesați. Acesta a fost accesat de peste 116.900 ori, în procent de aproximativ 90% de utilizatori din România. Pagina de internet a Rețelei de Ajutor de Stat (www.ajutordestat.ro) a contribuit la îndeplinirea rolului instituției de punct național de informare în domeniu. A fost continuată funcționarea paginii de internet dedicate Modulului de clemență

(www.clementa.ro), ce cuprinde toate informațiile relevante în ceea ce privește condițiile aplicării politicii de clemență și a fost **creată o pagină special dedicată** Consiliului de supraveghere în domeniul feroviar (www.consiliulferoviar.ro).

Evoluția numărului de apariții în presă, al comunicatelor de presă, al conferințelor de presă, al numărului de cereri privind informațiile de interes public, precum și cel al petițiilor/cererilor redirectionate către instituțiile competente sunt prezentate în secțiunea **Statistici**.

- **Centrul de studii în dreptul concurenței**

Centrul de studii în dreptul concurenței este o unitate de cercetare științifică fără personalitate juridică, funcționând în cadrul Facultății de Drept a Universității din București.

Centrul a fost înființat în anul 2011 în baza unei convenții încheiate între Consiliul Concurenței și Facultatea de Drept a Universității din București și își propune să promoveze cercetarea științifică în domeniul dreptului concurenței, analizând aspecte esențiale ale legislației și practicii în această ramură a dreptului deosebit de tehnică și, în același timp, esențială pentru funcționarea economiei.

În acest scop, centrul organizează seminarii, dezbateri, conferințe, colocvii, simpozioane, la care participă, alături de specialiști români sau străini, studenți și masteranzi. În anul 2011, temele abordate au fost: „Legea concurenței nelocale - propuneri de lege *ferenda*” și „Regimul sancționator contravențional sub regimul Legii concurenței nr. 21/1996”.

- **Sondaj de opinie în domeniul concurenței**

Pentru a evalua gradul de cunoaștere al publicului larg cu privire la domeniul concurenței, în anul 2011, Consiliul Concurenței a efectuat un sondaj de opinie pe un eșantion național reprezentativ pentru populația în vârstă de 18 -70 ani, fiind intervievate 1.036 persoane.

62% dintre respondenți au considerat drept ilegală participarea, în mod concertat, cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte. 58% dintre respondenți au recunoscut ca fiind o practică anticoncurențială eliminarea de pe piață a concurenților, limitarea sau împiedicarea accesului pe piață și înțelegerile de a nu cumpăra de la sau de a nu vinde către anumite companii, fără o justificare rezonabilă. O altă acțiune considerată ilegală este, pentru 56%

dintre cei chestionați, aplicarea unor condiții inegale pentru prestații echivalente, provocând în acest fel, unora dintre ei, un dezavantaj în poziția concurențială. Împărțirea piețelor de desfacere sau a surselor de aprovizionare (pe criteriu teritorial, al volumului de vânzări și achiziții ori pe alte criterii), limitarea sau controlul producției, distribuției, dezvoltării tehnologice sau a investițiilor, precum și stabilirea prețurilor împreună cu concurenții au fost considerate ilegale de doar aproximativ 40% dintre respondenți.

- **Prezentarea Raportului Anual 2010 al Consiliului Concurenței**

În cadrul evenimentului intitulat „Consiliul Concurenței: realizări și perspective”, organizat în data de 12 aprilie 2011, a fost lansat **Raportul de activitate** al Consiliului Concurenței pentru anul 2010.

La eveniment au participat, în calitate de lectori, domnul Frederic Jenny, Președinte al Comitetului de Concurență OCDE, domnul Helmuth Schröter, profesor la Universitatea Saarland din Germania și fost Director al DG Concurență din cadrul Comisiei Europene, doamna Anca Chiriță, cercetător în domeniul concurenței, Universitatea Saarland, Germania, doamna Livia Constantinescu, membru al Comitetului de concurență, AmCham România, domnul Iulian Iancu, Președintele Comisiei pentru Industrie și Servicii a Camerei Deputaților, domnul Cătălin Marinescu, Președinte al Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații și Marian Ivan, director adjunct în cadrul Consiliului Concurenței.

Dezbaterile au fost organizate în cadrul unui panel cu tema „Importanța acordării accesului la facilități esențiale în vederea creării de piețe concurențiale în industriile de rețea”, moderat de domnul Valentin Mircea, Vicepreședinte al Consiliului Concurenței.

Raportul poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurente.ro/publicatii/rapoarte_anuale.

- **Lansarea Raportului anual asupra stării concurenței**

În data de 21 octombrie 2011, Consiliul Concurenței a lansat spre dezbateră publică Raportul **Mediul concurențial românesc - evoluții în sectoare esențiale**.

Prezentarea raportului a fost susținută de domnul Bogdan M. Chirițoiu, Președintele Consiliului Concurenței, în cadrul sesiunii inaugurale a evenimentului, în prezența domnului Joaquin Almunia, Vicepreședinte al Comisiei Europene și Comisar european pentru concurență. În discursul său, reprezentantul Comisiei Europene a apreciat activitatea depusă de autoritatea română de concurență. La acest eveniment au participat un număr impresionant de reprezentanți ai autorităților de reglementare, ai Guvernului și ai altor autorități publice, membri ai Parlamentului României, președinți ai camerelor de comerț și industrie, reprezentanți ai organizațiilor patronale, ai asociațiilor profesionale, mediului juridic și academic, reprezentanți ai mass-media, precum și ai organizațiilor societății civile.

De asemenea, acest eveniment s-a remarcat și printr-o importanță expunere internațională, având în vedere participarea conducerii autorităților de concurență din regiunea Marea Neagră-Marea Caspică în calitate de invitați.

Pe marginea rezultatelor analizei sectoarelor **bancar, farmaceutic și achiziții publice**, care au făcut obiectul raportului, în cadrul primei sesiuni de lucru a evenimentului au fost discutate împreună cu europarlamentari români (domnii Petru Luhan și Cristian Bușoi) perspectivele politicii de concurență în contextul măsurilor de relansare economică la nivelul Uniunii Europene.

De asemenea, având în vedere că, pentru prima dată, raportul a inclus și un capitol dedicat indicatorilor utilizați în evaluarea concurenței din sectoare cheie ale economiei naționale, cea de-a doua sesiune de lucru a evenimentului s-a concentrat pe dezbaterile instrumentelor empirice de evaluare a mediului concurențial, alături de domnii Theodor Thanner, Director general al autorității de concurență din Austria, Manuel Sebastiao, Președintele autorității de concurență din Portugalia, Anatoly Golomolzin, Ministru adjunct al Serviciului Antimonopol din Federația Rusă.

Raportul poate fi consultat la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/publicații/rapoarte_anuale.

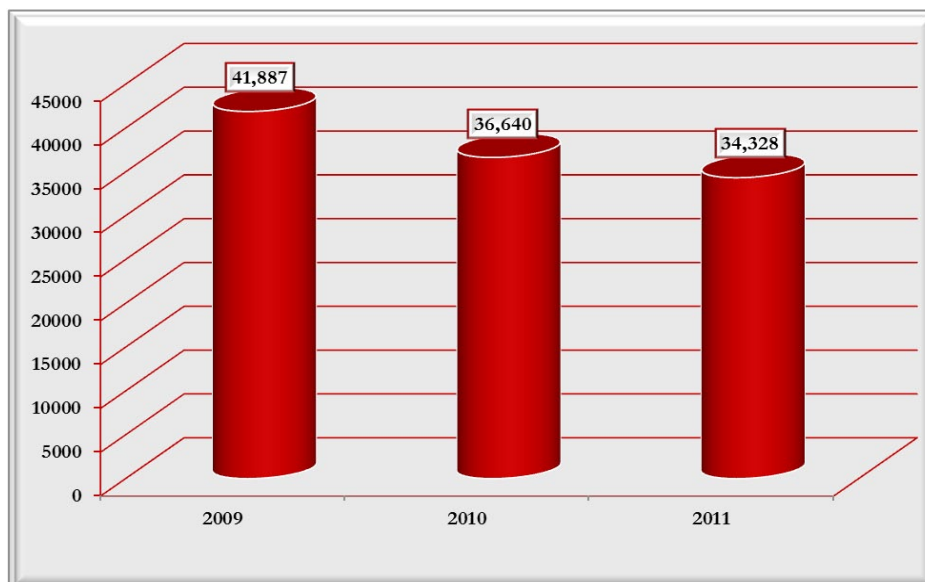
Capitolul 5

RESURSELE CONSILIULUI CONCURENȚEI

- Buget și execuție bugetară**

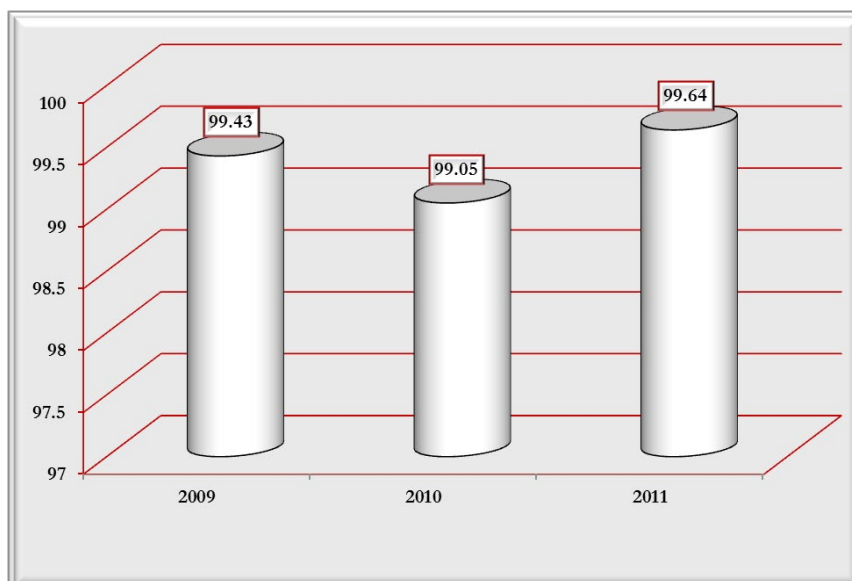
În anul 2011, bugetul Consiliului Concurenței a fost de 34.328 mii lei. Situația comparativă cu anii 2010 și 2009 este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 18. Bugetul acordat (mii lei), 2009-2011

În perioada de analiză, se observă o tendință de reducere, bugetul de care Consiliul Concurenței a beneficiat în anul 2011 fiind cu 6,3% mai mic decât în anul 2010, respectiv mai redus cu 18% față de 2009. Scăderea bugetului alocat instituției în ultimii trei ani este un rezultat al crizei economice și financiare pe care o traversăm și care a afectat inclusiv sectorul public românesc. Cheltuielile cele mai importante (84% din bugetul acordat) au fost cele de personal, situația fiind similară anilor 2010 și 2009.

Graficul nr. 19. Gradul de execuție bugetară (%), 2009-2011

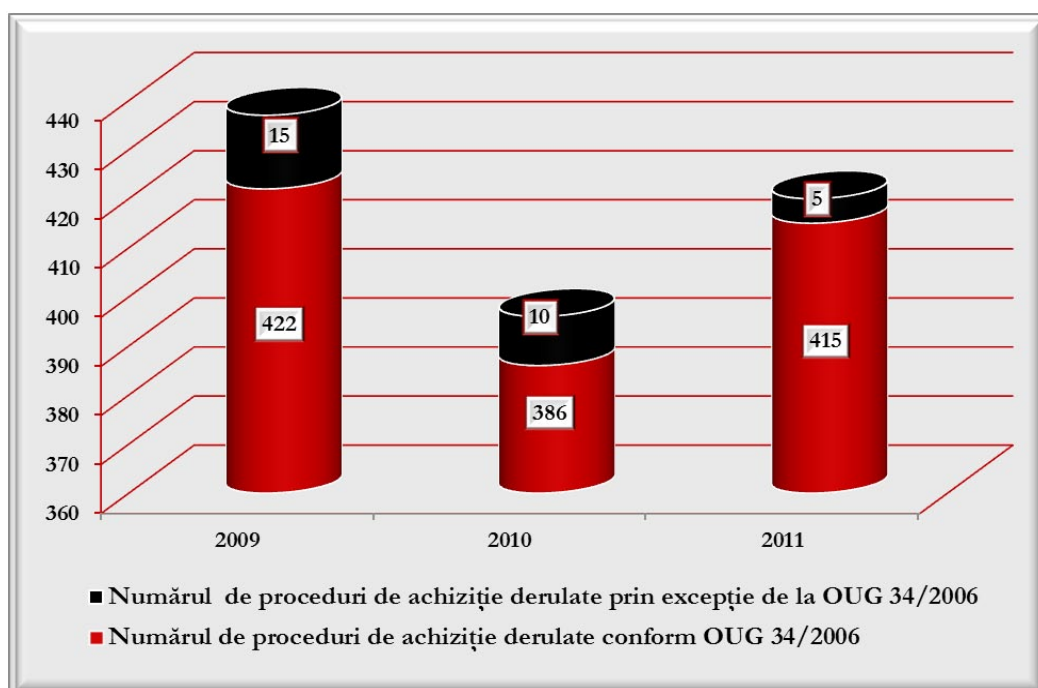

În ceea ce privește execuția bugetară, în anul 2011, s-a înregistrat cel mai ridicat nivel comparativ cu anii 2009 și 2010, respectiv de 99,6%.

Consiliul Concurenței a derulat în anul 2011 un număr de 420 de proceduri de achiziții, în valoare de 4.741.348 lei. Dintre acestea, 5 proceduri au fost realizate prin excepție de la legislația specifică în domeniu, respectiv *OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, cu modificările și completările ulterioare (OUG 34/2006), vizând contractarea utilităților, a asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru autovehicule, servicii poștale etc.

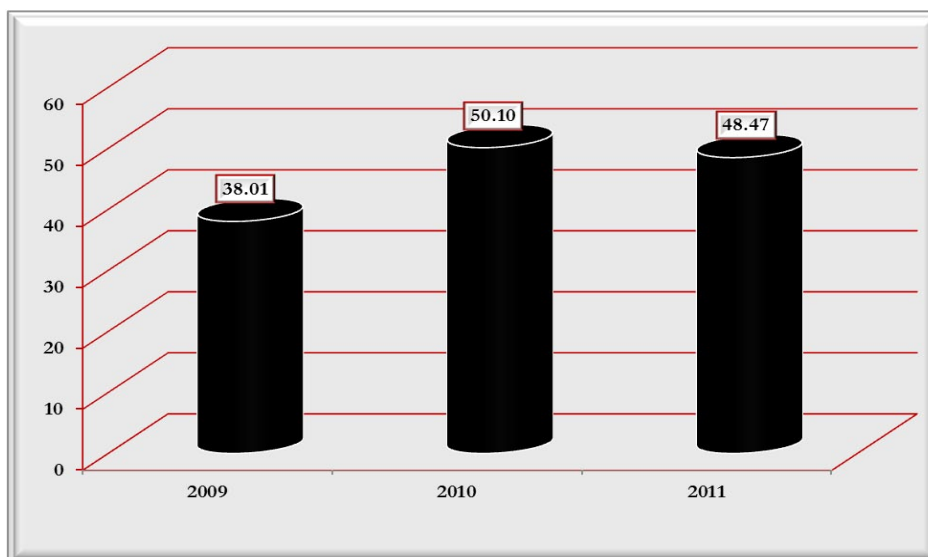
Evoluția din ultimii trei ani în acest domeniu este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 20. Numărul de proceduri de achiziție derulate, 2009-2011

Din punctul de vedere al numărului de proceduri derulate conform legislației specifice achizițiilor publice, 29,4% au fost realizate prin SEAP (Sistemul electronic de achiziții publice), iar prin acest sistem au fost atribuite contracte reprezentând 48,5% din valoarea totală a bunurilor și serviciilor achiziționate în anul 2011 conform OUG 34/2006.

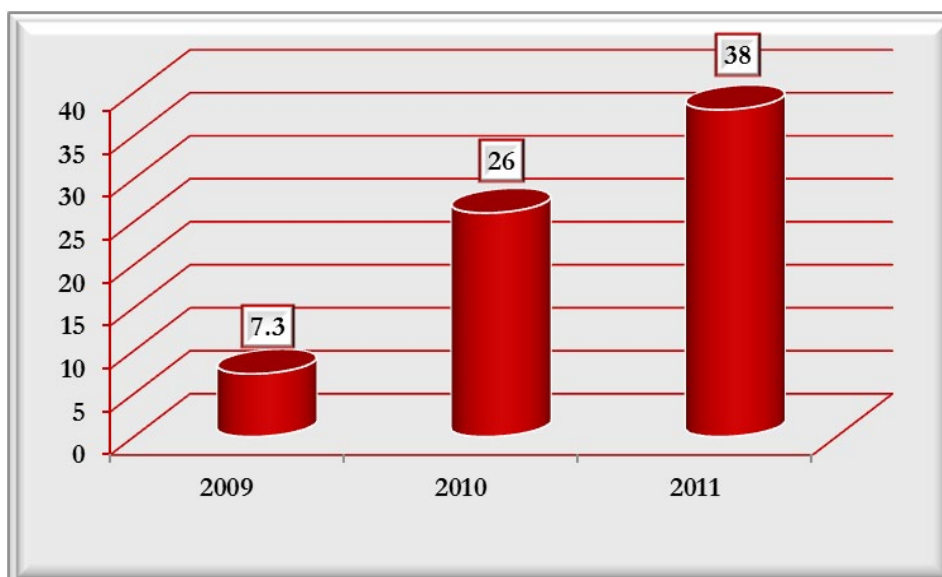
Graficul nr. 21. Ponderea valorii achizițiilor realizate prin SEAP în total valoare achiziții realizate conform OUG 34/2006 (%), 2009-2011

- Proiectele derulate la nivelul instituției**

În anul 2011, Consiliul Concurenței și-a organizat o parte a activității sale pe baza a 19 proiecte. Bugetul cheltuit în acest sens fost de circa 1.960.000 lei, reprezentând aproximativ 38% din bugetul instituției, exceptând cheltuielile de personal.

Graficul nr. 22. Ponderea bugetului alocat proiectelor în total buget al instituției (%), 2009-2011

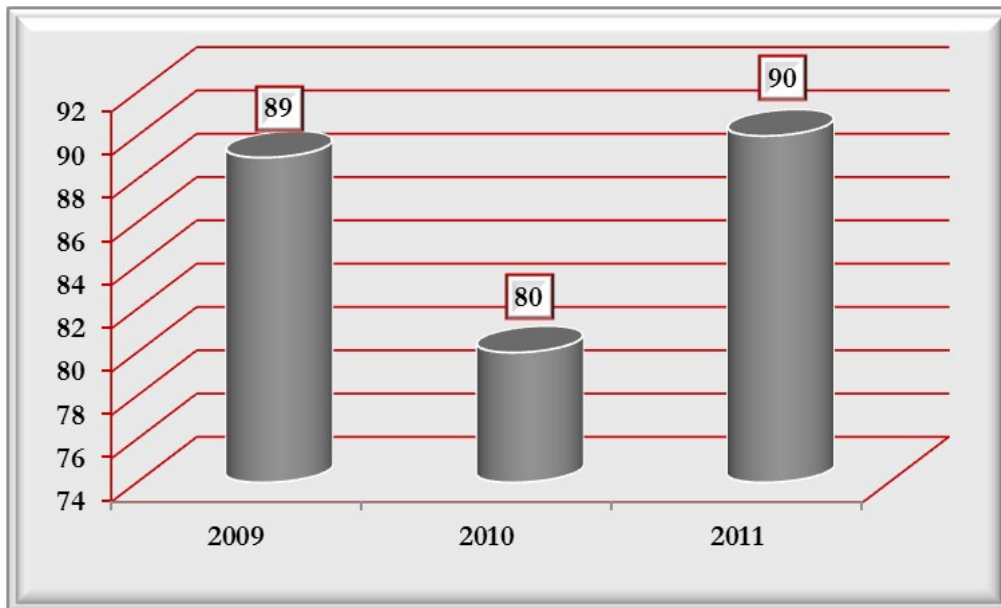

În anul 2011, procentul din bugetul total al instituției, exceptând cheltuielile de personal, ce a fost alocat proiectelor a crescut cu 12 puncte procentuale față de 2010, respectiv cu 30,7 puncte procentuale comparativ cu 2009. Din punctul de vedere al valorii, în anul 2011, bugetul alocat proiectelor a fost de peste 1.960.000 lei, cu aproximativ 12% mai mult comparativ cu 2010 și cu aproape 282%

în creștere față de 2009. Aceste rezultate confirmă tendința clară a Consiliului Concurenței de a-și organiza și desfășura activitatea pe bază de proiecte.

Din punctul de vedere al gradului de realizare a acestor proiecte (execuția bugetară și îndeplinirea indicatorilor de ordin calitativ), în anul 2011 acesta a atins nivelul de 90%, fiind cu 10 puncte procentuale mai ridicat față de 2010 și situându-se la un nivel comparabil cu cel din 2009.

Graficul nr. 23. Gradul de realizare a proiectelor derulate de instituție (%), 2009-2011

În continuare, sunt descrise principalele obiective ale proiectelor derulate în anul 2011 de Consiliul Concurenței.

○ **Core business**

În cadrul acestei categorii s-au realizat 10 proiecte ale căror activități și rezultate au vizat următoarele domenii: ajutor de stat, concurență, afaceri europene, aplicarea legislației în materie de concurență, instruire în domeniul IT (Forensic).

În domeniul **ajutorului de stat**, s-a urmărit:

- realizarea unui studiu de impact privind acordarea de ajutoare de stat în zonele libere;
- creșterea gradului de cunoaștere a problematicei din domeniul ajutorului de stat și optimizarea procesului de reglementare a ajutoarelor de stat;
- consolidarea relației Consiliului Concurenței cu Comisia Europeană în domeniul ajutorului de stat.

În ceea ce privește domeniul **concurenței**, s-a urmărit:

- realizarea/continuarea unor anchete sectoriale;
- crearea de noi metode de detectare a cartelurilor pe baza analizei economice, prin crearea și monitorizarea evoluției unui set de indicatori relevanți;
- evaluarea situației concurenței pe piețele analizate la nivel regional, evaluarea evoluției prețurilor anumitor produse și crearea unei baze de date referitoare la principalii agenți economici care activează pe cele mai importante piețe locale;
- creșterea gradului de analiză a practicilor anticoncurențiale la nivel regional.

Din perspectiva **îmbunătățirii aplicării legislației în domeniul concurenței**, obiectivele au fost:

- realizarea unor mese rotunde cu judecătorii, în scopul îmbunătățirii cunoașterii de către aceștia a aplicării regulilor de concurență și pentru o mai bună motivare a hotărârilor judecătorești pronunțate în domeniul concurenței;
- aprofundarea de către experții juriști pledanți din cadrul Consiliului Concurenței a cunoștințelor de drept comunitar al concurenței, prin participarea la programele de pregătire organizate de Academia de Drept European.

În materia **afacerilor europene și relațiilor internaționale**, țintele au fost următoarele:

- gestionarea participării Consiliului Concurenței în ECN;
- gestionarea participării autorității de concurență la reuniuni externe relevante pentru îndeplinirea rolului sau de autoritate națională de contact în domeniul ajutorului de stat;
- gestionarea participării Consiliului Concurenței la reuniunile de coordonare a afacerilor europene, organizate de Ministerul Afacerilor Externe și Departamentul Afacerilor Europene/ Ministerul Afacerilor Europene;
- facilitarea schimburilor de experiență pe probleme specifice.

Din punctul de vedere al **dezvoltării competențelor inspectorilor de concurență în domeniul recuperării și analizării de date stocate în mediile digitale**, s-a urmărit instruirea inspectorilor din cadrul compartimentului IT în cadrul unui proiect derulat de autoritatea de concurență din Italia și finanțat din fonduri europene.

○ Strategice

În cadrul acestei categorii s-au realizat trei proiecte orientate către creșterea performanței angajaților, eficientizarea activității instituției și consolidarea imaginii instituției pe plan extern, prin:

- creșterea nivelului de pregătire profesională și de expertiză a personalului instituției;
- îmbunătățirea sistemului de evaluare a performanțelor profesionale ale angajaților prin introducerea posibilității de evaluare încrucișată (360°);
- facilitarea acordării de asistență tehnică de specialitate Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței din Republica Moldova, în vederea derulării în bune condiții a Proiectului de Twinning.

○ Logistică

În vederea consolidării capacității administrative a instituției s-a realizat un proiect care vizează achiziționarea de echipamente specifice IT (serve, computere etc.), în vederea înlocuirii celor uzate fizic și moral.

○ Vizibilitate

Cele două proiecte din această secțiune și-au propus creșterea vizibilității instituției prin câteva acțiuni care vizează anumite grupuri țintă, considerate relevante pentru activitatea Consiliului Concurenței:

- promovarea noilor reglementări privind condițiile și criteriile de aplicare a politicii de clemență;
- creșterea vizibilității instituției.

○ Promovare

În cadrul acestei secțiuni s-au derulat trei proiecte în scopul de a:

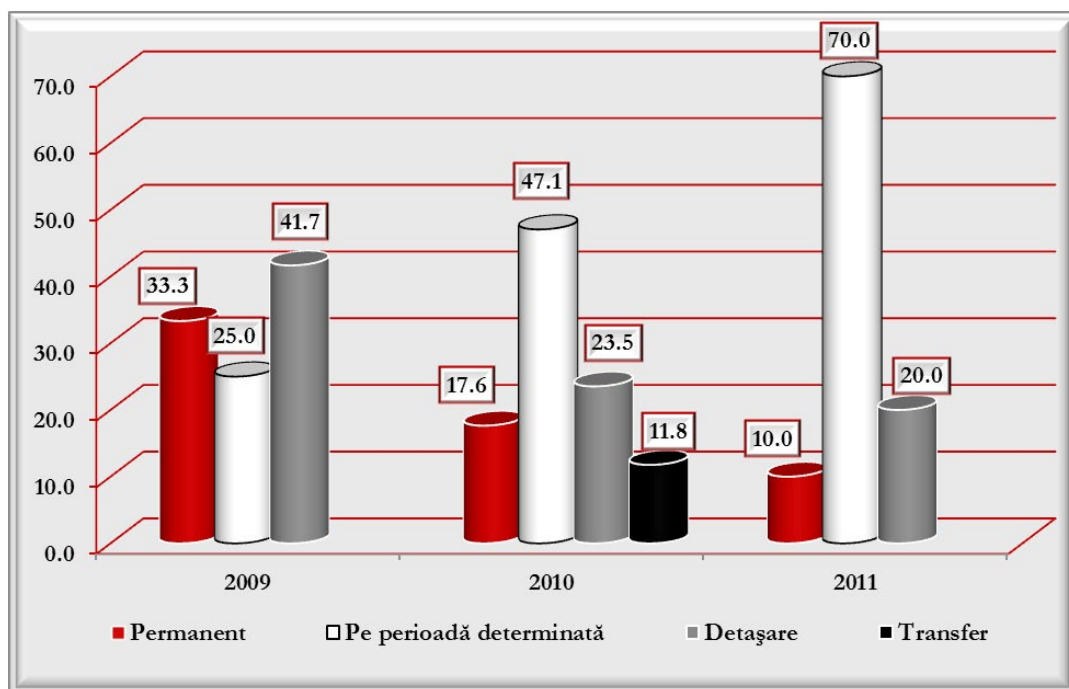
- promova regulile de concurență în diferite medii;
- promovarea acțiunilor, dar mai ales, a rezultatelor activității instituției.

• Resursele umane

Exceptând membrii Plenului Consiliului Concurenței, în anul 2011, personalul autorității române de concurență a fost format din 286 de angajați, în scădere cu 3% față de 2010 și cu circa 4% comparativ cu anul 2009.

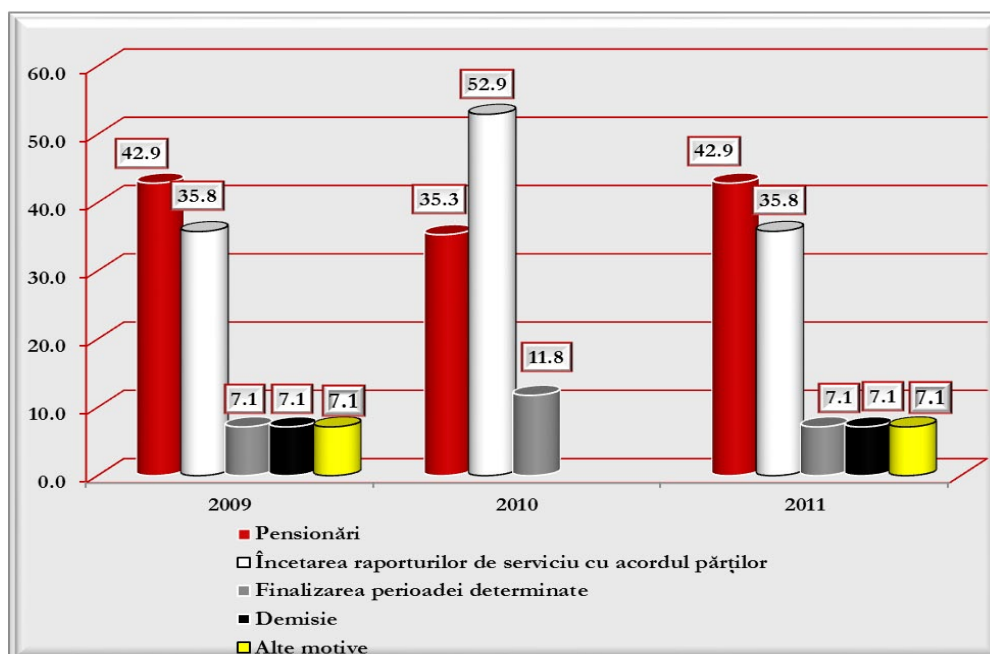
În anul 2011, angajările pe perioadă nedeterminată au respectat regula aplicabilă întregului sistem public românesc, respectiv un nou angajat la șapte care au părăsit instituția. Pe lângă acestea, au fost realizate angajări pe perioadă determinată, prin detașare. Evoluția în ultimii trei ani a ponderii utilizării mijloacelor utilizate pentru a atrage personal temporar/pe perioadă nedeterminată este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 24. Angajări în funcție de modalitatea utilizată (%), 2009-2011

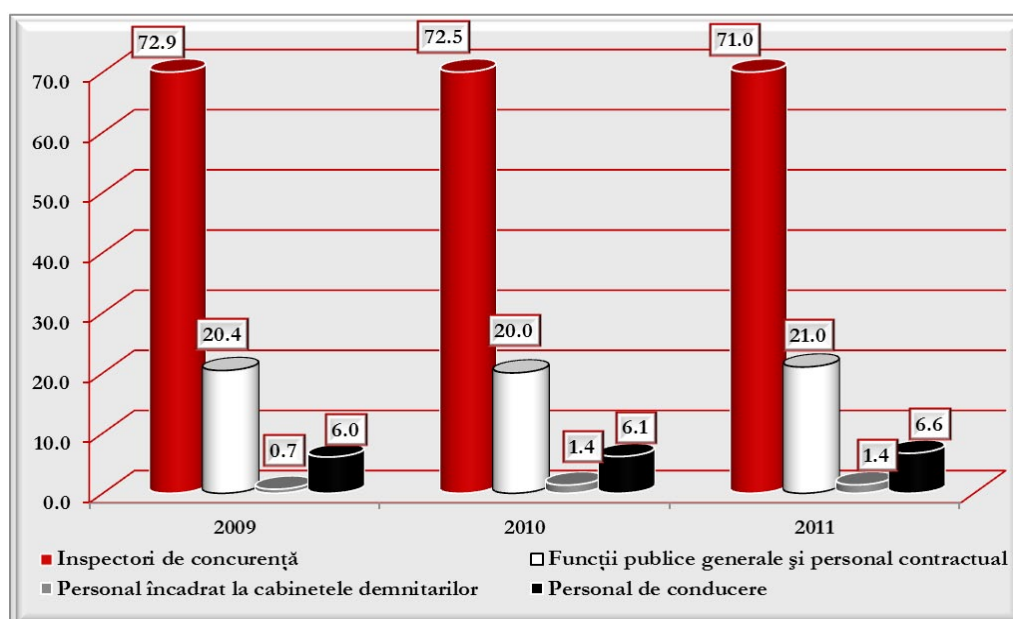
În ceea ce privește plecările de personal din cadrul Consiliului Concurenței, majoritatea cazurilor (circa 43%), au constituit pensionări ale titularilor respectivelor posturi, urmate de încetările raporturilor de serviciu prin acordul părților (aproximativ 36%). Evoluția în ultimii trei ani a ponderii diferitelor tipuri de plecări de personal din cadrul instituției este prezentată în graficul următor.

Graficul nr. 25. Plecări din instituție repartizate după modalitatea utilizată (%), 2009-2011

Din punctul de vedere al ponderii categoriilor de personal, stabilite în funcție de natura activității desfășurate (inspectorii de concurență – aplicarea legislației, personal cu funcții publice generale și contractuali - activitate administrativă, personal încadrat la cabinetul demnitarilor – activitate de administrare a activității cabinetelor și personalul de conducere – coordonarea activității diferitelor unități funcționale ale instituției), primul loc este ocupat de inspectorii de concurență, care reprezintă aproape 71% din total personal. Evoluția ponderii categoriilor de personal în perioada 2009-2011 este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 26. Structura personalului în funcție de natura activității desfășurate (%), 2009-2011

În cazul inspectorilor de concurență, în anul 2011, au fost ocupate 83,5% din posturile prevăzute în schema de personal a instituției. În tabelul următor este prezentată rata de ocupare a posturilor de inspector de concurență, detaliat, la nivelul direcțiilor de specialitate ale Consiliului Concurenței, alături de ponderea numărului de posturi prevăzute în schema de personal la nivelul acestor unități funcționale.

Tabelul nr. 1. Posturi de inspector de concurență prevăzute și în schema de personal și posturi ocupate (%), 2011

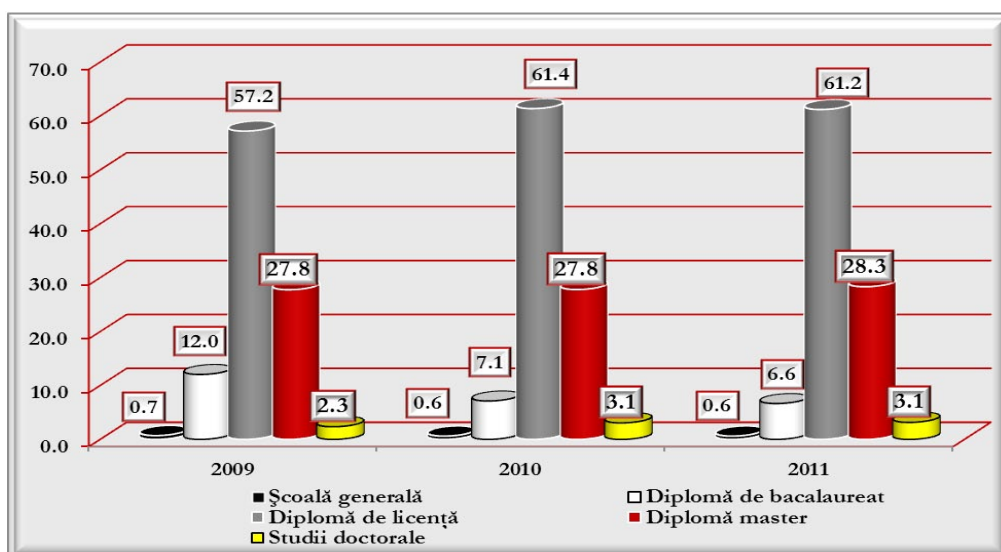
Tip unități funcționale	Posturi prevăzute la nivel de direcție/total posturi prevăzute	Posturi ocupate/posturi prevăzute
Direcții de concurență	33,7	78,0
Direcții de ajutor de stat	12,4	73,3
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	35,4	96,5
Direcția juridică	6,6	68,8
Direcția de cercetare	6,6	75,0
Direcția de relații externe	5,3	84,6

Din punctul de vedere al vârstei angajaților, pentru toate categoriile de personal, cei mai mulți se încadrează în categoria 30-40 ani (acest procent se situează de la nivelul de 30%, în cazul personalului cu funcții publice generale și a celui contractual, până la 75%, în cazul personalului încadrat la cabinetul demnitarilor).

La nivelul Consiliului Concurenței, în anul 2011, femeile au reprezentat 54,9% din totalul personalului, față de procentul de 45,1% al bărbaților. Această repartitie este similară și pentru perioada 2009-2010.

Majoritatea angajaților Consiliului Concurenței (circa 60%) dețin cel puțin o diplomă de licență, fiind urmați de cei ce au absolvit și cursuri de master (aproximativ 28%). Evoluția nivelului de studii în perioada 2009-2011, înregistrat la nivelul întregului personal al autorității române de concurență, este redată în graficul următor.

Graficul nr. 27. Structura personalului în funcție de nivelul de studii (%), 2009-2011

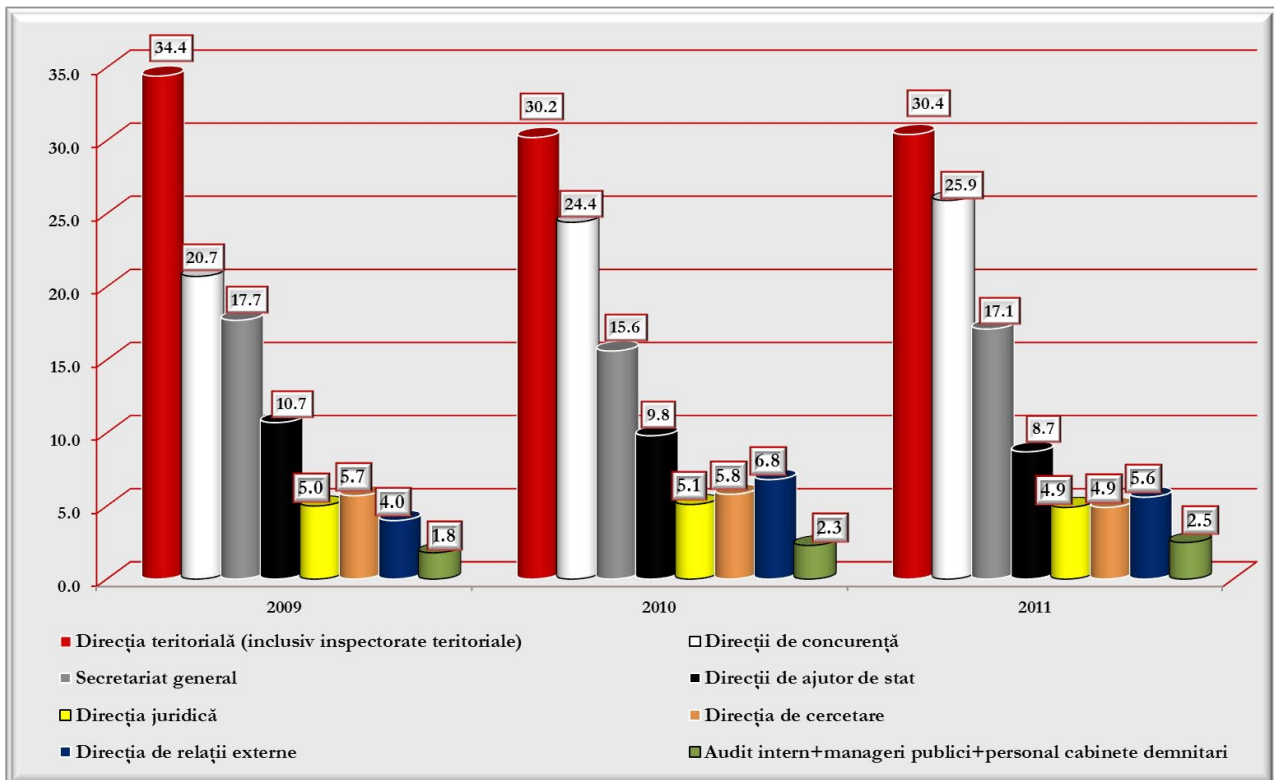
În ceea ce privește aria de pregătire profesională a personalului, pentru toate categoriile de personal al Consiliului Concurenței, majoritari sunt economiștii, urmați de absolvenții de studii juridice. Evoluția acestei repartizări a personalului în perioada 2009-2011 este prezentată în tabelul de mai jos.

**Tabelul nr. 2. Specializarea profesională a personalului
în funcție de natura studiilor (%), 2009-2011**

Pregătire profesională	Ponderea în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Economiști	58,9	67	27,9	100	61,1
Juriști	15,7	18,8	3,3	-	22,2
Economiști și juriști	1	1,4	-	-	-
Economiști și altă specializare	1,3	1,8	-	-	-
Juriști și altă specializare	1,0	0,9	1,6	-	-
Altă specializare profesională	10,7	10,1	11,5	-	16,7
Studii medii și generale	11,4	-	55,7	-	-
2010					
Economiști	60,7	66,4	39	75	61,1
Juriști	15,6	19,2	1,7	-	22,2
Economiști și juriști	1	1,4	-	-	-
Economiști și altă specializare	1,4	1,9	-	-	-
Juriști și altă specializare	1	0,9	1,7	-	-
Altă specializare profesională	12,5	10,2	18,6	25	16,7
Studii medii și generale	7,8	-	39	-	-
2011					
Economiști	59,4	65,5	43,3	75	52,6
Juriști	16,4	19,2	3,4	-	31,6
Economiști și juriști	1	1,5	-	-	-
Economiști și altă specializare	1,4	2	-	-	-
Juriști și altă specializare	0,8	1	-	-	-
Altă specializare profesională	13,6	10,8	18,3	25	15,8
Studii medii și generale	7,4	-	35	-	-

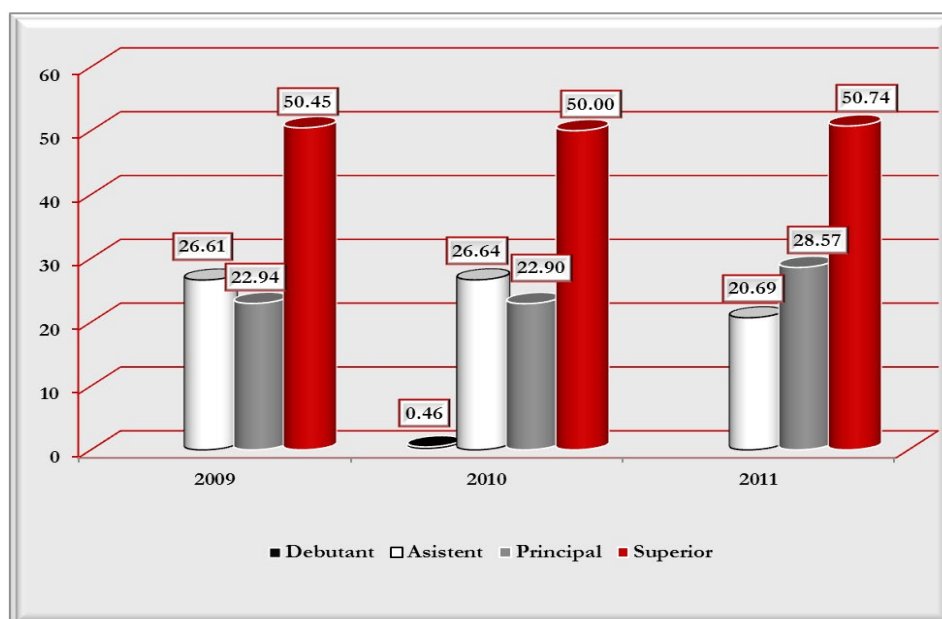
Din perspectiva repartizării personalului Consiliului Concurenței în diferite tipuri de unități funcționale, ce au un specific distinct al activității, în anul 2011 ponderile cele mai mari au fost înregistrate de personalul încadrat în direcția teritorială (30,4%), direcțiile de concurență (25,9%), urmate de secretariatul general (17,1%). Evoluția acestei repartizări a personalului în perioada 2009-2011 este prezentată în graficul următor.

Graficul nr. 28. Structura personalului în funcție de unitățile funcționale de încadrare (%), 2009-2011

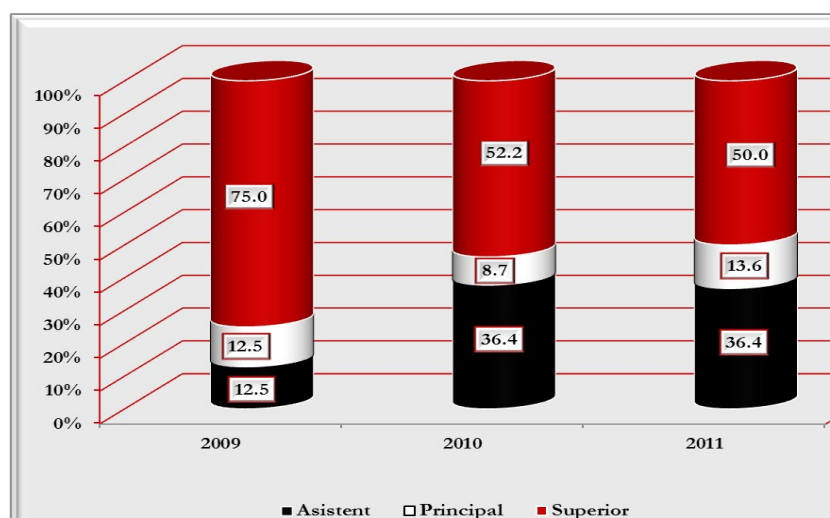
În ceea ce privește repartizarea inspectorilor de concurență în funcție de gradul profesional deținut, în perioada 2009-2011, la nivelul Consiliului Concurenței majoritatea este deținută de cei cu grad profesional de superior. Pe de cealaltă parte, debutanții reprezintă cea mai slab reprezentată categorie, având ponderea de doar 0,5%, exclusiv în anul 2010. Evoluția acestei repartizări a personalului în perioada de analiză este prezentată în graficul de jos.

Graficul nr. 29. Repartizarea inspectorilor de concurență în funcție de gradul profesional deținut (%), 2009-2011

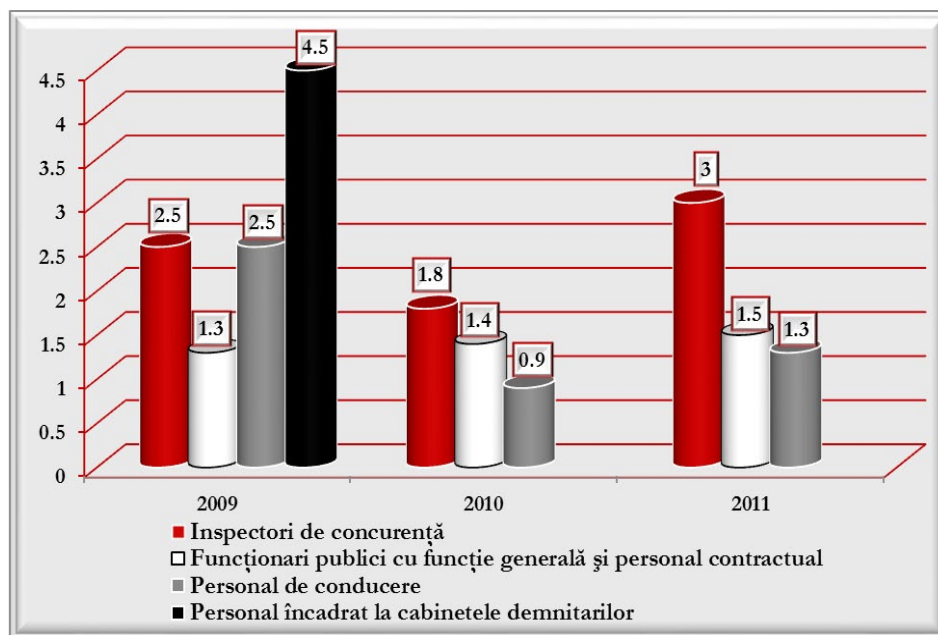
Și în cazul angajaților cu funcții publice generale, categoria majoritară este cea a celor ce dețin gradul profesional de superior, cu mențiunea că ponderea lor este în scădere față de primul an al perioadei analizată (cu 0,33%). O alt aspect de remarcat în această categorie de personal este lipsa angajaților cu grad profesional de debutant.

Graficul nr. 30. Repartizarea personalului cu funcții publice generale după gradul profesional deținut (%), 2009-2011

Din punctul de vedere al pregătirii profesionale, în anul 2011, personalul Consiliului Concurenței a urmat un număr de 21 de cursuri de perfecționare, în valoare de aproximativ 113.300 lei în domenii diverse, precum: tehnici de investigare, analiză economico-financiară, comunicarea în instituțiile publice, achiziții publice. De aceste cursuri a beneficiat un procent de aproximativ 56% din personalul autorității de concurență, situație similară anilor 2010 și 2009. Pentru aceștia, din punct de vedere statistic, pe fiecare categorie de personal, evoluția anuală a numărului mediu de zile de pregătire profesională în perioada 2009-2011 este prezentată în graficul de mai jos.

Graficul nr. 31. Numărul mediu de zile de pregătire profesională pe categorii de personal, 2009-2011

Informații detaliate privind resursele umane și financiare ale Consiliului Concurenței sunt prezentate în secțiunea **Statistici**.

Capitolul 6

DIRECȚII VIITOARE DE ACȚIUNE

Conform Strategiei Consiliului Concurenței pentru perioada 2010-2014 (revizuită în 2011), transformările vizate prin activitatea autorității de concurență au ca țintă: eficiența, competența, transparența și cooperarea.

În România, performanțele în aplicarea politicii de concurență sunt încă sub nivelul celor realizate în Uniunea Europeană. Prin urmare, considerăm necesar un program de reformă la nivel național și, în același timp, la nivelul Consiliului Concurenței, ca principală autoritate publică ce poate garanta un mediu concurențial sănătos. Transformările cheie pe care le vizăm se vor reflecta în:

- **Îmbunătățirea cadrului de acțiune:** Consiliul Concurenței are nevoie să-și adapteze mai bine cadrul de acțiune din punct de vedere juridic, al politicii de concurență, al misiunii și capacității instituționale, angajându-se să atingă un nivel de excelență într-un domeniu cu impact important.
- **O mai bună definire a misiunii Consiliului Concurenței:** o funcționare mai bună a piețelor, în interesul consumatorilor; pentru aceasta, Consiliul Concurenței trebuie să monitorizeze permanent atât funcționarea piețelor cele mai importante, cât și cadrul legal ce stă la baza mecanismului de funcționare a acestora, iar în cazul apariției distorsiunilor în piață, va identifica și sancționa practicile ce au produs aceste fenomene; pentru a obține astfel de rezultate, vor trebui utilizate cât mai eficient resursele de care instituția dispune.
- **Îmbunătățirea capacității administrative/a activității de bază:** aceasta va fi transpusă printr-o îmbunătățire a managementului resurselor, astfel încât aptitudinile, pregătirea profesională și experiența personalului Consiliului Concurenței să fie cât mai eficient folosite pentru a obține rezultate de un înalt nivel profesional, comparative cu cele obținute de celelalte autorități de concurență din Uniunea Europeană.

Cele 3 axe prioritare și obiectivele generale aferente - elementele definitorii ale politicii de reformă - sunt următoarele:

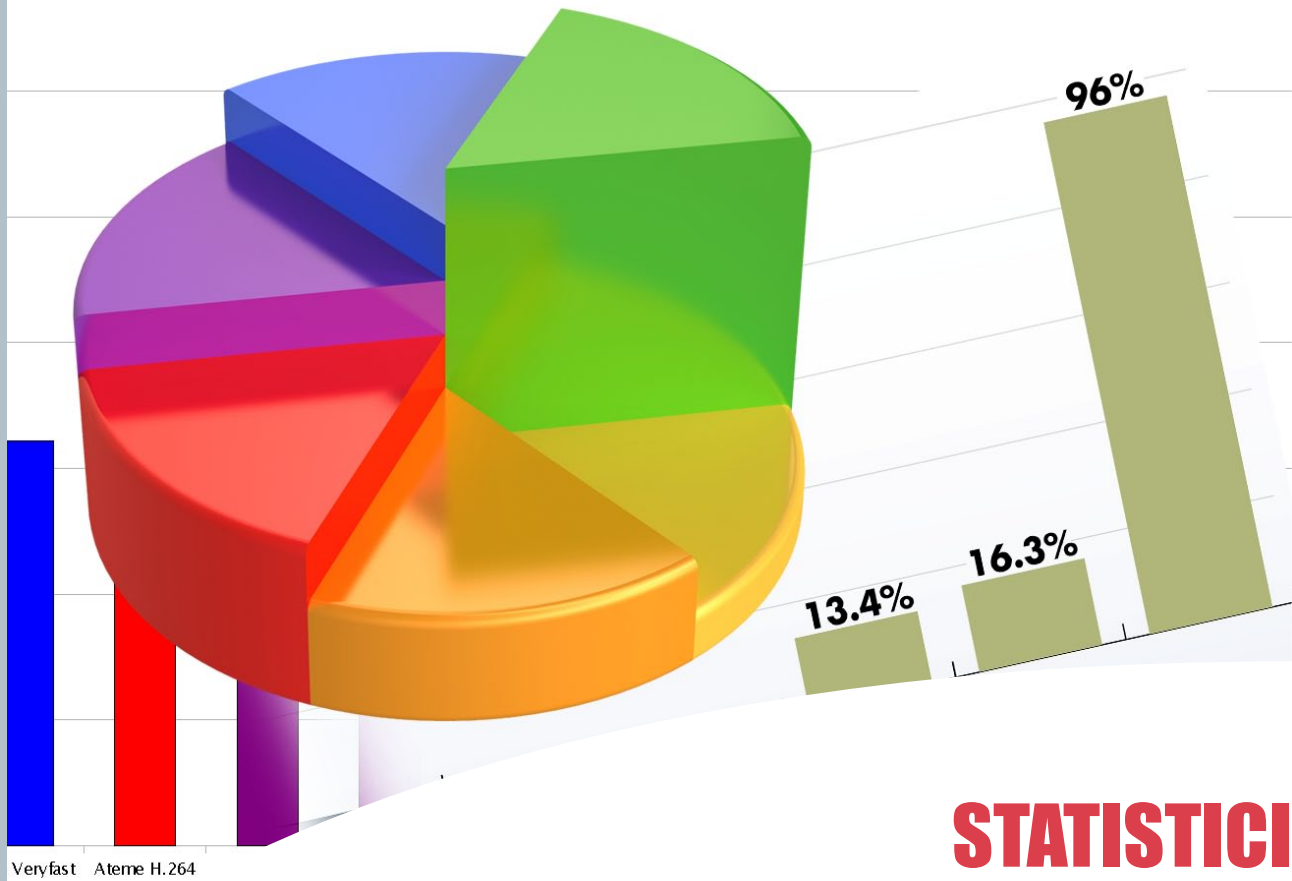
1. Obținerea de performanțe la nivelul celorlalte autorități de concurență din Uniunea Europeană;
 - menținerea unui mediu concurențial în beneficiul consumatorului;
2. Amendarea legislației specifice pentru reducerea decalajelor față de cele mai avansate state membre ale Uniunii Europene în materie de antitrust;
 - creșterea eficienței acțiunii Consiliului Concurenței având la dispoziție instrumente legale adecvate;
3. Consolidarea capacității administrative prin aplicarea unui management modern al instituției;
 - creșterea notorietății Consiliului Concurenței în spațiul public românesc prin utilizarea la cel mai înalt grad de eficiență a resurselor instituției.

Toate aceste noi direcții de acțiune privesc două obiective de fond:

- Funcționarea optimă a piețelor simultan cu dezvoltarea pieței interne;
- Protejarea interesului public major – de altfel, așa cum este prevăzut în mod expres în Legea concurenței nr. 21/1996 – prin monitorizarea, controlul și intervențiile pe piețele administrate de stat, în scopul stimulării concurenței, prin trecerea la realizarea unor servicii strategice prin intermediul mecanismului bursei (listarea) sau licitațiilor naționale și prin descentralizarea anumitor activități, în slujba consumatorilor finali.

În anul 2012, autoritatea națională de concurență are o serie de priorități:

- În ceea ce privește activitatea de concurență, va fi înființată și operaționalizată o structură organizatorică distinctă, dedicată investigării celor mai grave încălcări ale legislației de concurență - cartelurile, precum și o unitate funcțională specializată în activitatea de promovare a regulilor de concurență. Atenția Consiliului Concurenței va fi îndreptată asupra sectoarelor economice sensibile din punct de vedere concurențial, de o mare importanță pentru creșterea economiei, precum: sectorul energiei, construcția de drumuri naționale și autostrăzi și procedurile de licitație pentru realizarea de proiecte pentru dezvoltare regională.
- În domeniul ajutorului de stat, se va accentua rolul Consiliului interministerial pentru aplicarea strategiei în domeniul ajutorului de stat, în scopul reducerii progresive a procentului ajutoarelor de stat în PIB, precum și pentru orientarea acordării ajutoarelor de stat preponderent pentru obiective orizontale.
- La nivel intern, va fi derulat un proces de adaptare și actualizare a procedurilor operaționale, în acord cu noua formă a Legii concurenței și care să asigure îndeplinirea obligațiilor de aplicare a Legii privind combaterea concurenței neloiale și a celor ce decurg din preluarea Consiliului de supraveghere în domeniul feroviar.
- Din perspectiva întăririi capacității instituționale, Consiliul Concurenței va începe implementarea a două proiecte:
 - *Eficientizarea activității de aplicare a politicilor în corelare cu politicile sectoriale*, finanțat prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, ce are ca scop îmbunătățirea cadrului național de reglementare în ceea ce privește principiile concurenței și creșterea gradului de convergență cu legislația în materie a Uniunii Europene și a celorlalte state membre UE, creșterea rolului Consiliului Concurenței în elaborarea politicilor și principiilor de concurență, informarea și cunoașterea celor mai bune practici europene în domeniul concurenței de către părțile interesate, susținerea proceselor de *business* și a procedurilor de lucru prin intermediul instrumentelor TIC (Tehnologia Informației și Comunicațiilor) performante, consolidarea capacității administrative a autorității de concurență din România.
 - *Sistemul informatic integrat interoperabil cu bazele de date ale administrației centrale pentru asigurarea monitorizării mediului concurențial*, finanțat prin Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice 2007-2013 și care presupune dezvoltarea unei structuri *hardware* performante care să susțină un sistem informatic integrat pentru interoperabilitatea sistemelor TIC ale Consiliului Concurenței cu sistemele TIC ale Oficiului Național al Registrului Comerțului, Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală, Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale/Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice, concomitent cu dezvoltarea unui portal intern, extinderea portalului existent cu servicii on-line disponibile cetățenilor/mediului de afaceri/administrației publice, precum și a unui sistem de raportare inteligentă pentru susținerea activității de decizie în cadrul Consiliului Concurenței.

STATISTICI

I. Acte normative emise de Consiliul Concurenței în anul 2011

- Instrucțiuni din 24.01.2011 privind condițiile, termenele și procedura de urmat pentru adoptarea de măsuri interimare, potrivit prevederilor art. 47 din Legea concurenței nr. 21/1996, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 91/04.02.2011;
- Instrucțiuni din 02.03.2011 privind regulile de acces la dosarul Consiliului Concurenței în cazurile referitoare la art. 5, 6 și 9 din Legea concurenței nr. 21/1996, art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și în cazurile de concentrări economice, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 189/18.03.2011;
- Regulament din 04.03.2011 privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea concurenței nr. 21/1996 și regulamentele emise în aplicarea acesteia, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 186/17.03.2011;
- Instrucțiuni din 04.03.2011 privind modul de aplicare a regulilor de concurență acordurilor de acces din sectorul de comunicații electronice - cadrul general, piețe relevante și principii, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 197/22.03.2011;
- Instrucțiuni din 27.07.2011 pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor date în aplicarea prevederilor art. 32 din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la calculul taxei de autorizare a concentrărilor economice, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 559/05.08.2011;
- Regulament din 19.08.2011 privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor de către Consiliul Concurenței, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 631/05.09.2011;
- Regulament din 07.09.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind analiza și soluționarea plângerilor referitoare la încălcarea prevederilor art. 5, 6 și 9 din Legea concurenței nr. 21/1996 și a prevederilor art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 673/21.09. 2011;
- Instrucțiuni din 12.10.2011 pentru modificarea Instrucțiunilor privind regulile de acces la dosarul Consiliului Concurenței în cazurile referitoare la art. 5, 6 și 9 din Legea concurenței nr. 21/1996, art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și în cazurile de concentrări economice, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 756/27.10.2011;
- Regulament din 07.10.2011 privind desfășurarea audierilor în cadrul Consiliului Concurenței și adoptarea deciziilor, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 792/08.11.2011;
- Instrucțiuni din 06.12.2011 pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 51 din Legea concurenței nr. 21/1996, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 932/29.12.2011;
- Instrucțiuni din 06.12.2011 pentru modificarea Instrucțiunilor privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 50 și 51 din Legea concurenței nr. 21/1996, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 932/29.12.2011;
- Regulament din 22.12.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind concentrările economice, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 23/11.01.2012;
- Regulament din 22.12.2011 pentru modificarea Regulamentului privind stabilirea și perceperea tarifelor pentru procedurile și serviciile prevăzute de Legea concurenței nr. 21/1996 și regulamentele emise în aplicarea acesteia, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 10/05.01.2012.

Normele emise de autoritatea română de concurență pot fi consultate la adresa:
www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/cadru_legislativ/regulamente_și_instrucțiuni.

II. Implementarea legislației de concurență

Tabelul nr. 3. Investigații privind posibila încălcarea legislației de concurență inițiate în anul 2011

Nr. crt.	Mod de declanșare	Tip de faptă anticoncurențială investigată	Legislația de concurență incidentă	Piața relevantă
1	autosesizare	înțelegere verticală	națională	distribuția și comercializarea gazului petrolier lichefiat (GPL) auto
2		abuz de poziție dominantă	națională și comunitară	serviciul de terminare a apelurilor la puncte mobile în rețelele individuale ale SC Orange România SA, SC Vodafone România SA, SC Cosmote Romanian Telecommunication Mobile SA, SC RCS&RDS SA
3		înțelegere orizontală	națională și comunitară	achiziția publică organizată de CNADNR pentru atribuirea contractului „Lucrări de marcaje rutiere, longitudinale, transversale și diverse pe drumurile naționale din administrarea CNADNR SA”, pentru lotul 2 - Craiova și lotul 6 - Iași
4		înțelegere orizontală	națională și comunitară	serviciile prestate de executorii judecătorești din România
5		înțelegere orizontală	națională	proceduri competitive (licitații și cereri de ofertă) organizate de Primăria comunei Ion Creangă, județul Neamț pe piața concesiunii de lucrări și servicii publice
6		înțelegere orizontală	națională	proceduri competitive (licitații și cereri de ofertă) organizate de Primăria municipiului Roman, județul Neamț pe piața concesiunii de lucrări și servicii publice
7		înțelegere verticală	națională	distribuția ciorapilor (inclusiv șosetelor)
8		înțelegere orizontală	națională	proceduri de achiziție publică organizate de Consiliul Județean Giurgiu pentru atribuirea acordului cadru pentru prestarea serviciului „Furnizare produse lactate pentru elevii din clasele I-VIII din învățământul de stat și privat, precum și pentru copiii preșcolari din grădinițele de stat și private cu program normal de 4 ore din județul Giurgiu, pentru perioada 2010-2014”
9		înțelegere verticală	națională și comunitară	distribuția ușilor de interior și a celor metalice
10		înțelegere orizontală	națională și comunitară	proceduri de achiziție publică organizate de SNGN ROMGAZ SA și SNTGN TRANSGAZ SA pentru atribuirea unor contracte de racorduri de gaze naturale și lucrări de modernizare și întreținere a instalațiilor aferente
11		înțelegere verticală	națională	distribuția și comercializarea GPL auto
12		înțelegere orizontală	națională	distribuția și comercializarea GPL auto în județele din regiunea centru, vest, nord-vest
13		înțelegere verticală	națională	distribuția și comercializarea GPL auto în județele din regiunea vest, centru și sud-vest
14		înțelegere verticală	națională	distribuția și comercializării jantelor de oțel și de aluminiu, anti-furturi roți, produse de cosmetică auto și alte accesorii auto
15		abuz de poziție dominantă	națională și comunitară	operațiunilor de registru pentru emitenții de valori mobiliare
16	plângere	abuz de poziție dominantă	națională	distribuția de energie electrică
17		abuz de poziție dominantă	națională și comunitară	sectorul farmaceutic
18		înțelegere orizontală	națională și comunitară	serviciile de gestionare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice
19		acțiuni ale administrației publice	națională	comercializarea de GPL aragaz îmbuteliat
20		abuz de poziție dominantă	națională și comunitară	servicii de televiziune
21		acțiuni ale administrației publice	națională	distribuția primară de crotalii
22		înțelegere verticală	națională și comunitară	aparate pentru procesarea produselor pentru tehnică dentară din România
23		înțelegeri verticale și orizontale	națională și comunitară	echipamente și piese de schimb necesare în industria energetică
24		înțelegeri verticale și orizontale	națională și comunitară	tichete de masă

Tabelul nr. 4. Anchete sectoriale inițiate în anul 2011

Nr crt.	Sector
1	serviciile de plăți bancare
2	bere
3	distribuția prin magazine virtuale a produselor electrocasnice și confecțiilor

Tabelul nr. 5. Investigații privind posibila încălcare a legislației de concurență finalizate în anul 2011

Nr crt.	Anul declanșării	Modul de declanșare	Tip de faptă anticoncurențială investigată	Legislația de concurență incidentă	Piața relevantă	Mod de finalizare
1	2005	autosesizare	înțelegere orizontală și/sau practică concertată privind retragerea de pe piață a unui produs	națională și comunitară	distribuție cu amănuntul a benzinei ECO Premium	SC OMV Petrom SA, SC OMV Petrom Marketing SRL, SC Lukoil România SRL, SC Rompetrol Downstream SRL, SC MOL România Petroleum Products SRL și SC ENI România SRL au fost sancționate cu 891.729.966 lei.
2	2008		practică concertată între concurenți privind fixarea tarifelor	națională	servicii de transport în regim de taxi prestate în municipiul Târgu-Mureș	SC Transaldea SRL, SC Royal Tours SRL, SC Siletina Impex SRL, SC Cristitaxi SRL, SC Transimpex Bravo SRL, SC Taxi Cornisa SRL, SC Transrelaxa SRL și SC Venus Taxi SRL au fost sancționate cu 963.134 lei.
3	2009		punerea în aplicare a unei concentrări economice înaintea emiterii unei decizii a Consiliului Concurenței	națională	serviciile de contabilitate, piața serviciilor de expertiză contabilă și piața serviciilor de consultanță financiară și fiscală	SC Asesoft Distribution SRL a fost sancționată cu 3.187.463 lei.
4	2009		înțelegere verticală de stabilire a prețului de vânzare	națională	comercializarea de fructe și legume în municipiul București	SC Interfruct SRL, SC Albinuța Shops SRL și SC Profi Rom Food SRL au fost sancționate cu 16.698.530 lei.
5	2009		punerea în aplicare a unei concentrări economice înaintea emiterii unei decizii a Consiliului Concurenței	națională	producția și comercializarea de medicamente, de suplimente alimentare și de dispozitive medicale	SC Labormed Pharma SA a fost sancționată cu 467.081 lei.
6	2009		înțelegere verticală privind restricționarea libertății de stabilire a prețului de vânzare	națională	distribuția pantalonilor de stofă pentru bărbați	SC Producție Zarah Moden SRL Târgu Secuiesc și distribuitorii săi au fost sancționați cu 1.273.501 lei.
7	2009		înțelegere verticală privind restricționarea exporturilor	națională și comunitară	medicamente	Belupo Croația și SC A&G Med Trading SRL au fost sancționate cu 1.877.992 lei.
8	2009		înțelegere verticală privind restricționarea exporturilor	națională și comunitară	medicamente	Baxter AG Elveția, SC Actavis SRL, SC Farmaceutica Remedia SA și SC Softmedica SRL au fost sancționate cu 5.993.657 lei.
9	2009		înțelegeri verticale privind restricționarea libertății de stabilire a prețului de revânzare	națională	comercializarea produselor marca D&P parfumum	D&P Parfumum și partenerii săi comerciali au fost sancționați cu 2.112.588 lei.
10	2009		înțelegere verticală privind restricționarea exporturilor	națională și comunitară	medicamente	SC Bayer SRL, SC Sintofarm SA și distribuitorii lor au fost sancționați cu 51.522.130 lei.
11	2009		înțelegere orizontală cu privire la vânzarea în comun a drepturilor comerciale asupra competițiilor fotbalistice	națională și comunitară	vânzarea drepturilor de difuzare a evenimentelor fotbalistice	Angajamentele Ligii Profesioniștii de Fotbal și ale Federației Române de Fotbal au fost acceptate, investigația fiind închisă.
12	2010		înțelegere orizontală privind fixarea tarifelor	națională	servicii de transport în regim de taxi prestate în municipiul Baia Mare	SC Uși SRL, SC Taxi Galant SRL, SC Stotax SRL, SC Olar Rotax SRL, SC Straja Trans SRL au fost sancționate cu 21.525 lei.
13	2010		înțelegere orizontală de trucare a licitației	națională	achiziție publică	Nu au fost descoperite dovezi suficiente privind încălcarea Legii concurenței de către SC Construcții Universale Serv SRL, SC Izolația SRL și SC Competent Serv SRL.
14	2005	plângere	abuz de poziție dominantă	națională	gaze naturale	Nu au fost descoperite dovezi suficiente privind încălcarea de către SNGN Romgaz SA.
15	2006		abuz de poziție dominantă - refuz acces la rețeaua proprie de telefonie	națională	servicii telefonie mobilă	SC Orange România SA a fost sancționată cu 147.975.967 lei.
16	2006		abuz de poziție dominantă - refuz acces la rețeaua proprie de telefonie	națională	servicii telefonie mobilă	SC Vodafone România SA a fost sancționată cu 120.347.142 lei.
17	2006		înțelegere orizontală	națională	servicii de telefonie mobilă	Nu au fost descoperite dovezi suficiente privind încălcarea Legii concurenței de către SC Vodafone România SA și SC Orange România SA.
18	2006		abuz de poziție dominantă și înțelegere privind restricționarea accesului la infrastructură	națională	serviciile de închiriere a infrastructurii asociate - stâlpi pentru susținerea rețelelor electrice și de comunicații	Nu au fost descoperite dovezi suficiente privind încălcarea de către SC Romtelecom SA și DFEE Electrica Dobrogea SA a Legii concurenței.
19	2009		abuz de poziție dominantă	națională	ciment	Nu au fost descoperite dovezi suficiente privind încălcarea de către SC Lafarge Ciment (România) SA a Legii concurenței.
20	2010		acțiuni anticoncurențiale ale administrației publice	națională	achiziție publică de catetere și consumabile medicale	Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj a încălcat Legea concurenței. S-au formulat recomandări către Ministerul Sănătății.

Tabelul nr. 6. Anchete sectoriale finalizate în anul 2011

Nr crt.	Sector
1	distribuția angro de medicamente
2	producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice în municipiul București

Deciziile prin care s-au finalizat investigațiile privind posibila încălcare a legislației de concurență, precum și rapoartele anchetelor sectoriale elaborate de Consiliul Concurenței pot fi consultate pe site-ul instituției, www.consiliulconcurentei.ro.

Tabelul nr. 7. Decizii emise de Consiliul Concurenței în anul 2011

Tipul deciziei	Total
Decizii emise, din care:	99
A. Concentrări economice	36
- decizii de neobiecțiune	35
- recalculare taxa autorizare	1
B. Respingere plângeri, din care:	5
- abuz de poziție dominantă	4
- înțelegeri anticoncurențiale	1
C. Decizii de sancționare, din care:	53
- înțelegeri anticoncurențiale	9
- punerea în aplicare a unei concentrări economice înainte de emiterea unei decizii de către Consiliul Concurenței	2
- abuz de poziție dominantă	3
- nefurnizare informații	39
D. Acceptare angajamente	1
E. Acțiuni ale administrației publice cu caracter anticoncurențial	1
F. Alte decizii, din care:	3
- acordare acces la dosar	1
- îndreptare erori materiale	2

Deciziile Consiliului Concurenței pot fi consultate pe site-ul instituției, la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/documente_oficiale/concurență/decizii.

III. Avize, puncte de vedere, opinii și intervenții privind emiterea/modificarea actelor normative

- *Aviz privind propunerea de modificare a Legii audiovizualului* - deși nu au fost prevăzute condiții în aviz, s-a pus în vedere Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) posibila supracompensare a Societății Române de Televiziune pentru furnizarea serviciului economic de interes general; până în prezent nu a fost adoptat acest proiect de act normativ;
- *Aviz referitor la proiectul de OUG privind comunicațiile electronice* - s-a propus modificarea textului proiectului de act normativ, în sensul eliminării posibilelor suprapuneri de competență dintre ANCOM și Consiliul Concurenței; propunerile au fost preluate în textul de act normativ;
- *Aviz referitor la proiectul de OUG privind constituirea „Infrastructurii comune de comunicații electronice a statului”* - inițiatorul actului normativ, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, a preluat condițiile impuse de Consiliul Concurenței;
- *Aviz referitor la proiectul de OUG privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor* - nu s-au identificat probleme de concurență, actul fiind avizat favorabil;
- *Aviz referitor proiectul de OUG pentru abrogarea unor poziții din anexa la OUG nr.36/2001 privind regimul prețurilor și tarifelor reglementate, care se stabilesc cu avizul Oficiului Concurenței* – avizul a fost condiționat de stabilirea unor principii; s-a aprobat OUG nr. 56/16.06.2011 pentru stabilirea principiilor de aplicare a tarifelor de deservire generală în transportul feroviar public de călători;
- *Aviz referitor la prevederile proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public* - avizul a fost condiționat de anumite condiții, nu s-au preluat modificările cerute de Consiliul Concurenței;
- *Aviz referitor la Proiect de Hotărâre a Consiliului General al Municipiului București privind construcția de benzinării* – actul a fost avizat favorabil, fără condiții;
- *Aviz asupra proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de Sprijin al Proiectului între România, Compania Internațională Nabucco și Compania Națională Nabucco privind sistemul de conducte Nabucco, semnat la Kayseri, la 8iunie 2011* – actul a fost avizat favorabil, fără condiții;
- *Aviz proiect OUG privind licitația referitoare la certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul UE;*
- *2 avize referitoare la OUG privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății (sistemul claw-back)* - aviz favorabil, cu recomandarea adresată Ministerului Sănătății de a analiza periodic impactul măsurilor în piață;
- *Aviz privind proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale* - avizul a fost favorabil, cu condiția reformulării unei propuneri de modificare a unui articol din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, act normativ ce este în curs de modificare;
- *Punct de vedere referitor la definirea piețelor relevante susceptibile de reglementare ex-ante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în fiecare rețea publică de telefonie și cu privire la analizarea situației concurențiale pe piețele astfel identificate* – s-a considerat că este necesară revizuirea de către ANCOM a noului nivel maxim al tarifelor pentru furnizarea serviciilor de pe piețele relevante, panta de ajustare a acestora, precum și menținerea evidenței contabile separate pentru a asigura posibilitatea controlului impunerii către operatori de a nu practica prețuri excesive; ANCOM a emis o decizie privind ajustarea tarifelor;

- *Punct de vedere referitor la definirea piețelor relevante susceptibile de reglementare ex-ante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile în fiecare rețea publică de telefonie și cu privire la analizarea situației concurențiale pe piețele astfel identificate* - s-a considerat că este necesară revizuirea de către ANCOM a noului nivel maxim al tarifelor pentru furnizarea serviciilor de pe piețele relevante, panta de ajustare a acestora, precum și menținerea evidenței contabile separate pentru a asigura posibilitatea controlului impunerii către operatori de a nu practica prețuri excesive; ANCOM nu a acceptat propunerile Consiliului Concurenței;
- *Punct de vedere asupra proiectului de HG privind stabilirea cuantumului taxei de licență pentru prelungirea perioadei de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor radio existente în benzile de frecvențe de 890-915 MHz/935-960 MHz și 1722,7-1747,5 MHz/1817,7-1842,5 MHz* – nu au fost identificate probleme de concurență;
- *Punct de vedere referitor la proiectul OUG privind atribuirea unor contracte de achiziție publică în domeniul apărării și securității* - recomandările Consiliului Concurenței au fost preluate parțial;
- *Punct de vedere cu privire la proiectul de OUG pentru preluarea Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului, care modifică Legea energiei electrice nr.13/2007* – au fost formulate o serie de observații și propuneri care vizează, în principal, raportul dintre Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) și Consiliul Concurenței, fiind solicitată transmiterea proiectului final în vederea avizării;
- *Punct de vedere cu privire la proiectul de OUG pentru preluarea Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului, care modifică Legea gazelor nr. 351/2004* – au fost formulate o serie de observații și propuneri care vizează, în principal, raportul dintre ANRE și Consiliul Concurenței, fiind solicitată transmiterea proiectului final în vederea avizării;
- *Punct de vedere referitor la proiectul de Memorandum cu tema „Semnarea Acordului de Sprijin al proiectului Nabucco între România, Compania Internațională Nabucco și Compania Națională Nabucco”* – proiectul respectă prevederile naționale și comunitare în domeniul concurenței și al ajutorului de stat;
- *Punct de vedere referitor la proiectul de ordin pentru aprobarea Procedurii și criteriilor de evaluare și autorizare a organizațiilor colective în vederea preluării responsabilității privind realizarea ratelor minime de colectare a deșeurilor de baterii și acumulatori portabili, colectarea deșeurilor de baterii și acumulatori auto și industriali și reciclarea deșeurilor de baterii și acumulatori portabili auto și industriali și de aprobare a planului de operare pentru producătorii individuali* – în urma analizei, nu au fost identificate aspecte care ar putea aduce atingere mediului concurențial;
- *Punct de vedere referitor la proiectul de OUG pentru modificarea și completarea Legii nr.346/2007 privind măsuri pentru asigurarea siguranței în aprovizionarea cu gaze naturale și aprobarea Planului de acțiune pentru situații de urgență pentru sezonul rece 2011-2012* – prevederile acestui proiect nu necesită adaptări sau modificări în vederea asigurării conformității cu legislația din domeniul concurenței și al ajutorului de stat;
- *Punct de vedere privind Legea de modificare a OG 80/2000 privind omologarea certificatelor produselor și materialelor de exploatare utilizate la vehicule rutiere* - a fost prezentată problematica „clauzei de reparații” în Uniunea Europeană și s-a făcut trimitere la ancheta sectorială pe piața pieselor de schimb auto derulată de Consiliul Concurenței la acel moment;
- *Punct de vedere transmis Casei Naționale de Asigurări de sănătate și Federației Patronatelor Farmaceutice din România privind prevederile cu potențial impact anticoncurențial cuprinse în Contractul cadru privind condițiile acordării asistenței*

medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2011 – Consiliul Concurenței a apreciat că introducerea farmaciei de familie ar fi contrară propriilor obiective, deoarece costul suportat de consumatori ca urmare a lipsei concurenței ar putea fi mai mare decât beneficiile realizate prin reglementare - observațiile au fost preluate integral;

- *Punct de vedere transmis către Departamentul pentru Relația cu Parlamentul privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea OUG nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață* – punctul de vedere a fost preluat de Guvern și a fost introdus în cadrul punctului său de vedere asupra propunerii legislative; propunerea din acest normativ a fost respinsă;
- *Punct de vedere transmis Secretariatului General al Senatului privind propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 294/2004 privind Codul Consumului, a OG nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, precum și a Legii nr. 97/2001 privind reglementarea producției, circulației și comercializării alimentelor* – propunerea legislativă este încă pe ordinea de zi a Camerei Deputaților;
- *Punct de vedere transmis Ministerului Sănătății și Casei Naționale de Asigurări de Sănătate privind OUG pentru modificarea și completarea Legii 95/2006 privind Reforma în domeniul sănătății, privind sistemul claw-back* – recomandările au fost acceptate, iar forma sistemului claw-back a fost reevaluată;
- *Punct de vedere transmis către Departamentul pentru Relația cu Parlamentul referitor la propunerea legislativă privind reglementarea marketingului substituenților de lapte matern* - Consiliul Concurenței a transmis propunerea de modificare a două articole în sensul evitării unei interpretări care să conducă la o posibilă defavorizare a unei părți din categoria de copii îndreptățiți să beneficieze de produsele vizate, și anume copii aflați în îngrijirea familiilor; deși punctul de vedere al Consiliului Concurenței a fost preluat de Guvern și introdus în cadrul punctului său de vedere asupra propunerii legislative, forma propunerii legislative adoptată de Senat nu cuprinde respectivele propuneri;
- *Informare a Președinției României referitoare la ancheta sectorială în domeniul farmaceutic* - au fost transmise concluziile anchetei sectoriale împreună cu recomandările Consiliului Concurenței privind programele naționale de sănătate, listele de medicamente de care beneficiază asigurații în ambulatoriu, precum și privind achiziția medicamentelor de către beneficiază asigurații în tratamentul spitalicesc;
- *Punct de vedere transmis Ministerului Sănătății privind sistemul claw-back* – recomandările au fost acceptate, iar forma sistemului claw-back a fost reevaluată;
- *Intervenție pentru modificarea OUG nr. 109/2005 privind transporturile rutiere care, în urma modificării prin OUG nr. 74/2008, aprobată prin modificări și completări prin Legea nr. 218/2009, afectează activitatea instructorilor auto autorizați* – demersul nu a fost nu a fost respectat;
- *Observații cu privire la proiectul de HG pentru modificarea și completarea Anexei nr. 1 la HG nr. 1239 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a legii Parteneriatului Public Privat* - observațiile Consiliului Concurenței nu au fost preluate;
- *Observații cu privire la proiectul de OUG pentru modificarea OUG nr. 30/2006 privind funcția de verificare a aspectelor procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii* - recomandările Consiliului Concurenței au fost preluate parțial;
- *Opinie privind proiectul de OUG pentru instituirea unor măsuri cu caracter temporar în domeniul gazelor naturale și de completare a Legii Gazelor nr. 351/2004, cu modificările și completările ulterioare* – Consiliul Concurenței atrage atenția asupra posibilelor efecte

ale măsurii propuse și recomandă analizarea proiectului din perspectiva dispozițiilor Directivei 2009/73/CE;

- *2 adrese conținând observații și propuneri solicitate de Guvernul României cu privire la proiectul de lege privind promovarea producerii și utilizării biocarburanților și a altor carburanți regenerabili pentru transport* – proiectul conține prevederi care conduc la eliminarea concurenței pe piața producerii și comercializării de biocarburanți, precum și măsuri de sprijin susceptibile a constitui ajutor de stat, ce pot fi instituite cu respectarea legislației comunitare în domeniu;
- *Observații și propuneri solicitate de Senatul României cu privire la proiectul de lege privind măsuri temporare de combatere a creșterii prețurilor la carburanți* - proiectul supus analizei conține prevederi ce contravin principiilor generale stipulate în Legea concurenței; Consiliul Concurenței a solicitat anumite explicații și a expus posibila incidență a legislației în domeniul ajutorului de stat;
- *Opinie transmisă către Ministerul Mediului și Pădurilor referitoare la proiectul de Lege privind regimul deșeurilor* – s-a propus ca proiectul să fie completat cu obligarea autorităților locale de a selecta operatorii prin licitație publică; completarea nu a fost preluată;
- *Opinie către Ministerul Mediului și Pădurilor referitoare la proiectul de Ordin privind stabilirea metodologiei de constituire și gestionare a garanției financiare pentru producătorii de echipamente electrice și electronice* - condițiile impuse de Consiliul Concurenței au fost preluate;
- *2 recomandări către Secretariatul General al Guvernului, Departamentul pentru Afaceri Europene și Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri privind modificarea HG nr.1454/2004 referitoare la implantarea spațiilor comerciale de mari dimensiuni* – recomandările au fost preluate;
- *Recomandare adresată Ministerului Sănătății și Casei Naționale de Asigurări de Sănătate ca urmare a finalizării anchetei sectoriale în domeniul farmaceutic*, ocazie cu care au fost transmise concluziile anchetei sectoriale împreună cu recomandările Consiliului Concurenței privind programele naționale de sănătate, listele de medicamente de care beneficiază asigurații în ambulatoriu, precum și achiziția medicamentelor de către beneficiază asigurații în tratamentul spitalicesc - a fost preluată propunerea de referențiere a prețurilor medicamentelor care se acordă prin programele naționale de sănătate;
- *Răspuns către Patronatul Farmaciștilor din România și Federația Patronatelor Farmaceutice din România referitor la prețurile de decontare a medicamentelor acordate în cadrul programelor naționale de sănătate și adiacente acestora* - în urma sesizării celor două organisme, o opinie a răspunsului a fost transmisă către Ministerul Sănătății; observațiile au fost preluate;
- *2 adrese către Ministerul Administrației și Internelor referitor la proiectul de HG privind Programul guvernamental de sprijin pentru pensionari „Coșul de solidaritate”*- observațiile au fost preluate;
- *Opinie transmisă Ministerului Sănătății referitoare la prețurile de decontare a medicamentelor acordate în cadrul programelor naționale de sănătate și adiacente acestora* - opinia a fost preluată;
- *Opinie transmisă către Ministerul Sănătății referitoare la sistemul de claw-back* - opinia a condus la reanalizarea formei propunerii de reglementare;
- *Opinie către Senatul României referitoare la proiectul de Lege pentru completarea art. 12 din OG nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață* – proiectul legislativ este încă în dezbateri la Senatul României;
- *Intervenție către Primăria Giurgiu privind eliminarea unei posibile distorsionări a piețelor serviciilor de comunicații electronice fixe, ca urmare a unui tratament favorabil*

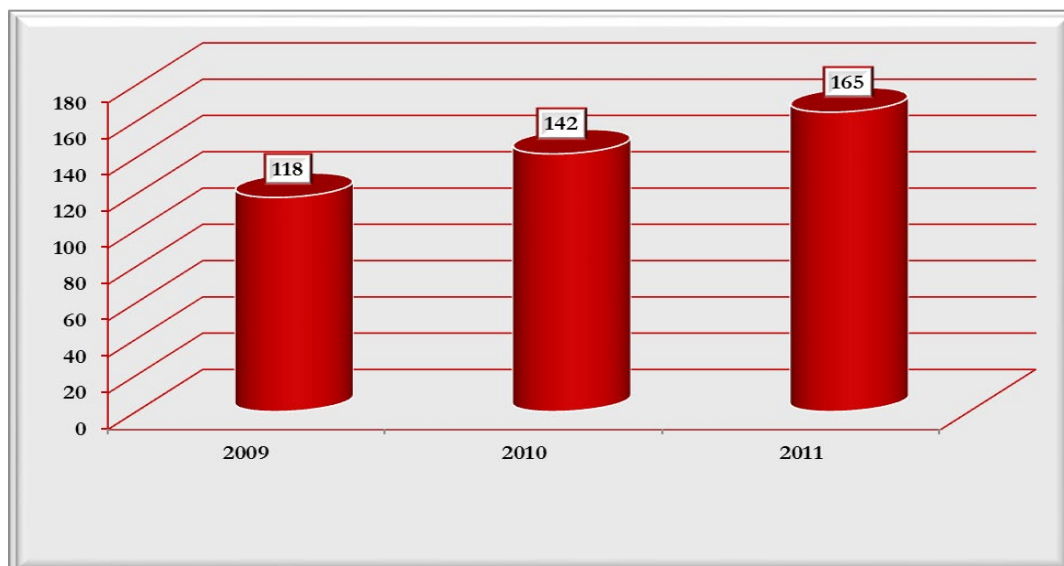
acordat unei întreprinderi în raport cu concurenții – autoritatea publică locală va acționa în viitor conform celor solicitate de autoritatea de concurență;

- *Intervenție pentru modificarea OUG nr.109/2005 privind transporturile rutiere în urma modificării prin OUG nr. 74/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 218/02.06.2009* – prevederile actului normativ privind desfășurarea activității de instruire în vederea obținerii permisului de conducere auto sunt susceptibile de efecte anticoncurențiale – propunerile Consiliului Concurenței au fost acceptate;
- *Intervenție pentru modificarea OUG nr. 117/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale și a OUG nr.77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc* - intervenția s-a referit la introducerea unei taxe de acces pentru jocurile tip *slot-machine*, taxa aplicabilă la accesarea unei *slot-machine* într-o sală de joc de către jucător. Intervenția și a vizat aspectele privind încadrarea „videoloteriei” și scutirea Lot Române de la plata acestei taxe; propunerile Consiliului Concurenței nu au fost acceptate;
- *3 intervenții la Comisia de Buget, Finanțe și Banci a Camerei Deputaților, Secretariatul General al Guvernului și Ministerul Finanțelor Publice pentru modificarea OUG nr.77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, aprob cu modificări prin Legea nr. 246/2010 și a Normelor sale metodologice de aplicare, aprobate prin HG nr. 870/2009 și modificate prin HG nr. 823/2011* – intervenția de modificare a ordonanței a vizat eliminarea unor prevederi care ar putea crea un avantaj concurențial Loteriei Române în raport ceilalți operatori din piață; în consecință, fie toate întreprinderile primesc dreptul de asociere liberă, fie limitarea avută în vedere trebuie aplicată și Loteriei Române; intervenția de modificare a normelor a vizat experiența în furnizarea de servicii complete și continue privind soluții de rețea și stabilirea unui nivel maxim al tarifului pentru serviciile operatorilor de monitorizare și raportare (jocuri de noroc online); propunerile Consiliului Concurenței nu au fost acceptate;
- *Intervenție la Ministerul Justiției urmare a Hotărârilor Curții de Justiție a Uniunii Europene din 24 mai 2011 în materia condiției de cetățenie pentru notari, care a vizat reanalizarea cadrului legislativ care reglementează profesia de notar public și cea de executor judecătoresc* – se află în pregătire aplicarea unui program pilot care privește liberalizarea pentru un an de zile a onorariilor pentru anumite proceduri notariale.

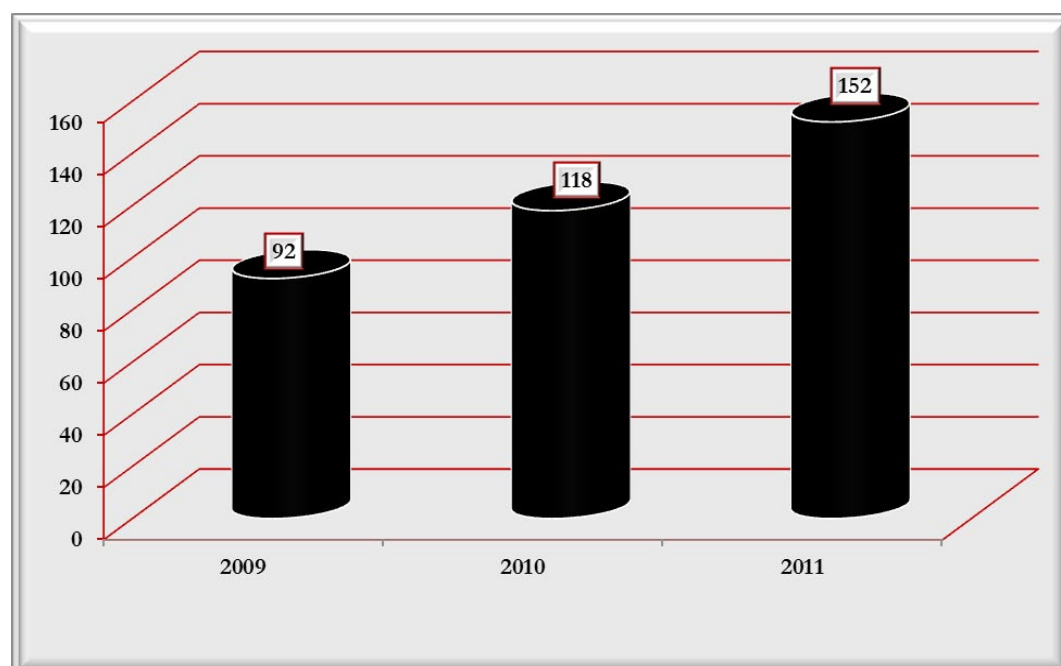
Avizele, punctele de vedere și intervențiile Consiliului Concurenței pot fi consultate pe site-ul instituției, la adresa: www.consiliulconcurenței.ro/documente_oficiale/avize_și_puncte_de_vedere.

IV. Statistici privind dosarele Consiliului Concurenței în instanță

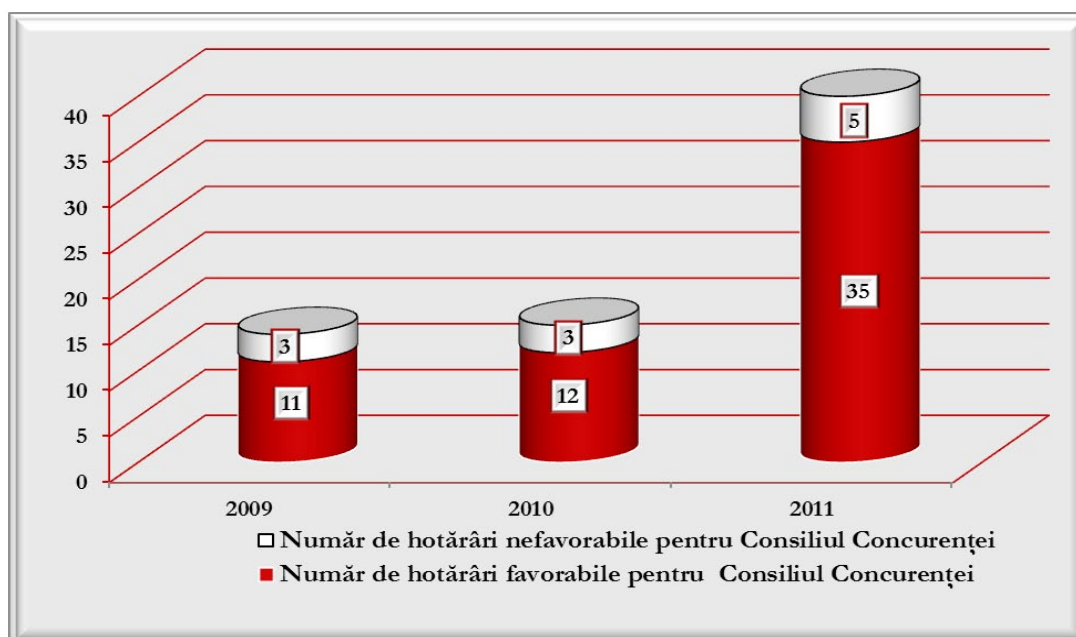
Graficul nr. 32. Numărul de dosare în care Consiliul Concurenței a avut calitate procesuală, 2009-2011

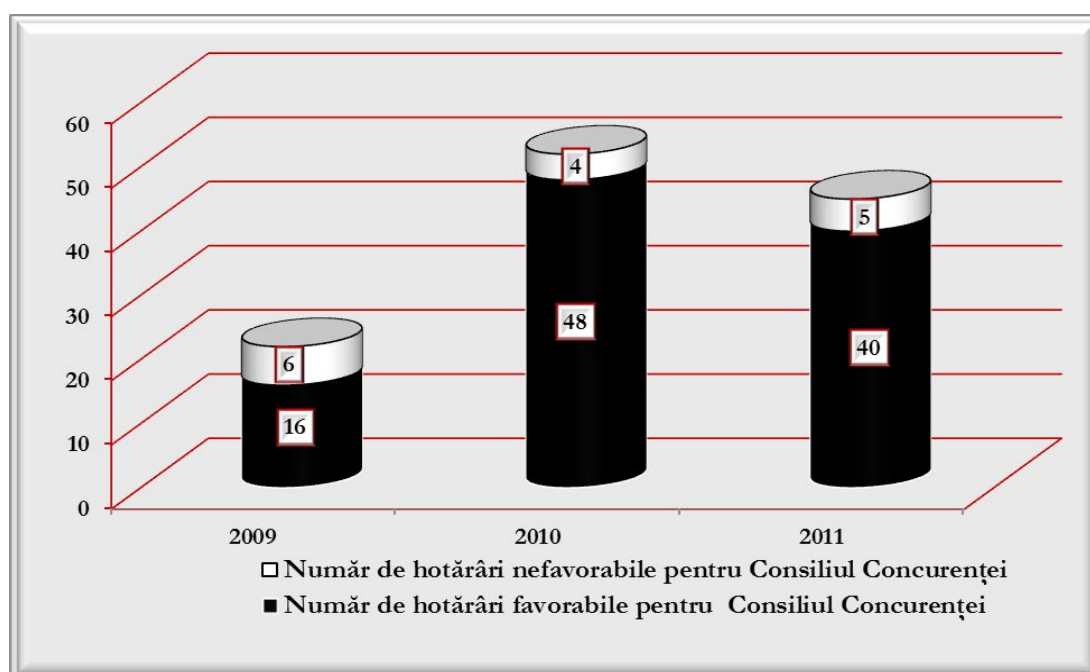
Graficul nr. 33. Numărul de dosare care au vizat domeniul concurenței, 2009-2011

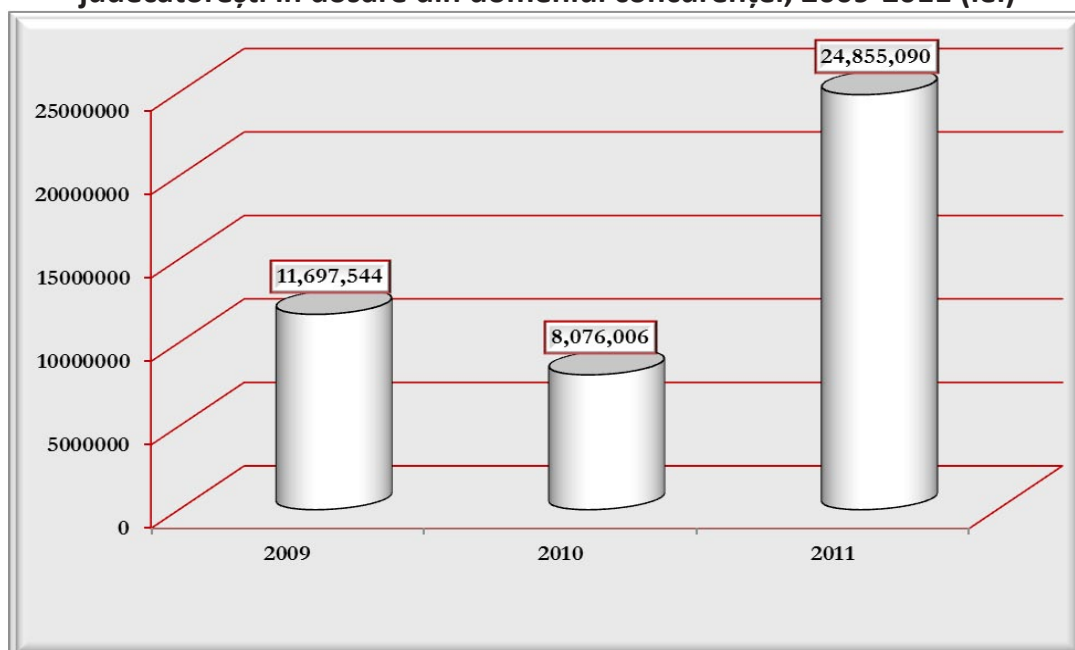
Graficul nr. 34. Structura hotărârilor irevocabile pronunțate în instanță în dosare din domeniul concurenței, 2009-2011

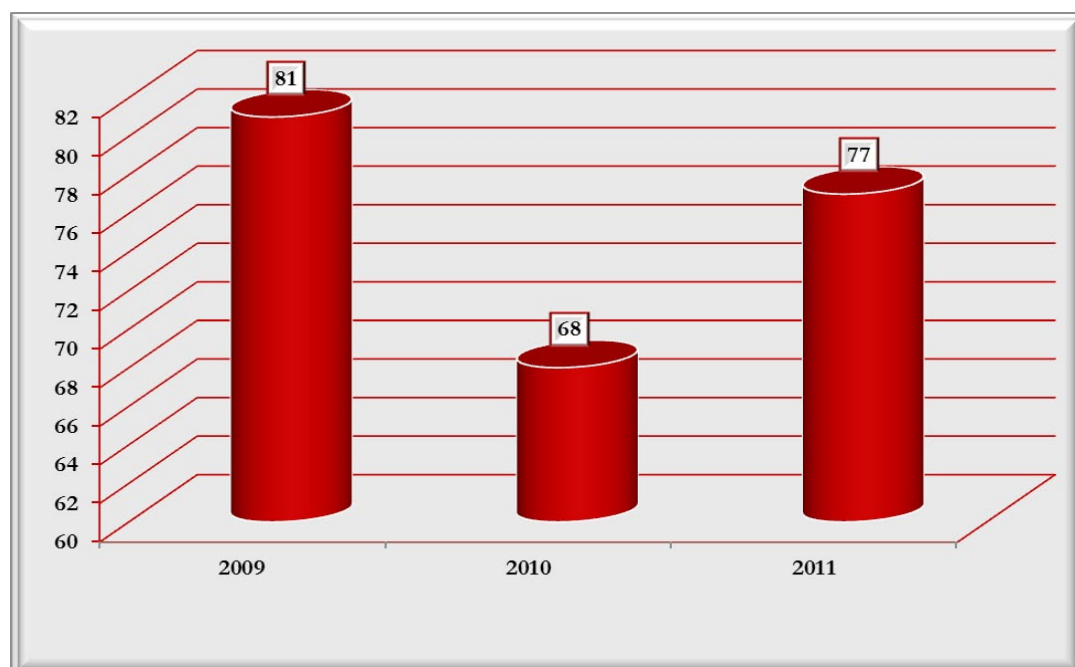
Graficul nr. 35. Structura hotărârilor definitive pronunțate în instanță în dosare din domeniul concurenței, 2009-2011

Graficul nr. 36. Valoarea amenzilor menținute în mod irevocabil prin hotărâri judecătorești în dosare din domeniul concurenței, 2009-2011 (lei)

Graficul nr. 37. Cuantumul amenzilor menținute în mod irevocabil prin hotărâri judecătorești în dosare din domeniul concurenței, 2009-2011 (%)

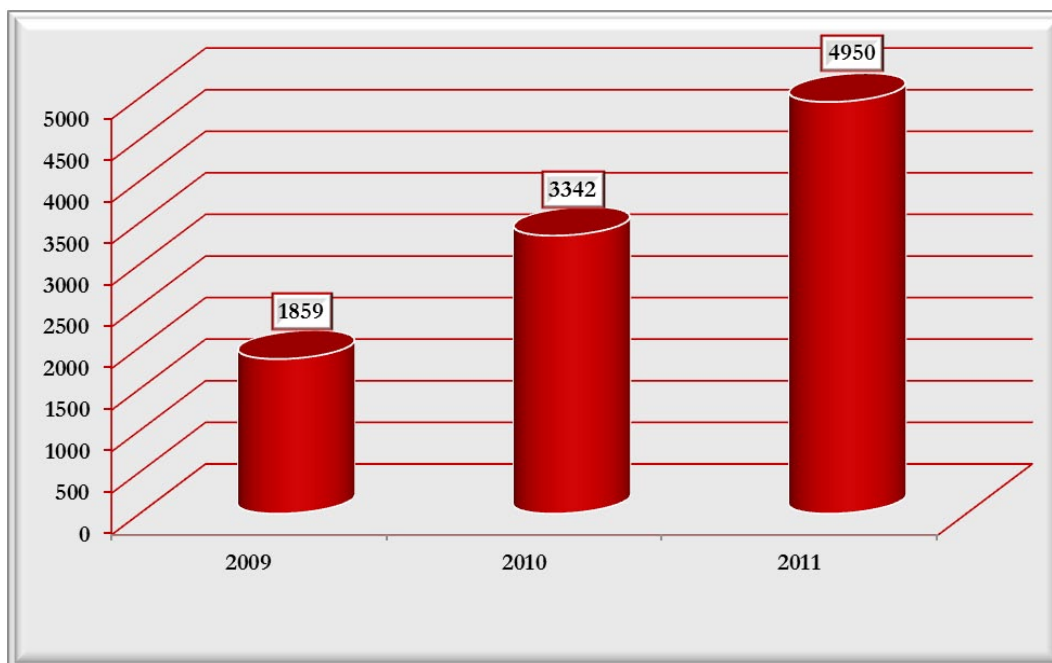
V. Avize în domeniul ajutorului de stat emise de Consiliul Concurenței în anul 2011

- Aviz referitor la Proiectul de Hotărâre a Comitetului Interministerial de Finanțări, Garanții și Asigurări pentru aprobarea Normei privind instituirea unei scheme de ajutor de stat destinată facilitării accesului la finanțare în actuala perioadă de criză economică și financiară constând în garanții de stat acordate IMM-urilor și întreprinderilor mari, în anul 2011;
- Aviz referitor la modificarea Schemei de ajutor de stat „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mari”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri nr. 479/2008;
- Aviz referitor la modificarea Schemei de ajutor de stat „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mici și mijlocii”, aprobată prin Ordinul ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri nr. 477/2008;
- Aviz referitor la modificarea Schemei de ajutor de stat regional privind valorificarea resurselor regenerabile de energie, instituită prin HG nr. 750/2008;
- Aviz referitor la Schema de sprijin privind sistemul cotelor obligatorii de energie electrică combinat cu tranzacționarea certificatelor verzi instituită prin Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Aviz referitor la modificarea/prelungirea Schemei de ajutor de stat „Bani pentru completarea echipei”, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr. 308/2009;
- Aviz referitor la modificarea/prelungirea Schemei de ajutor de stat „Bani pentru formare profesională”, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr. 309/2009;
- Aviz referitor la Informarea privind Schema de ajutor de stat pentru „Dezvoltarea structurilor de sprijin al afacerilor de interes național și internațional - Poli de competitivitate”;
- Aviz referitor la măsurile de ajutor de stat cuprinse în Planul de închidere a minelor de cărbune necompetitive la Compania Națională a Huilei - Petroșani SA;
- Aviz referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind constituirea „Infrastructurii comune de comunicații electronice”.

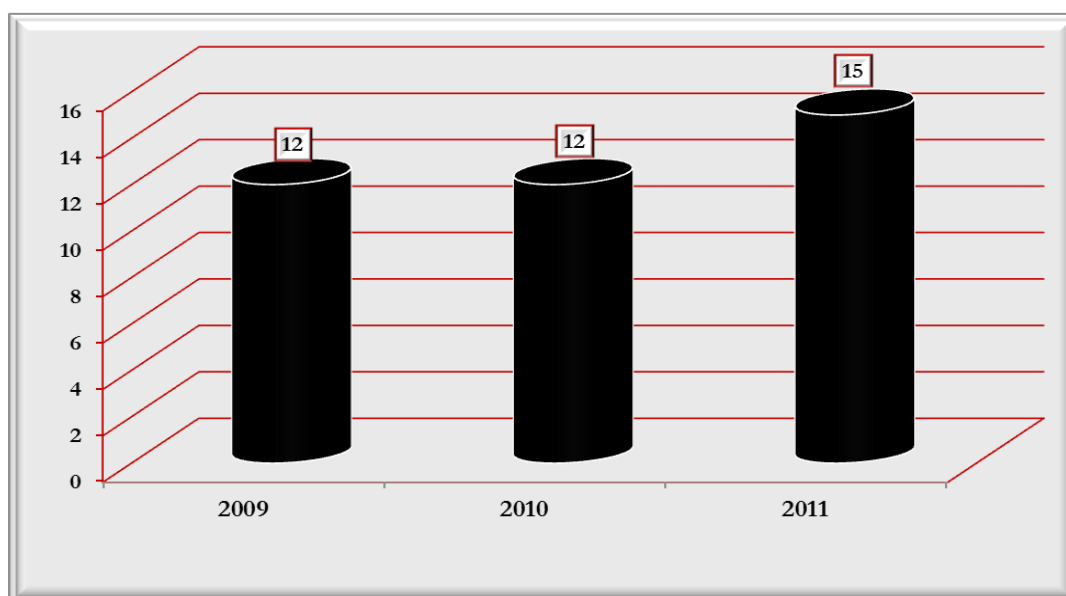
Avizele pot fi consultate la adresa www.ajutordestat.ro/avize.

VI. Acțiuni de promovare

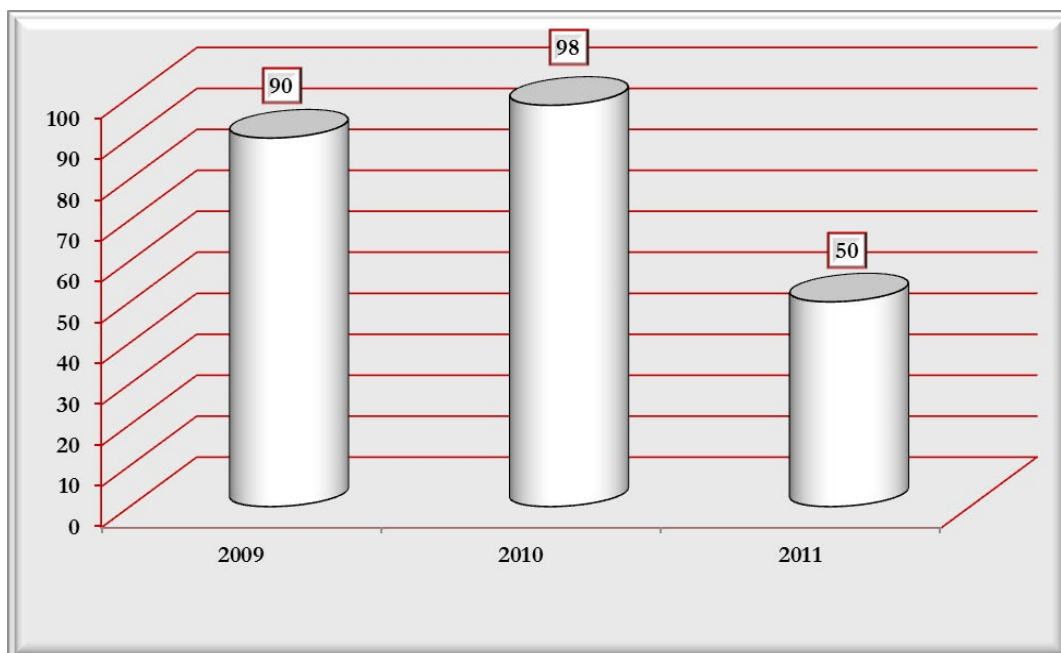
Graficul nr. 36. Apariții în presă (nr.), 2009-2011

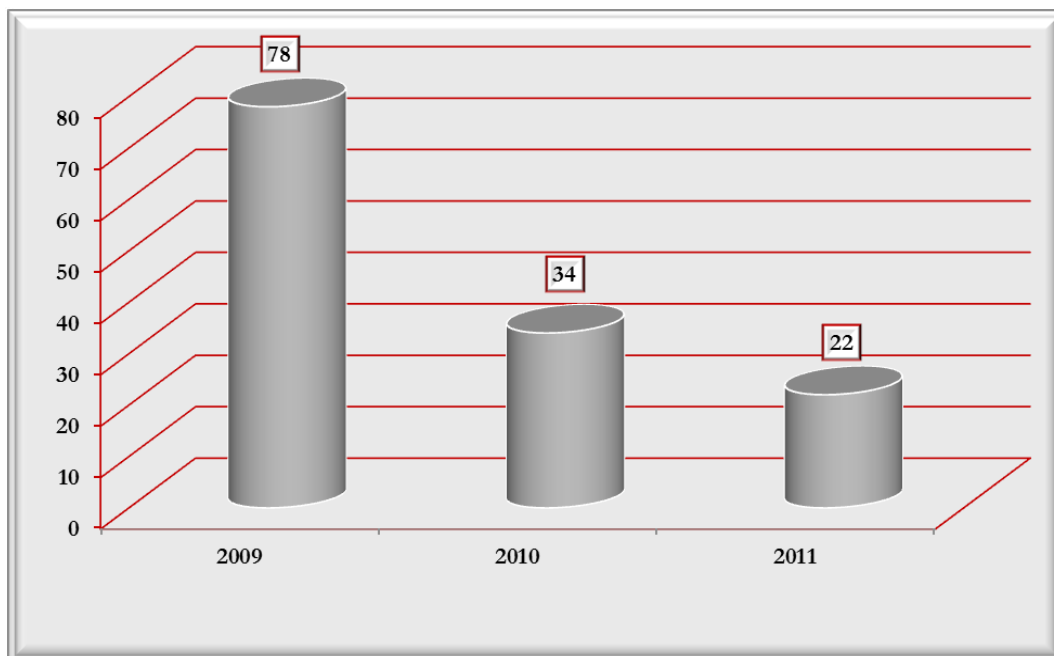
Graficul nr. 37. Evenimente de presă organizate (nr.), 2009-2011

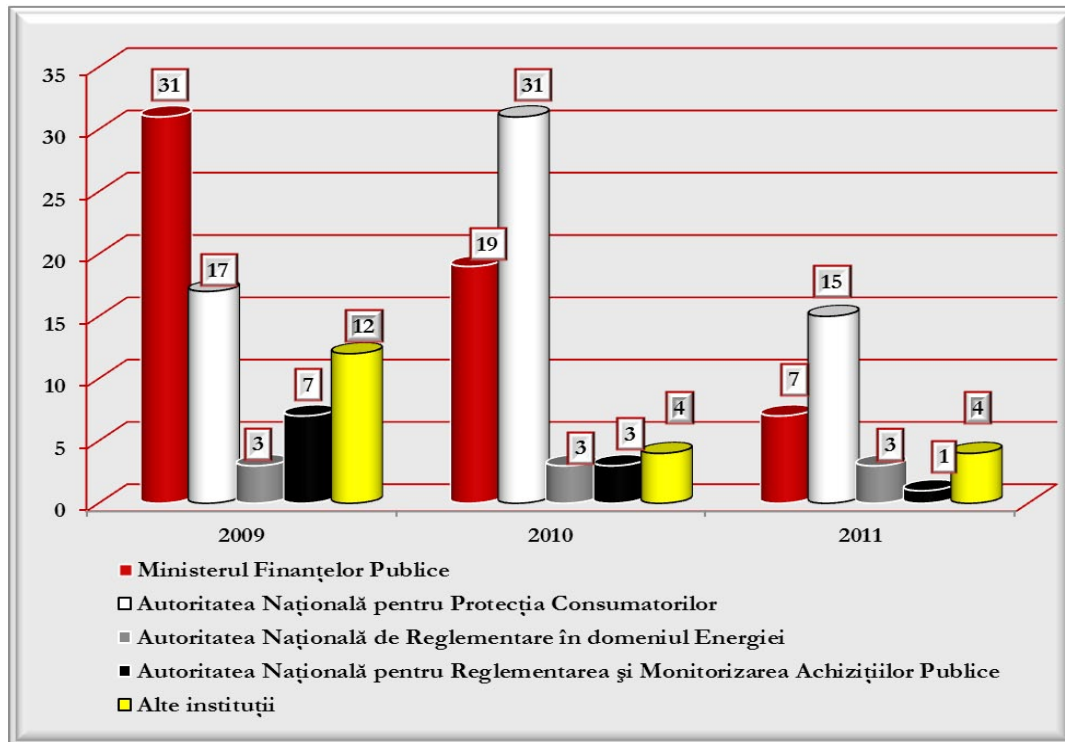
Graficul nr. 38. Comunicate de presă emise (nr.), 2009-2011

Graficul nr. 39. Cereri primite privind informații de interes public (nr.), 2009-2011

Graficul nr. 40. Petiții redirectionate către alte instituții (nr.), 2009-2011

VII. Resursele financiare și umane ale Consiliului Concurenței

Tabelul nr.8. Bugetul acordat, pe categorii principale (mii lei), 2009-2011

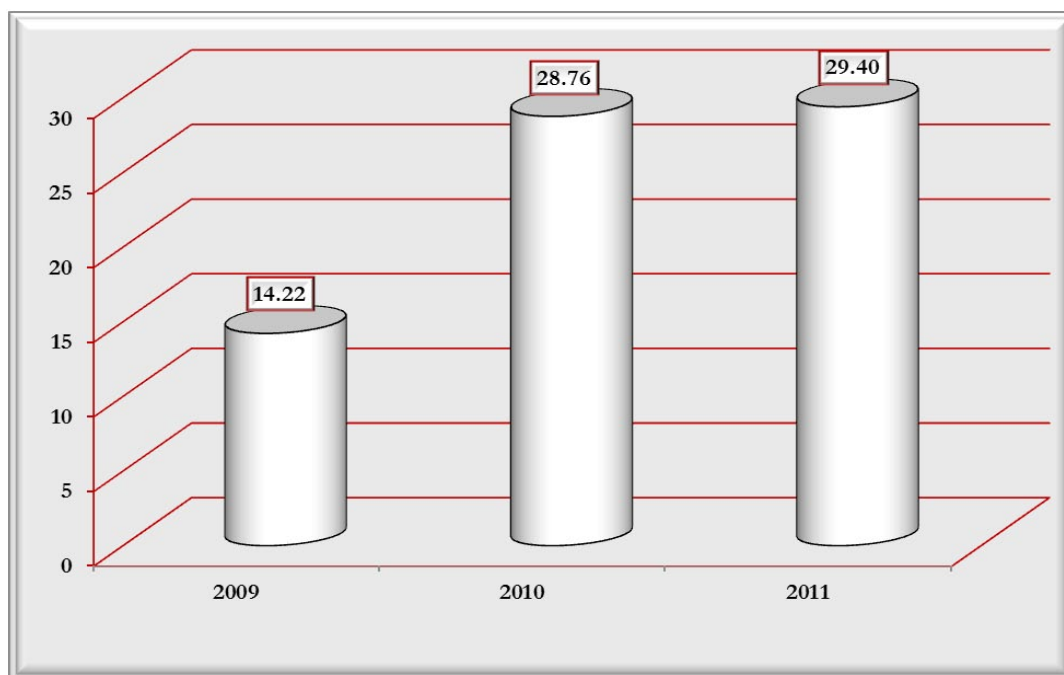
	Buget acordat		
	2009	2010	2011
Total	41.887	36.640	34.328
Cheltuieli de personal	34.667	31.641	28.838
Bunuri și servicii	4.646	4.260	4.555
Alte transferuri	527	-	46
Active nefinanciare	2.047	739	889
Fonduri europene nerambursabile	-	-	-

Informații sintetice privind bugetul aprobat pentru Consiliul Concurenței pot fi consultate pe site-ul instituției, la adresa: www.consiliulconcurentei.ro/despre noi/informații publice.

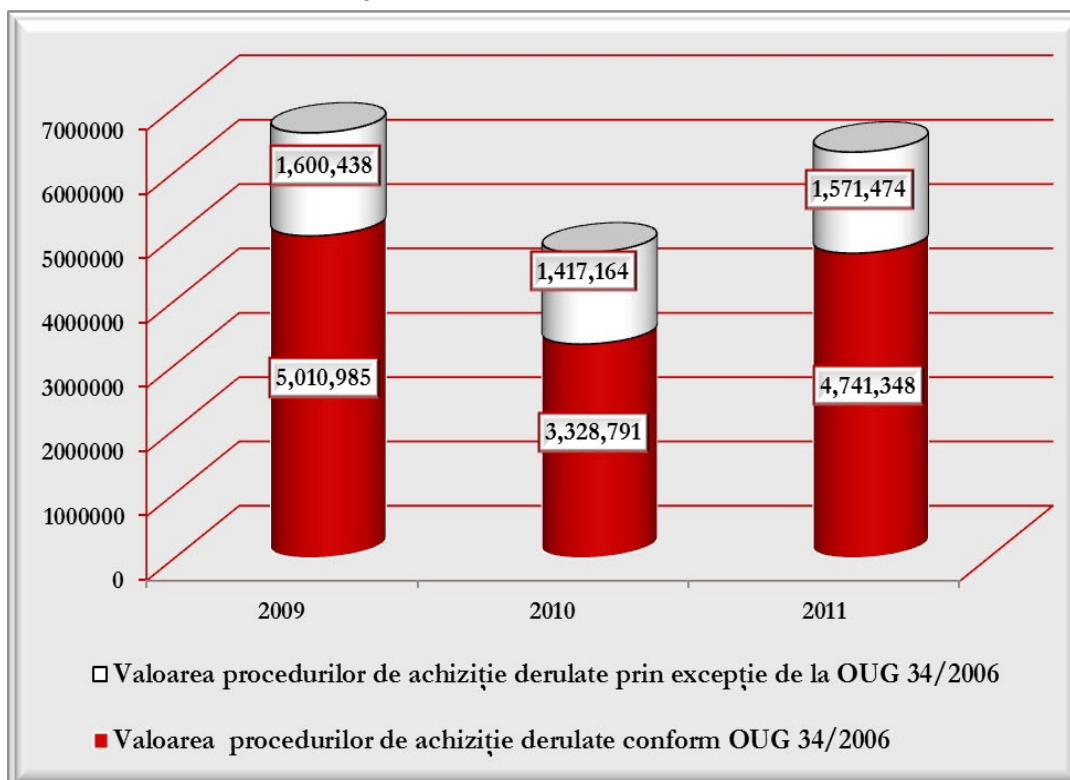
Tabelul nr. 9. Grad de execuție bugetară (%), 2009-2011

Grad de execuție bugetară	2009	2010	2011
Total	99,43	99,05	99,64
Cheltuieli de personal	99,82	99,74	99,57
Bunuri și servicii	96,57	97,11	99,98
Alte transferuri	99,99	-	99,90
Active nefinanciare	99,10	95,79	99,72

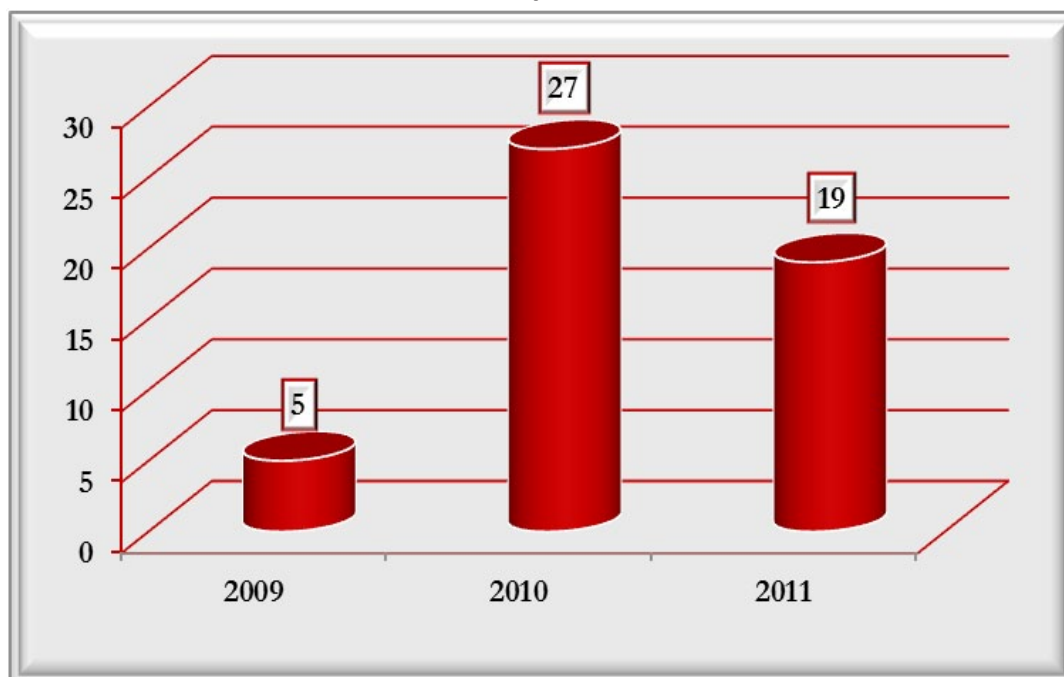
Graficul nr. 41. Ponderea numărului de proceduri derulate prin SEAP în total număr de proceduri derulate conform OUG 34/2006 (%), 2009-2011

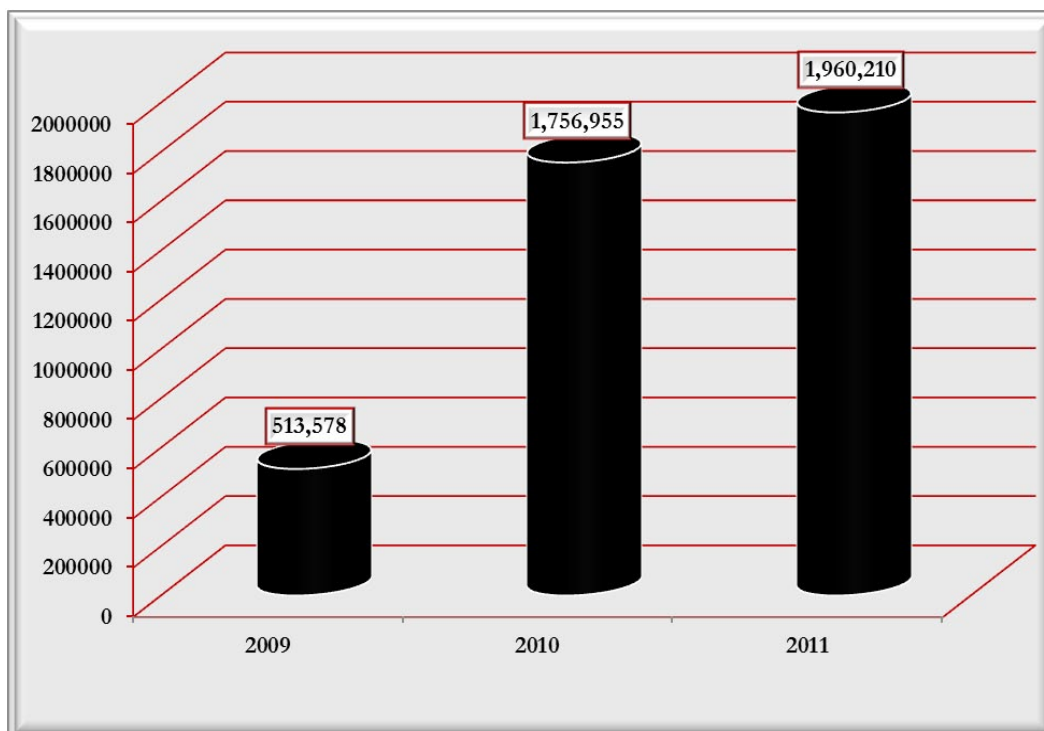
Graficul nr. 42. Valoarea procedurilor de achiziție derulate (lei), 2009-2011

Graficul nr. 43. Numărul de proiecte derulate, 2009-2011

Graficul nr. 44. Bugetul alocat proiectelor derulate (lei), 2009-2011

Tabelul nr. 10. Ponderea categoriilor de personal (%), 2009-2011

Anul	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009	72,9	20,4	0,7	6,0
2010	72,5	20,0	1,4	6,1
2011	72,9	20,4	0,7	6,0

Tabelul nr. 11. Angajări în funcție de modalitatea utilizată (%), 2009-2011

Angajări	Pondere în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Permanent	33,3	50	28,6	-	100
Pe perioadă determinată	25	50	-	100	-
Detasare	41,7	-	71,4	-	-
2010					
Permanent	17,6	20,0	25	-	-
Pe perioadă determinată	47,1	80,0	-	100	-
Detasare	23,5	-	50	-	-
Transfer	11,8	-	25	-	-
2011					
Permanent	10	16,7	-	-	-
Pe perioadă determinată	70	83,3	33,3	100	-
Detasare	20	-	66,7	-	-

Tabelul nr. 12. Plecări din instituție repartizate după modalitatea utilizată (%), 2009-2011

Plecări din instituție	Pondere în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Pensionare	42,9	66,6	25	-	-
Finalizarea perioadei determinate	7,1	-	12,5	-	-
Demisie	7,1	-	12,5	-	-
Încetarea raporturilor de serviciu cu acordul părților	35,8	16,7	50	-	-
Alte motive	7,1	16,7	-	-	-
2010					
Pensionare	35,3	45,5	33,3	-	-
Finalizarea perioadei determinate	11,8	9	33,3	-	-
Încetarea raporturilor de serviciu cu acordul părților	52,9	45,5	33,4	100	100
2011					
Pensionare	42,9	66,6	25	-	-
Finalizarea perioadei determinate	7,1	-	12,5	-	-
Demisie	7,1	-	12,5	-	-
Încetarea raporturilor de serviciu cu acordul părților	35,8	16,7	50	-	-
Alte motive	7,1	16,7	-	-	-

Tabelul nr. 13. Structura personalului în funcție de categoria de vârstă (%), 2009-2011

Categorii de vârstă	Pondere în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Până în 30 de ani	11,4	12,8	6,6	50	5,6
Între 30-40 ani	38,1	42,2	29,5	-	22,2
Între 40-50 ani	16,1	14,2	19,7	50	22,2
Peste 50 de ani	34,4	30,7	44,3	-	50
2010					
Până în 30 de ani	8,5	8,9	6,8	50	-
Între 30-40 ani	37,6	43	23,7	25	22,2
Între 40-50 ani	20,3	17,8	27,1	25	27,8
Peste 50 de ani	33,6	30,4	42,4	-	50
2011					
Până în 30 de ani	5,9	7,4	3,3	-	-
Între 30-40 ani	38,8	41,4	30	75	31,6
Între 40-50 ani	21	18,2	28,3	25	26,3
Peste 50 de ani	34,3	33	38,3	-	42,1

Tabelul nr. 14. Structura personalului în funcție de categoria de sex (%), 2009-2011

Categoria de sex	Pondere în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Femei	56,5	56,4	57,4	50	55,6
Bărbați	43,5	43,6	42,6	50	44,4
2010					
Femei	56,9	56,5	57,6	75	55,6
Bărbați	43,1	43,5	42,4	25	44,4
2011					
Femei	54,9	55,2	55	50	52,6
Bărbați	45,1	44,8	45	50	47,4

Tabelul nr. 15. Structura personalului în funcție de nivelul de studii (%), 2009-2011

Nivel de studii	Pondere în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Școală generală	0,7	-	3,3	-	-
Diplomă de bacalaureat	12	-	59	-	-
Diplomă de licență	57,2	67,9	24,6	50	38,9
Diplomă master	27,8	29,8	11,5	50	55,6
Studii doctorale	2,3	2,3	1,6	-	5,5
2010					
Școală generală	0,6	-	3,3	-	-
Diplomă de bacalaureat	7,1	-	35,6	-	-
Diplomă de licență	61,4	66,8	47,5	75	38,9
Diplomă master	27,8	30,4	11,9	25	50
Studii doctorale	3,1	2,8	1,7	-	11,1
2011					
Școală generală	0,6	-	3,3	-	-
Diplomă de bacalaureat	6,6	-	31,7	-	-
Diplomă de licență	61,2	66	50	75	42,1
Diplomă master	28,3	31	13,3	25	47,4
Studii doctorale	3,1	3	1,7	-	10,5

**Tabelul nr. 16. Structura personalului
în funcție de tipul unității funcționale de încadrare (%), 2009-2011**

Tip unități funcționale	Pondere în total personal	Inspectori de concurență	Funcții publice generale și personal contractual	Personal încadrat la cabinetele demnitarilor	Personal de conducere
2009					
Direcții de concurență	20,7	25,8	4,9	-	16,7
Direcții de ajutor de stat	10,7	12,8	3,4	-	11,1
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	34,4	44	6,6	-	16,7
Direcția juridică	5	6	1,6	-	5,6
Direcția de cercetare	5,7	6,4	1,6	-	11,1
Direcția de relații externe	4	5	-	-	5,5
Secretariat general	17,7	-	80,3	-	22,2
Audit intern	0,3	-	1,6	-	-
Manageri publici	0,7	-	-	-	11,1
Cabinete demnitari	0,7	-	-	100	-
2010					
Direcții de concurență	24,4	30	6,7	-	22,2
Direcții de ajutor de stat	9,8	12,1	1,7	-	11,1
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	30,2	40,2	1,7	-	11,1
Direcția juridică	5,1	6,1	1,7	-	5,6
Direcția de cercetare	5,8	6,5	1,7	-	11,1
Direcția de relații externe	6,8	5,1	11,9	-	11,1
Direcții secretariat general	15,6	-	72,9	-	16,7
Audit intern	0,3	-	1,7	-	-
Manageri publici	0,7	-	-	-	11,1
Cabinete demnitari	1,3	-	-	100	-
2011					
Direcții de concurență	25,9	31,5	6,6	-	31,6
Direcții de ajutor de stat	8,7	10,8	1,7	-	10,5
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	30,4	40,9	3,3	-	10,5
Direcția juridică	4,9	5,4	1,7	-	10,5
Direcția de cercetare	4,9	5,9	1,7	-	5,3
Direcția de relații externe	5,6	5,4	6,7	-	5,3
Secretariat general	17,1	-	76,6	-	15,8
Audit intern	0,3	-	1,7	-	-
Manageri publici	0,7	-	-	-	10,5
Cabinete demnitari	1,5	-	-	100	-

Tabelul nr. 17. Structura inspectorilor de concurență în funcție de gradul profesional deținut (%), 2009-2011

Tip unități funcționale	Total inspectori de concurență	Debutant	Asistent	Principal	Superior
2009					
Direcții de concurență	25,7	-	39,7	26	18,2
Direcții de ajutor de stat	12,8	-	10,3	22	10
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	44	-	19	30	63,6
Direcția juridică	6	-	13,8	6	1,8
Direcția de cercetare	6,4	-	8,6	10	3,6
Direcția de relații externe	5	-	8,6	6	2,7
2010					
Direcții de concurență	29,9	-	40,4	32,7	23,4
Direcții de ajutor de stat	12,1	-	10,5	18,4	10,3
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	40,2	-	19,3	26,5	57,9
Direcția juridică	6,1	-	14	6,1	1,9
Direcția de cercetare	6,5	100	7	10,2	3,7
Direcția de relații externe	5,1	-	8,8	6,1	2,8
2011					
Direcții de concurență	31,5	-	38,1	39,7	24,3
Direcții de ajutor de stat	10,8	-	4,8	19,0	8,7
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	40,9	-	26,2	20,7	58,3
Direcția juridică	5,4	-	11,9	6,9	1,9
Direcția de cercetare	5,9	-	9,5	6,9	3,9
Direcția de relații externe	5,4	-	9,5	6,9	2,9

**Tabelul nr. 18. Structura personalului cu funcții publice generale
având în vedere gradul profesional deținut (%), 2009-2011**

Unități funcționale	Total funcționari publici cu funcție generală	Asistent	Principal	Superior
2009				
Direcții de concurență	8,3	-	-	11,1
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	8,3	33,3	-	5,5
Secretariat general	70,8	66,7	100	66,7
Audit intern	4,2	-	-	5,6
Manageri publici	8,3	-	-	11,1
2010				
Direcții de concurență	13	22,2	-	8,4
Direcția de relații externe	13	-	-	25
Secretariat general	60,9	66,7	100	50
Audit intern	4,3	-	-	8,3
Manageri publici	8,7	11,1	-	8,3
2011				
Direcții de concurență	13,6	25	-	9,1
Direcția teritorială (inclusiv inspectorate teritoriale)	4,5	12,5	-	-
Direcția de relații externe	9,1	-	-	18,2
Secretariat general	59,1	50	100	54,5
Audit intern	4,5	-	-	9,1
Manageri publici	9,1	12,5	-	9,1

CONSILIUL CONCURENȚEI

Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București, Cod poștal 013701

Tel: 021.31.81.198, 021.31.18.11.99, Fax: 021.31.84.09

www.consiliulconcurente.ro

E-mail: presedinte@consiliulconcurente.ro, presa@consiliulconcurente.ro